بسم الله الرحمن الرحيم

راهنمای کاربردی قانون

مالیات بر ارزش‌افزوده

گردآوری و تدوین:

سید مجتبی احمدی، احمد آخوندی سنجانی، ابوذر کریمی، احمدحسین سلگی

مقدمه

مالیـــات بر ارزش‌افزوده به عنوان مالیاتی غیرمســـتقیم که بـــر مصرف کالاها و خدمات وضع می‌گردد، هم اکنون در بیش از ۱۴۰ کشور جهان به مورد اجرا گذاشته شـــده است. اســـتقرار این نظام مالیاتی در جمهوری اسلامی ایران به عنوان بخش مهمی از تحولات نظام مالیاتی کشـــور محسوب می‌گردد و لایحه مربوطه اولین بار در دهه ۱۳۶۰ به مجلس شـــورای اســـلامی ارائه گردید، لیکن به دلیل شرایط خاص اقتصادی ناشی از جنگ تحمیلی، دولت لایحه را در اواسط بررسی از مجلس شورای اسلامی پس گرفت.

در اواخر دهه ۱۳۷۰، تدوین مجدد لایحه مالیات بر ارزش‌افزوده در دســـتور کار قرار گرفت و لایحه نهایتاً در سال ۱۳۸۰ به دولت ارائه شد. این لایحه در سال ۱۳۸۱ توســـط دولت جمهوری اســـلامی ایران تصویب و به مجلس شـــورای اسلامی تقدیم گردید. فرآیند بررســـی و تصویب لایحه مذکور با دقت تمام و با حضور کارشناسان و صاحب‌نظران و همچنین نمایندگان متعددی از دولت و بخش خصوصی، نهایتاً در چارچوب اصل ۸۵ قانون اساســـی در مهرماه ۱۳۸۶ به پایان رســـید و لایحه توسط مجلس شورای اسلامی به شورای نگهبان ارسال شد.

ایرادات شورای نگهبان در سه نوبت توسط کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اســـلامی مرتفع گردید و نهایتاً در خرداد ماه ۱۳۸۷ قانون مالیات بر ارزش‌افزوده به تائید شورای نگهبان رسید و در تیرماه ۱۳۸۷ توسط رئیس جمهور محترم برای اجرا به وزارت امور اقتصادی و دارایی ابلاغ شد.

ذکر این نکته ضروری اســت که در جریان بررســی این لایحه نمایندگان محترم مجلس شــورای اســلامی تصمیم به حذف کامل قانون موســوم به تجمیع عوارض گرفتند و به همین دلیل تعدادی از مواد قانون مذکور که بایســتی ابقاء می‌گردید با اصلاحاتی، توسط نمایندگان محترم در فصول هشتم و نهم متن مصوب آورده شد.

قانون مالیات بر ارزش‌افزوده به واقع حاصل چندین هزار ساعت کار کارشناسی توسط بخش‌های مختلف قوای مقننه و مجریه، مراکز دانشگاهی و بخش خصوصی می‌باشد که بدینوسیله از کلیه اندیشمندان و کارشناسان مذکور تقدیر به‌عمل می‌آید.

کتاب حاضر در چارچوب وظیفه اطلاع‌رســانی این نظــام مالیاتی آماده گردیده است، متشکل از متن قانون به علاوه فهرست موضوعی مواد قانون و متن مواد سایر قوانینی اســت که در قانون مالیات بر ارزش‌افزوده مــورد ارجاع قرار گرفته و آخرین اصلاحات صورت پذیرفته در این قانون می‌باشد.

سازمان امور مالیاتی کشور

فهرست

بخش ۱: اهمیت و جایگاه مالیات ۹

فصل ۱. آشنایی با درآمدهای عمومی دولت ۱۱

فصل ۲. مالیات‌ها و انواع آن ۱۳

فصل ۳. ویژگی‌های اصلی و عمومی نظام مالیات بر ارزش‌افزوده ۱۴

بخش ۲: راهنمای مؤدیان مالیات بر ارزش‌افزوده ۱۷

فصل ۱. کلیات و تعاریف ۱۹

فصل ۲. کالا و خدمات معاف و مشمول ۲۲

فصل ۳. واردات و صادرات ۲۷

فصل ۴. نرخ‌های مالیات و عوارض ۳۰

فصل ۵. نحوه محاسبه مالیات و عوارض کالاها و خدمات ۳۲

فصل ۶. استرداد در نظام مالیات بر ارزش‌افزوده ۴۸

فصل ۷. نحوه اعتراض به اوراق مطالبه و برگ استرداد ۵۰

فصل ۸. نگهداری مدارک و مستندسازی ۵۱

فصل ۹. تخلفات و جرایم ۵۳

بخش ۳: رویه‌های اجرایی تکالیف و وظایف قانونی مؤدیان ۵۵

فصل ۱. اشخاص مشمول ثبت‌نام ۵۷

فصل ۲. مراحل ثبت‌نام مالیات بر ارزش‌افزوده ۶۳

فصل ۳. فرم ثبت‌نام الکترونیکی ۶۹

فصل ۴. ارسال مدارک ثبت‌نام ۸۰

فصل ۵. نحوه صدور صورتحساب ۸۱

فصل ۶. انواع صورتحساب‌ها ۸۲

فصل ۷. اطلاعات مندرج در صورتحساب ۸۴

فصل ۸. راهنمای تکمیل و تسلیم اظهارنامه و پرداخت مالیات و عوارض متعلقه... ۹۳

فصل ۹. صندوق مکانیزه فروش ۱۰۶

بخش ۴: قانون مالیات بر ارزش‌افزوده..... ۱۲۱

فصل ۱. کلیات و تعاریف ۱۲۱

فصل ۲. معافیت‌ها ۱۲۳

فصل ۳. مأخذ، نرخ و نحوه محاسبه مالیات ۱۲۵

فصل ۴. وظایف و تکالیف مؤدیان ۱۲۸

فصل ۵. سازمان مالیات بر ارزش‌افزوده و وظایف و اختیارات آن ۱۳۱

فصل ۶. سایر مقررات ۱۳۵

فصل ۷. عوارض کالاها و خدمات ۱۳۷

فصل ۸. حقوق ورودی ۱۴۱

فصل ۹. سایر مالیات‌ها و عوارض خاص ۱۴۳

فصل ۱۰. تکلیف سایر قوانین مرتبط و تاریخ اجراء ۱۵۰

بخش ۱

اهمیت و جایگاه مالیات

فصل ۱. آشنایی با درآمدهای عمومی دولت

از جمله وظایف دولت، ارائه خدمات عمومی از قبیل؛ امنیت، بهداشت و درمان، آموزش و ...، تخصیص منابع بین بخش‌های مختلف کشور، توزیع درآمد و ثروت بین گروه‌های مختلف جامعه و دست‌یابی به اهدافی مانند تثبیت قیمت‌ها، اشتغال کامل و رشـد اقتصادی می‌باشد. دولت برای انجام وظایف و مسئولیت‌های خود به هزینه و برای تأمین این هزینه‌ها، به منابع مختلف مالی نیازمند اسـت. اصولاً درآمدهای دولت به دو گروه کلی تقسیم‌بندی می‌شود:

الف) درآمدهای مالیاتی

یکـی از مهم‌تریـن راههای تأمین مخـارج دولت، جمع‌آوری مالیات اسـت. به عبارت دیگر، با توجه به مقایسـه این منبع مهم تأمین مالی با سایر منابع، می‌توان گفت، هر چه سـهم مالیات‌ها در تأمین مخارج دولت بیشتر باشد، از آثار نا مطلوب اقتصادی کاسته می‌شود. در کشورهای پیشرفته بر خلاف کشورهای در حال توسعه - که مالیات‌ها نقش ناچیزی دارند - تقریباً تمامی مخارج دولت از این طریق تأمین می‌شود.

ب) درآمدهای غیر مالیاتی

درآمدهای غیر مالیاتی، وجوهی هستند که دولت از فعالیت‌های اقتصادی خود

جمع‌آوری می‌کند. این درآمدها یا به شـکل درآمدهای ناشـی از سرمایه‌گذاری‌های مختلف اسـت، یا دریافت کارمزد اسـت که دولت از خدمات گوناگون خود دریافت می‌کند. برخی از این نوع درآمدها عبارتند از:

- سود ناشی از انحصارات دولت مانند، نفت، راه‌آهن، برق، تلفن و غیره؛
- کارمزد برای خدمات گوناگون، مانند عوارض‌ها، که توسـط سازمان‌های دولتی اخذ می‌گردد؛
- درآمدهای ناشی از املاک عمومی، فروش یا اجاره؛
- وام و استقراض از مردم یا مقامات پولی (انتشار پول).

در ایران عمده‌ترین درآمد غیر مالیاتی مربوط به فروش نفت و گاز اسـت. وجود این درآمد سهل‌الوصول دو تأثیر عمیق بر ساختار مالیاتی کشور داشته است:

نخسـت، وجود درآمدهای حاصل از فروش نفت وگاز سـبب شـده تا به دیگر درآمدهای دولت کمتر توجه شـود. در این خصوص بررسـی برنامه های توسعه اقتصادی نشـان می‌دهد کـه همواره درآمدهای حاصل از فـروش نفت وگاز به عنوان مهمترین منبع تأمین مالی طرح‌ها، مدنظر مسوولان بوده است. حتی در دوره‌هایی که قیمت نفت به طور قابل توجهی کاهش یافته اسـت، دولت کمتر به درآمدهای مالیاتی توجه داشـته و سعی کرده است منابع مورد نیاز خود را از طریق استقراض از بانک مرکزی تأمین کند.

دوم، اتکاء بیش از حد به درآمدهای نفتی و وجود نوسانات بهای نفت در بازارهای جهانی، بی‌ثباتی کل درآمدهای دولت را در پی داشته است. وابستگی کشور به درآمدهای حاصل از فروش نفت و گاز تا حدی اسـت که درآمدهای مالیاتی نیز به طور غیر مستقیم متأثر از جریان درآمدهای ارزی حاصل از فروش نفت گردد. زیـرا، افزایش درآمدهای ارزی، واردات را افزایش می‌دهد. از طرف دیگر افزایش واردات موجبات افزایش مالیات بر واردات و درآمدهای مالیاتی غیر مسـتقیم را فراهم می‌آورد.

فصل ۲. مالیات‌ها و انواع آن

درآمدهای مالیاتی که قلم عمده‌ی دیگر درآمدهای دولت اســت، به عنوان ابزار مالی مؤثر برای تأمین منابع مالی هزینه‌های ضروری دولت و تعدیل در توزیع درآمد و ثروت و هدایت فعالیت‌های اقتصادی جامعه به کار می‌رود. اصولاً درآمدهای مالیاتی از نظــر پایه مالیات بر پایه‌های درآمد، ثروت (دارایی) و مصرف و از نظر نحوه وصول به دو روش اصلی مستقیم و غیر مستقیم تقسیم می‌شوند.

الف) مالیات‌های مستقیم

مالیات‌های مستقیم مالیات‌هایی هستند که بطور مستقیم بر افراد، خانوارها و بنگاه‌ها وضع می‌شود. در مجموعه قوانین مالیاتی، مالیات‌های مستقیم به سه نوع مالیات بر شرکت‌ها، مالیات بر درآمد و مالیات بر ارث تقسیم می‌شود. که عمدتاً از پایه درآمد و ثروت اخذ می‌گردد.

ب) مالیات‌های غیر مستقیم

مالیات‌های غیر مستقیم مالیات‌هایی هستند که به طور غیر مستقیم بر کالاها و خدمات وضع می‌شوند. مالیات بر ارزش‌افزوده و مالیات بر واردات (عوارض گمرکی) از انواع این‌گونه مالیات‌ها می‌باشند.

مالیات‌های مستقیم مالیات‌هایی است که مستقیماً و متناسب با درآمد اشخاص اعم از حقیقی و حقوقی وصول می‌شود. اما مالیات‌های غیر مستقیم به ارزش بعضی از کالاها و خدمات اضافه می‌شــود و پرداخت آن به مصرف‌کننده تحمیل می‌گردد. اســاس این تقسیم‌بندی عادلانه بودن آن است، چرا که مالیات‌های مستقیم از این رو مورد توجه و تأکید است که این نوع مالیات از اعتبار درآمد و ثروت افراد مطالبه می‌شــود، حال آن که مالیات‌های غیر مســتقیم به کلیه‌ی مصرف کنندگان کالا یا استفاده کنندگان از خدمتی که دولت بر آن‌ها مالیات وضع کرده است، صرف نظر از موقعیت مالی فرد، تعلق می‌گیرد. در واقع، مصرف این گونه کالاها و خدمات است که فرد را به مؤدی پرداخت کننده‌ی مالیات غیر مستقیم تبدیل می‌کند.

فصل ۳. ویژگی‌های اصلی و عمومی نظام مالیات بر ارزش‌افزوده

- پایه مالیاتی بسیار گسترده‌ای دارد (بر پایه مصرف وضع می‌گردد):
دامنه مالیات بر ارزش‌افزوده در برگیرنده طیف وسیعی از کالاها و خدمات است. بدیهی است که بدلیل وسعت کالاها و خدمات مورد مبادله در هر کشور و اینکه ارزش‌افزوده در هر مرحله مشمول مالیات بر ارزش‌افزوده می‌شود، پایه‌های مالیاتی نسبت به هر مالیات دیگر از گستردگی وسیعی برخوردار است.

- موجب شفاف سازی مبادلات و در نتیجه شناسایی بخش اقتصاد پنهان می‌شود:
از آنجا که در مالیات بر ارزش‌افزوده تمام بخش‌های تولیدی و خدماتی مورد توجه قرار می‌گیرد و جزئیات ارزش‌افزوده در تمام مراحل شکل گیری در این بخش‌ها مد نظر است، می‌توان انتظار داشت که این مسأله منجر به شفاف‌سازی مبادلات و در نتیجه حساب‌های ملی (بخصوص محاسبه تولید ناخالص داخلی) شود. در این نظام، کلیه مبادلات بایستی با صدور فاکتور انجام شود و این امر به معین شدن دقیق حجم مبادلات و حجم واقعی فعالیت‌های اقتصادی هر واحد تولیدی و تجاری می‌انجامد. و از طرف دیگر به دلیل الزام به صدور فاکتور در هر مرحله از زنجیره تولید - توزیع، امکان تعقیب مبادلات از اولین مراحل تولید تا مصرف نهایی توسط دستگاه مالیاتی میسر خواهد شد و تخلفات مالیاتی در این سیستم کمتر از سایر روش‌های وضع و اخذ مالیات است.

- موجب هیچ‌گونه اخذ مالیات مضاعف از کالا و خدمات نمی‌گردد (آبشاری نیست):
وجود مالیات‌بندی مضاعف آن هم در سطحی گسترده، از عمده‌ترین معایب مالیات بر فروش و سایر مالیات‌های غیر مستقیم می‌باشد. مالیات مضاعف پدیده‌ای است که به مالیات‌بندی بر مالیات، اتلاق می‌شود، و زمانی رخ می‌دهد که مالیات روی نهاده برخی فرآیندها و ستانده همان فرآیند اخذ شود. این پدیده ممکن است هنگام انتقال تولیدات از یک مرحله تولید - توزیع به مرحله دیگر (مثلاً از تولیدات کارخانه‌ای به مرحله عمده فروشی) رخ دهد. در این حالت بر یک فرآیند بیش از یکبار مالیات وضع می‌شود.

در سیستم مالیات بر ارزش‌افزوده امکان اخذ مالیات پرداخت شده روی خریدهای واسطه‌ای (اعتبار مالیاتی) موجب جلوگیری از اخذ مالیات مضاعف می‌شود.

- بـه دلیل وضع بـر پایه مصـرف هیچ‌گونه افزایش فشـار بر فعـالان اقتصادی (تولیدکنندگان، توزیع کنندگان و ...) بدنبال نخواهد داشت:

از نظر تئوریک وضع هر گونه مالیاتی اثر منفی بر تولید دارد. اما این اثر منفی از مالیاتی به مالیات دیگر متفاوت اسـت. اجرای مالیات بر ارزش‌افزوده همواره با لغو مالیات‌های ناکارآمد، اختلال‌زا و ... همراه بوده است. لذا جایگزینی مالیات بر ارزش‌افزوده با این مالیات‌ها شـرایط بهتـری را برای تولید به وجود خواهد - آورد. علاوه بر آن بدلیل معافیت صادرات از این نوع مالیات، قیمت‌های نسـبی صادراتی در مقایسـه با قیمت‌های جهانی ارزان‌تر شده و به ابزاری برای تشویق تولید داخلی تبدیل می‌شـود. نهایتاً اینکه خنثی بودن و اعمال آن بر روی پایه مصرف آنرا به ابزاری کمکی برای تشویق تولید تبدیل کرده است.

- یک نظام مالیات خود اجرا و بر مبنای خود اظهاری می‌باشد (به دلیل مشارکت فعال مؤدیان هزینه وصول پایین می‌باشد):

به دلیل سـاده بودن سـاختار اخذ مالیات بر ارزش‌افزوده، درک نحوه محاسبه و اخذ آن توسـط پرداخت کنندگان، آسـان و جمع‌آوری آن نیز برای دسـتگاه مأمور وصول مالیات‌ها سـاده بوده و با سـرعت زیاد انجام می‌شـود. معمولاً به دلیل مشـخص بودن نرخ این مالیات و وسیع بودن پایه مالیاتی، هزینه وصول این مالیات با توجه به درآمد حاصل از این منبع ناچیز اسـت زیرا همه پرداخت کننـدگان، توأماً نقش مأموران مالیاتی را برای دسـتگاه مالیاتی ایفا می‌نمایند. چون مؤدیان در هنگام خرید کالا باید مطمئن شـوند که مالیات بر ارزش‌افزوده مراحل قبلی پرداخت گردیده اسـت. در غیر اینصـورت پرداخت کل مالیات در مرحله بعدی به عهده خودشان خواهد بود.

- سرعت وصول آن بالا و موجب حداقل اختلافات بین تشکیلات مالیاتی و مؤدیان است:

مالیـــات بر ارزش‌افزوده از انواع مالیات‌های غیر مســـتقیم بـــا دوره‌های مالیاتی ســـه ماهه، باعـــث می‌گردد کـــه مؤدیان در طی ســـال مالی خـــود چندین بار اظهارنامه‌های مالیاتی این مالیات را تنظیم و به حوزه‌های مربوطه تسلیم نمایند. بنابراین زمان رســـیدگی و بررســـی اظهارنامه‌های ارائه شـــده توسط مؤدیان به ســـازمان امور مالیاتی مشـــخصاً کاهش یافته و مأموران مالیاتی مکلفند در طی چند هفته به اظهارنامه‌ها رســـیدگی و موارد تخلف را مشـــخص نموده و به آنها رسیدگی نمایند. از سوی دیگر مؤدیان نیز برای پی‌گیری اعتراضات خود و تعیین مالیات دوره بعد مالیاتی خود چند ماهی را بیشتر مهلت ندارند.

- منبع درآمدی قابل اتکائی برای دولت‌ها محسوب می‌گردد:

درآمدهای ناشی از اجرای مالیات بر ارزش‌افزوده نسبت به دیگر مالیات‌ها از ثبات و انعطاف‌پذیری بیشتری برخوردار است. دو دلیل را می‌توان برای باثبات و انعطاف‌پذیر بودن مالیات بر ارزش‌افزوده اقامه نمود. اول آنکه مصرف قسمتی از تولید ناخالص داخلی است که نسبت به سایر اجزاء آن دچار نوسانات کمتری می‌شود، لذا اعمال مالیات بر ارزش‌افزوده نوعی درآمد با ثبات برای دولت ایجاد می‌کند که چرخه‌های تجاری اقتصاد اثر کمتری بر آن خواهد داشت. در هنگام رونق اقتصادی چون این نوع مالیات، بر ارزش افزودهٔ کالاها و خدمات اعمال می‌گردد، با افزایش سطح تولید و ارزش‌افـــزوده، میزان وصولی از این منبع افزایش می‌یابد. از طرف دیگر در زمان رکود اقتصادی با کاهش سطح تولیدات و ارزش‌افزوده مؤسسات اقتصادی وصولی مالیات بر ارزش‌افزوده نیز تقلیل می‌یابد و در نتیجه از فشار فزاینده بار مالیاتی بر طبقات مختلف جامعه در زمان رکود کاسته می‌شود.

دوم آنکه مالیات بر ارزش‌افزوده بر پایه گســـترده مصرف اعمال و به قیمت‌های جاری محاســـبه می‌شـــود، در نتیجه تغییر جزئی در نرخ‌های ایـــن مالیات فوراً بـــه افزایش یا کاهش در درآمدها می‌انجامد، لـــذا این مالیات ابزار مالیاتی قابل انعطافی است که مقامات مالی کشـــور می‌توانند به هنگام اعمال سیاست‌های تثبیت اقتصادی از آن استفاده کنند.

بخش ۲

راهنمای مؤدیان مالیات بر ارزش‌افزوده

فصل ۱. کلیات و تعاریف

ارزش‌افزوده

ارزش‌افزوده عبارت اســت از تفاوت بین ارزش کالاها و خدمات عرضه شــده با ارزش کالاها و خدمات خریداری یا تحصیل شده در یک دوره معین.

مالیات بر ارزش‌افزوده

مالیات بر ارزش‌افزوده، عبارت است از مالیات متعلق پس از کسر اعتبار مالیات در یک دوره معین.

دامنه و قلمرو نظام مالیات بر ارزش‌افزوده

عرضه کالاها و ارائه خدمات در ایران و همچنین واردات و صادرات آنها مشمول مقررات قانون مالیات بر ارزش‌افزوده می‌باشد.

عرضه کالا

منظوز از عرضه در این نظام مالیاتی، انتقال کالا از طریق هر نوع معامله (اعم از عقد بیع، صلح، هبه و ...) است.

ارائه خدمت

انجام خدمات برای غیر در قبال دریافت ما به ازاء، ارائه خدمت محسوب می‌شود. این مابه ازاء می‌تواند نقدی یا غیرنقدی باشد.

معاوضه کالاها و خدمات

در نظـام مالیات بر ارزش افزوده معاوضه کالاهـا و خدمات، عرضه کالا یا ارائه خدمت از طرف هر یک از طرفین، معامله تلقی و به طور جداگانه مشمول مالیات و عوارض است.

مؤدی مشمول

فعالان اقتصادی اعم از اشـخاص حقیقی و حقوقی که اقدام به عرضه، صادرات یا واردات کالاها و خدمات مشـمول قانـون مالیات بر ارزش‌افزوده می‌کنند و طبق ضوابطی که سـازمان امور مالیاتی اعلام می‌نماید مکلف به ثبت‌نام شده‌اند، مؤدی محسوب می‌شوند.

ارائه خدمت

انجام خدمات برای غیر در قبال دریافت ما به ازاء، ارائه خدمت محسوب می‌شود. این ما به ازاء می‌تواند نقدی یا غیر نقدی باشد.

اعتبار مالیات بر ارزش‌افزوده

منظور از اعتبار مالیاتی عبارت است از مالیات خرید یا تحصیل کالاها و خدمات مشـمول که مؤدیان برای فعالیت‌های اقتصادی مشـمول مالیات خود در یک دوره معین با رعایت قوانین و مقررات پرداخت می‌نمایند.

ساز و کار مالیات بر ارزش‌افزوده و عوارض کالاها و خدمات

مالیات بر ارزش‌افزوده نوعی مالیات بر مصرف است که در شمار مالیات‌های غیر مسـتقیم قرار می‌گیرد. از سـوی دیگر عوارض کالاها و خدمات، عوارضی است. که

بر روی قیمت فروش کالاها و خدمات مشـــمول اعمال و براساس درصدی از قیمت دریافت می‌شود. این مالیات و عوارض معمولاً از هر فعال اقتصادی به فعال اقتصادی دیگر در طول زنجیره واردت، تولید و توزیع انتقال می‌یابد، تا نهایتاً به مصرف‌کننده نهایی منتقل و توسط وی پرداخت شود. بنابراین، پرداخت‌کنندگان واقعی این مالیات و عوارض، مصرف کنندگان کالاها و خدمات مشـــمول هســـتند و فعالان اقتصادی حاضر در زنجیره تنها عاملان انتقال آنها به مصرف‌کننده نهایی می‌باشـــند و وجهی را بـــه عنوان مالیات و عوارض موضوع ایـــن قانون از محل فروش‌های خود پرداخت نخواهند کرد.

دوره مالیاتی

هر سال شمسی به چهار دوره مالیاتی سه ماهه یا فصلی (بهار - تابستان - پاییز - زمستان)، تقسیم می‌شود. وزیر امور اقتصادی و دارایی مجاز است با پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور مدت دوره مالیاتی را برای هر گروه از مؤدیان، دو یا یک ماهه تعیین نماید. در هر صورت، مؤدیان مشمول قانون مالیات بر ارزش‌افزوده باید حداکثر ظرف پانزده روز از تاریخ انقضای هر دوره، مالیات و عوارض دریافتی و پرداختی طی آن دوره را با تسلیم اظهارنامه‌ای به اداره امور مالیاتی مربوط اعلام و پرداخت نمایند.

فصل ۲. کالا و خدمات معاف و مشمول

کالاهای معاف

عرضه کالاهای زیر از شمول مالیات و عوارض بر ارزش‌افزوده معاف می‌باشند:

۱- محصولات کشاورزی فرآوری[1] نشده؛
۲- دام و طیور زنده، آبزیان، زنبور عسل و نوغان(کرم ابریشم)؛
۳- انواع کود، سم، بذر و نهال؛
۴- آرد خبازی، نان، گوشت، قند، شکر، برنج، حبوبات و سویا، شیر، پنیر، روغن نباتی و شیرخشک مخصوص تغذیه کودکان؛
۵- کتاب، مطبوعات، دفاتر تحریر و انواع کاغذ چاپ، تحریر و مطبوعات؛
۶- اموال غیر منقول (زمین، ساختمان و ...)؛
۷- انواع دارو، لوازم مصرفی درمانی؛
۸- فرش دستباف؛
۹- خوراک دام و طیور؛
۱۰- رادار و تجهیزات کمک ناوبری هوانوردی ویژه فرودگاه‌ها (طبق فهرست مربوطه)؛
۱۱- اقلام با مصارف صرفاً دفاعی - (نظامی و انتظامی) و امنیتی (طبق فهرست مربوطه).

کالاهای مشمول

عرضه و فروش کلیه کالاها، همچنین واردات و صادرات آنها مشمول قانون مالیات بر ارزش‌افزوده می‌باشد. بنابراین، به جز کالاهای معاف، کلیه کالاها مشمول اخذ مالیات و عوارض بر ارزش‌افزوده خواهند شد.

ماشین آلات و تجهیزات خط تولید

ماشین‌آلات و تجهیزات خطوط تولید به عنوان کالاهای سرمایه‌ای نیز از جمله

---

۱. منظور از فرآوری این است که ستانده، متفاوت از نهاده باشد.

کالاهای مشـــمول مالیات و عوارض این قانون است که برای فعالیت‌های اقتصادی مؤدی مورد استفاده قرار می‌گیرد. اما مالیات‌ها و عوارض پرداختی بابت خرید آنها به استناد صورتحساب‌های مربوط، قابل کسر از مالیات‌ها و عوارض دریافتی توسط مؤدی می‌باشد و از روش اعتبار پیروی می‌کند؛ و در صورت داشتن اضافه پرداختی مالیات و عوارض از طریق ارائه اظهارنامه مالیاتی هر دوره قابل استرداد می‌باشد.

کالاهای اهدایی

کالاهای اهدایی به صورت بلاعوض به وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی با تائید هیئت وزیران و حوزه‌های علمیه با تأیید حوزه گیرنده هدایا از پرداخت مالیات و عوارض مربوطه معاف می‌باشند.

کالاهای همراه مسافر

کالاهایی که همراه مسافر و برای استفاده شخصی تا میزان معافیت مقرر طبق مقررات صادرات و واردات، وارد کشور می‌شود از پرداخت مالیات و عوارض مربوط بـــه فصـــول ۱ تا ۷ قانون مالیات بـــر ارزش‌افزوده معاف و مازاد بـــر آن طبق قانون مشمول می‌باشد.

عرضه کالا به خود

عرضه کالا به خود مشـــمول قانون مالیات بر ارزش‌افـــزوده بوده و زمانی حادث می‌شـــود که مؤدی از کالاهای تجاری خریداری شـــده و یا از کالاهای تولیدی خود برای مصارف شخصی برداشت و یا به عنوان دارایی در امور شغلی استفاده می‌نماید.

تاریخ تعلق مالیات برای عرضه کالا

تاریخ تعلق مالیات و عوارض برای عرضه کالا مطابق قانون مالیات بر ارزش‌افزوده عبارت است از:

۱- تاریخ صدور صورتحساب، تاریخ تحویل یا تاریخ تحقق معامله کالا[۱]، هر کدام که

---

۱. به قسمت دوم قانون مدنی موضوع "عقود و معاملات و الزامات" مراجعه شود.

مقدم باشد؛

۲- در موارد عرضه به خود، تاریخ برداشت برای مصارف شخصی یا استفاده از محصول تولیدی خود به عنوان دارایی، ...

۳- در مورد معاملات به صورت تهاتری، تاریخ معاوضه.

معاوضه کالاها و خدمات

در نظام مالیات بر ارزش‌افزوده معاوضه کالاها و خدمات، عرضه کالا یا ارائه خدمت از طرف هر یک از طرفین، معامله تلقی و به طور جداگانه مشمول مالیات و عوارض است.

خدمات معاف و مشمول

خدمات معاف

خدمات معاف مطابق قانون، عبارتند از:

۱- خدمات درمانی (انسانی، حیوانی و گیاهی) و خدمات توان‌بخشی و حمایتی؛

۲- انواع خدمات پژوهشی و آموزشی (طبق آیین‌نامه‌ی مربوط)؛

۳- خدمات بانکی و اعتباری بانک‌ها، مؤسسات و تعاونی‌های اعتباری و صندوق‌های قرض‌الحسنه مجاز و خدمات معاملات و تسویه اوراق بهادار و کالا در بورس‌ها و بازارهای خارج از بورس، صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری صنایع کوچک، صندوق حمایت از تحقیقات و توسعه صنایع الکترونیک، صنایع دریایی و بیمه سرمایه‌گذاری فعالیت‌های معدنی و صندوق حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی؛

۴- خدمات حمل و نقل عمومی مسافری درون و برون شهری جاده‌ای، ریلی، هوایی و دریایی؛

۵- خدمات مشمول مالیات بر درآمد حقوق، موضوع قانون مالیات‌های مستقیم.

خدمات مشمول

ارائه خدمات و همچنین واردات و صادرات آنها در ایران مشمول این نظام

مالیاتی می‌باشد. بنابراین، بجز خدمات معاف، کلیه خدمات مشمول اخذ مالیات و عوارض موضوع قانون مالیات بر ارزش‌افزوده می‌شوند.

نمونه خدمات ارائه شـده توسط مؤدیان فراخوان شده که مشمول اجرای قانون مالیات بر ارزش‌افزوده می‌باشند به شرح ذیل:

- خدمات حرفه‌ای (به طور مثال، خدمات معماری، حقوقی، مشـاوره‌ای ...، به استثنای خدمات درمانی).
- خدمـات حمل و نقل باری و ترابـری کالا (اعم از جـاده‌ای، ریلی، هوایی و یا دریایی)
- تعمیرات
- خدمات نمایندگی (شرکت‌ها و مؤسسات بازرگانی داخلی و خارجی)
- تبلیغات
- خدمات فن‌آوری اطلاعات (IT)
- خدمات تفریحی
- تولید کالا از مواد اولیه متعلق به دیگری و تحویل به مالک آن (خدمات مونتاژ)

عرضه خدمت به خود

از آنجـا که ارائه خدمت در قانون مالیات بر ارزش‌افزوده انجام خدمت برای غیر می‌باشد، عرضه خدمت به خود مشمول این نظام مالیاتی نمی‌باشد.

تاریخ تعلق مالیات بر خدمات

تاریخ تعلق مالیات برای ارائه خدمات عبارت است از:

۱- تاریخ صورتحساب یا تاریخ ارائه خدمت هر کدام که مقدم باشد؛

۲- در مورد ارائه خدمات به صورت تهاتری، تاریخ ارائه خدمت.

رویکرد قانون به عرضه‌کنندگان کالاها و خدمات معاف

فعـالان اقتصادی کـه صرفاً مبادرت به عرضـه کالا و خدمات معاف می‌نمایند ملزم به ثبت‌نام به عنوان مؤدی مالیات بر ارزش‌افزوده نیستند و حق ندارند مالیات

و عــوارض موضــوع این قانــون را از خریداران کالاها و خدمــات مزبور اخذ نمایند. همچنیــن مالیات و عوارضی که طبق این قانــون از بابت خرید کالا و خدمت برای تولید و عرضه کالاها و خدمات معاف پرداخت نموده اند پیش پرداخت (یا اعتبار) آنها محسوب نمی‌شود و قابل استرداد نیست.

برای مثال

کتــاب جزء کالاهــای معاف اســت در نتیجه مالیاتی که ناشــر برای چاپ کتــاب (نظیر خرید فیلم، و زینک و مرکب) و خرید خدمات مرتبط با چاپ، به عرضه‌کنندگان کالاها و خدمات پرداخته است به عنوان پیش پرداخت (اعتبار) مالیات بر ارزش‌افزوده ناشر محسوب نشده و قابل تهاتر و استرداد نمی‌باشد.

رویکرد قانون به عرضه‌کنندگان توأمان کالاها و خدمات مشــمول و معاف

فعالان اقتصادی که اقدام به تولید و عرضه کالا و خدماتی می‌نمایند که برخی از آنها معاف و برخی دیگر مشمول است مکلفند پس از اعلام، طبق ضوابط مربوط توسط سازمان امور مالیاتی به عنوان مؤدی مالیات بر ارزش‌افزوده ثبت‌نام کنند. اما حق ندارند نسبت به کالاها و خدمات معاف، مالیاتی از خریداران اخذ نمایند. در مقابل مکلف می‌باشــند که نســبت به کالاها و خدمات غیر معاف مالیات‌های مقرر را از خریداران اخذ کنند. آن قســمت از مالیات‌ها و عوارضی که این فعالان از بابــت خرید کالا یا خدمت برای تولید و عرضه کالاهای مشــمول پرداخته‌اند به حساب پیش پرداخت مالیات آنها منظور و از مالیاتی که از فروش کالاها و خدمات مشــمول دریافت کرده‌اند قابل کســر اســت. آن قســمت از مالیات‌ها و عوارضی کــه این فعــالان از بابت خرید کالا یا خدمت برای تولیــد و عرضه کالاهای معاف پرداخته‌انــد پیش پرداخت مالیاتی محســوب نمی‌شــود و از مالیات‌ها و عوارض دریافتی آنها از بابت کالاهای مشمول قابل کسر نیست.

فصل ۳. واردات و صادرات

تعریف واردات

ورود کالا یا خدمت از خارج از کشور یا از مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی به قلمرو گمرکی کشور، واردات محسوب می‌شود.

واردات مشمول

کالاهـا و خدمات مشـمول مالیات و عوارض بر ارزش‌افـزوده / غیر معاف وارده به کشور، واردات مشمول محسوب و از واردات کالاها مالیات و عوارض موضوع این قانون در گمرک وصول و در مورد واردات خدمات توسط واردکننده محاسبه و پرداخت می‌شود.

واردات معاف

واردات کالاها و خدمات معاف، مشمول مالیات و عوارض بر ارزش‌افزوده (فصول ۱ تا ۷ این قانون) نمی‌باشند.

تاریخ تعلق مالیات و عوارض کالاهای وارداتی

تاریخ تعلق مالیات و عوارض برای واردات کالا تاریخ ترخیص کالا از گمرک است.

تاریخ تعلق مالیات و عوارض خدمات وارداتی

در مورد خدمت، تاریخ پرداخت ما به ازاء می‌باشد. اما مؤدی مکلف است در تاریخ پرداخت مابه ازاء خدمات وارداتی، بدهی مربوط به مالیات و عوارض متعلقه را محاسبه و در حساب‌ها ثبت و در پایان دوره مالیاتی مالیات و عوارض مربوطه را پرداخت نماید.

مأخذ محاسبه مالیات واردات کالا و خدمات

مأخذ محاسبه مالیات واردات کالا و خدمات، ارزش گمرکی کالا (قیمت خرید، هزینه حمل ونقل و حق بیمه) به‌علاوه حقوق ورودی (حقوق گمرکی و سود بازرگانی) مندرج در اوراق گمرکی می‌باشد و همچنین مأخذ محاسبه مالیات واردات خدمت نیز معادل ارزش ریالی مربوط به ما به ازاء واردات خدمت مزبور می‌باشد.

ترخیص کالاهای وارداتی از گمرک

واردکنندگان در هنگام واردات کالا، پس از طی تشـریفات گمرکی، مبلغ مالیات و عوارض موضوع قانون را علاوه بر حقوق ورودی، در گمرک جمهوری اسـلامی ایران پرداخت خواهند نمود و گمرک کشور نیز پس از وصول، مالیات و عوارض مزبور را مانند حقوق ورودی در پروانه‌های گمرکی و یا فرم‌های مربوطه درج خواهد کرد.

اعتبار مالیات و عوارض پرداختی بابت واردات

مالیات‌هـا و عـوارض بر ارزش‌افـزوده که واردکنندگان بابـت کالاها و خدمات وارداتی مشمول پرداخته‌اند اعتبار آنها محسوب می‌شود و در پایان هر دوره مالیاتی با مالیات‌ها و عوارض دریافتی قابل تهاتر یا استرداد می‌باشد.

واردات کالا از طریق پست ایران و شرکت‌های پستی بین‌المللی

کالاهایی که توسط پست یا شرکت‌های حمل و نقل بین‌المللی وارد قلمرو گمرکی کشـور می‌شـود چنانچه نوع کالا مشـمول مالیات بر ارزش‌افزوده باشد، مالیات و عوارض مزبور توسط گمرک و مطابق مقررات مربوط از واردکننده دریافت می‌شود.

واردات خدمات

وارد کنندگان خدمـات باید مالیات و عوارض متعلق به هر پرداخت بابت خرید خدمات وارداتی براساس اسناد و مدارک مثبته را در اظهارنامه پایان هر دوره مالیاتی خود درج نموده و تسویه حساب مربوط به آن را انجام دهند.

واردات از مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی

واردات در قانون مالیات بر ارزش‌افزوده، ورود کالا یا خدمت از خارج از کشور یا از مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی می‌باشد.

مدارک لازم جهت تهاتر و یا اسـترداد مالیات و عوارض پرداختی بر روی واردات

مؤدیانـی می‌توانند مالیات‌ها و عوارض پرداخت شـده بابـت واردات را تهاتر یا

استرداد نمایند که اسناد و مدارک گمرکی و یا هر گونه قرارداد حمل و نقل و ارسال پستی کالا که در آن میزان مالیات و عوارض دریافتی بابت واردات کالاها درج گردیده است، نگهداری کرده باشند.

تعریف صادرات

صادرات در قانون عبارت اســت از صدور کالا یا خدمت به خارج از کشــور یا به مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی.

معافیت صادراتی

صادرات کالاها و خدمات (اعم از معاف و مشــمول) به خارج از کشــور مشمول مالیات و عوارض نمی‌باشــد. مالیات‌ها و عوارض پرداختی بابت نهاده‌های کالاها و خدمات صادر شــده به اســتناد برگه خروجی صادره توسط گمرک (در مورد کالا) و اسناد و مدارک مثبته قابل تهاتر و یا استرداد می‌باشد.

استرداد مالیات بر ارزش‌افزوده

مالیات و عوارض بر ارزش‌افزوده پرداختی از بابت کالاهایی که به خارج از کشور صادر می‌شــود به اســتناد پروانه صدور کالا قابل کسر از مالیات‌های دریافتی توسط مؤدی بوده و با تسلیم اظهارنامه دوره مالیاتی مربوط قابل استرداد می‌باشد.

خرید کالا توسط گردشگران و مسافران خارجی

مالیات‌ها و عوارض بر ارزش‌افزوده پرداختی مرتبط با قانون مالیات بر ارزش‌افزوده بابت کالاهای همراه مسافران تبعه کشورهای خارجی که در کشور جمهوری اسلامی ایــران مقیــم نباشــند و از تاریخ خرید آنها تا تاریخ خروج از کشــور بیــش از دو ماه نگذشــته باشد، هنگام خروج از کشــور در مقابل ارائه صورتحساب‌های خریدی که توسط مؤدیان مشمول قانون مالیات بر ارزش‌افزوده صادر شده است، توسط سازمان امور مالیاتی کشور در مرز خروجی مسترد خواهد شد.

فصل ۴. نرخ‌های مالیات و عوارض

کالاها و خدمات عمومی مشمول مالیات و عوارض

همه کالاها و خدمات به اســتثنای کالاها و خدمات معاف یا مشــمول نرخ‌های خاص، مشمول نرخ‌های مالیات و عوارض موضوع قانون می‌باشند.

نرخ مالیات

نــرخ مالیات کالاها و خدمات عمومی در قانون مالیات بر ارزش‌افزوده، در زمان اجرای قانون یک و نیم درصد (۱/۵٪) بوده است.

نرخ عوارض کالاها و خدمات

نرخ عوارض کالاها و خدمات (عوارض شهرداری‌ها و دهیاری‌ها) در قانون مالیات بر ارزش‌افزوده معادل یک و نیم درصد (۱/۵٪) است.

نرخ‌های مالیات و عوارض کالاها و خدمات مشمول از ابتدای سال ۱۳۹۰

نــرخ مالیات و عوارض برای کالاها و خدمات در قانون مالیات بر ارزش‌افزوده از ابتدای سال ۱۳۹۰به شرح زیر می‌باشد:

سال	مالیات	عوارض	جمع
۸۹- ۸۷ (نیمه دوم)	۱/۵	۱/۵	۳
۱۳۹۰	۲/۲	۱/۸	۴
۱۳۹۱	۲/۹	۲/۱	۵
۱۳۹۲	۳/۶	۲/۴	۶
۱۳۹۳	۵/۳	۲/۷	۸
۱۳۹۴	۶	۳	۹

به موجب تبصره ۲ ماده ۱۱۷ قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی

۱. عوارض براســاس فصل‌های اول تا هفتم قانون، در نظر گرفته شــده اســت و شامل حقوق ورودی (فصل هشتم) و سایر مالیات‌ها و عوارض (فصل نهم) نمی‌باشد.

ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰) دولت مکلف است با اجرای کامل قانون مالیات بر ارزش‌افزوده، نرخ مالیات و عوارض بر ارزش‌افزوده را از سال اول برنامه سالانه یک واحد درصد اضافه نماید؛ به‌گونه‌ای که در پایان برنامه نرخ آن به هشت‌درصد (۸٪) برسد. سهم شهرداری‌ها و دهیاری‌ها از نرخ مزبور سه درصد (۳٪) (به عنوان عوارض) و سهم دولت پنج درصد (۵٪) تعیین می‌شود و به موجب حکم ماده ۳۷ قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) یک درصد تحت عنوان مالیات سلامت به نرخ مذکور اضافه شد. بنابراین نرخ مالیات و عوارض بر ارزش‌افزوده از سال اول برنامه، سالانه یک واحد درصد افزایش یافت، مع‌الوصف از اول سال ۹۰ نرخ مالیات و عوارض بر ارزش‌افزوده کالاها و خدمات عمومی به چهار درصد (۴٪) (۲/۲٪ مالیات و ۱/۸٪ عوارض) و از ابتدای سال ۹۱ نرخ مالیات و عوارض بر ارزش‌افزوده کالاها و خدمات عمومی به پنج درصد (۵٪) (۲/۹٪ مالیات و ۲/۱٪ عوارض) و از ابتدای سال ۹۲ نرخ مالیات و عوارض بر ارزش‌افزوده کالاها و خدمات عمومی به شش درصد (۶٪) (۳/۶٪ مالیات و ۲/۴٪ عوارض) و از ابتدای سال ۹۳ نرخ مالیات و عوارض بر ارزش‌افزوده کالاها و خدمات عمومی به هشت درصد (۸٪) (۵/۳٪ مالیات و ۲/۷٪ عوارض) افزایش یافته است.

فصل ۵. نحوه محاسبه مالیات و عوارض کالاها و خدمات

مأخذ محاسبه

مأخذ محاسبه مالیات و عوارض موضوع قانون، بهای کالا یا خدمت مندرج در صورتحساب می‌باشد. در مواردی که صورتحساب موجود نباشد و یا از ارائه آن خودداری شود و یا به موجب اسناد و مدارک مثبته احراز شود که ارزش مندرج در آن واقعی نیست، مأخذ محاسبه مالیات بهای روز کالا یا خدمت به تاریخ روز تعلق مالیات خواهد بود.

موارد غیر قابل احتساب در مأخذ محاسبه مالیات و عوارض

موارد زیر در مأخذ محاسبه مالیات و عوارض منظور نمی‌شود:

الف - تخفیفات اعطایی

تخفیفات تجاری، عمده فروشی و عیب و نقص کالا، جزء مأخذ محاسبه مالیات و عوارض موضوع قانون مالیات بر ارزش‌افزوده نمی‌باشد و بهای کالا و یا خدمت پس از کسر تخفیفات، ملاک محاسبه خواهد بود؛

ب - مالیات‌ها و عوارض پرداختی موضوع این قانون توسط عرضه‌کننده کالا و خدمت

در مورد کالاها و خدماتی که قیمت فروش آنها بر حسب بهای تمام شده خرید به علاوه درصدی به عنوان سود تعیین می‌شود مالیات‌ها و عوارض موضوع این قانون که قبلاً توسط عرضه‌کننده کالا یا خدمت پرداخت شده است در مأخذ محاسبه لحاظ نمی‌شود.

ج - سایر مالیات‌های غیرمستقیم و عوارضی که هنگام عرضه کالا یا خدمت به آن تعلق گرفته است.

قاعده کلی محاسبه

قاعده کلی محاسبه میزان مالیات و عوارض قابل پرداخت برای هر دوره مالیاتی به سازمان امور مالیاتی کشور عبارت است از: مابه التفاوت مالیات‌ها و عوارض دریافتی به هنگام فروش مؤدی با مالیات‌ها و عوارض پرداختی به هنگام خرید مؤدی.

خدمات بانکی و اعتباری

خدمات بانکی و اعتباری که توسط بانک‌ها، تعاونی‌های اعتباری، صندوق‌های قرض‌الحسنه مجاز و صندوق تعاون ارائه شود در نظام مالیات بر ارزش‌افزوده مطابق قانون معاف بوده و مشـــمول مقررات این نظام مالیاتی نمی‌باشد. بنابراین در زمان ارائـــه خدمات و دریافت کارمزد از دریافت‌کنندگان این نوع خدمت مبلغی به عنوان مالیات و عوارض موضوع قانون دریافت نخواهد شد.

نحوه احتساب برگشت کالا

در موارد برگشـــت کالا، فروشنده باید مالیات و عوارض مربوط به کالای برگشت شده را به خریدار برگرداند.

عرضه به خود

چنانچه کالاهای خریداری شـــده برای اســـتفاده شغلی به عنوان دارایی در دفاتر ثبت گردد و یا برداشـــت شـــخصی شود و مشـــمول مالیات و عوارض موضوع قانون مالیات بر ارزش‌افزوده خواهد بود.

نحوه تسویه حساب برای مشمولین

در پایان هر دوره مالیاتی هر یک از مؤدیان ثبت‌نام شده با تسلیم اظهارنامه پس از کســـر مالیات و عوارض پرداختی به هنگام خریـــد از مالیات و عوارض دریافتی به هنگام فروش، مانده را با واریز به حساب‌های اعلام شده توسط سازمان امور مالیاتی کشور، تســـویه می‌کنند. اما اگر مانده حاکی از اضافه پرداختی باشد، مؤدی می‌تواند مانده طلب خود را به عنوان پیش پرداخت مالیاتی خود محسوب یا استرداد آن را از سازمان امور مالیاتی کشور درخواست کند.

مثال‌های محاسبه مالیات و عوارض

۱- نحوه محاسبه در وضعیت عادی

برای نشان دادن نحوه محاسبه در وضعیت عادی به ذکر یک مثال فرضی می‌پردازیم:

فــرض کنید یک شــرکت تولیدکننده اتومبیل در یــک دوره مالیاتی برای تولید محصــول خود کالاها و خدماتی به شــرح زیــر خریداری می‌نماید (نــرخ مالیات بر ارزش‌افزوده ۶ درصد و ۳ درصد عوارض می‌باشد).

- واردات قطعات ارزش گمرکی ۱۰،۰۰۰ میلیون ریال؛
- خرید تزئینات داخلی خودرو به ارزش ۵۰۰۰ میلیون ریال؛
- خرید خدمات مونتاژ (از یک شرکت داخلی دیگر) به ارزش ۲،۰۰۰ میلیون ریال؛

و ســرانجام محصول خود یعنی خودروی سواری را به بازار عرضه می‌کند. نحوه محاسبه مالیات بر ارزش‌افزوده این شرکت به صورت زیر خواهد بود:

مالیات و عوارض خرید (مبالغ به میلیون ریال می‌باشد)					
عنوان	قیمت کالا	مالیات		عوارض	
		نرخ (درصد)	مبلغ	نرخ (درصد)	مبلغ
واردات قطعات	۱۰،۰۰۰	۶	۶۰۰	۳	۳۰۰
تزئینات داخلی خودرو	۵۰۰۰	۶	۳۰۰	۳	۱۵۰
خرید خدمات مونتاژ	۲۰۰۰	۶	۱۲۰	۳	۶۰
جمع			۱۰۲۰		۵۱۰
		۱۵۳۰			

در مجموع شرکت خودروسازی طی یک دوره مالیاتی جمعاً معادل ۱۵۳۰ میلیون ریــال مالیات و عوارض مرتبط با قانون مالیات بــر ارزش‌افزوده بر روی خرید کالا و خدمات پرداخت نموده است.

اگر این شرکت طی این دوره مالیاتی ۵۰ دستگاه خودرو با قیمت هر دستگاه ۴۰۰ میلیون ریال مجموعاً ۲۰،۰۰۰ میلیون ریال در بازار به فروش رســانده و معادل ۹٪ بهای هر یک از خودروهای فروخته شده، مالیات و عوارض از خریداران محصولات خــود دریافت نماید. در کل مالیات و عوارض دریافتی بابت فروش محصولات برای شرکت مذکور عبارت است از:

مالیات و عوارض فروش (مبالغ به میلیون ریال می‌باشد)					
عنوان	قیمت کالا	مالیات		عوارض	
		نرخ (درصد)	مبلغ	نرخ (درصد)	مبلغ
فروش ۵۰ دستگاه خودروی سواری	۲۰،۰۰۰	۶	۱۲۰۰	۳	۶۰۰
جمع	۲۰،۰۰۰	۶	۱۲۰۰	۳	۶۰۰
		۱۸۰۰			

مبالغ زیر می‌باید در اظهارنامه این شـرکت بـرای دوره مالیاتی مربوط منعکس گردد.

اظهارنامه (مبالغ به میلیون ریال می‌باشد)			
	مالیات	عوارض	جمع مالیات و عوارض
مالیات و عوارض فروش	۱۲۰۰	۶۰۰	۱۸۰۰
کسر می‌شود: مالیات و عوارض خرید	۱۰۲۰	۵۱۰	۱۵۳۰
مازاد (کاهش) مالیات فروش و خرید	۱۸۰	۹۰	۲۷۰
مبلغ ۲۷۰ میلیون ریال کل بدهی قابل پرداخت			

۲- نحوه محاسبه مالیات و عوارض برای صادرکنندگان

صادرات کالاها و خدمات به خارج از کشـور، مشمول مالیات و عوارض موضوع این قانون نیست و علاوه بر اینکه هیچ مالیات و عوارضی به آن تعلق نمی‌گیرد، کلیه مالیات‌هـا و عوارضی که طبق قانون مالیات بـر ارزش‌افزوده بابت تهیه آن پرداخت شده است به صادرکننده مسترد خواهد شد.

بـرای مثال اگر شـرکت تولیدکننده اتومبیل مثال قبل اقـدام به صدور کلیه محصولات خود به کشـورهای همسـایه نمایـد، و با فرض اینکـه تنها مالیات و عـوارض پرداختی بابت تولید این محصولات همان مالیات و عوارض پرداختی در مثال مذکور باشد، استرداد مالیات و عوارض پرداختی بابت صادرات آن به ترتیب زیر خواهد بود.

گام اول: این شرکت در مرحله نخست اقدام به صادرات کلیه محصولات به خارج از کشور، می‌نماید.

گام دوم: ارائه اظهارنامه صادرات به گمرک جمهوری اسلامی ایران.

گام سوم: صدور پروانه صادرات توسط گمرک پس از بررسی اظهارنامه مربوط و تأیید مندرجات آن

گام چهارم: تکمیل و تسلیم اظهارنامه مالیات بر ارزش‌افزوده به سازمان امور مالیاتی کشور

گام پنجم: درخواست استرداد مالیات و عوارض پرداختی (لازم به توضیح است که منظور از عوارض پرداختی همان عوارض مندرج در قانون مالیات بر ارزش‌افزوده می‌باشد نه حقوق ورودی که به هنگام ورود کالا به کشور توسط گمرک دریافت می‌شود).

مالیات و عوارض فروش (مبالغ به میلیون ریال می‌باشد)					
عنوان	قیمت کالا	مالیات		عوارض	
		نرخ (درصد)	مبلغ	نرخ (درصد)	مبلغ
صادرات ۵۰ دستگاه خودروی سواری	۲۰،۰۰۰	صفر	-	صفر	-
جمع					
	صفر				

اظهارنامه (مبالغ به میلیون ریال می‌باشد)			
	مالیات	عوارض	جمع مالیات و عوارض
مالیات و عوارض فروش	صفر	صفر	صفر
کسر می‌شود: مالیات و عوارض خرید	۱۰۲۰	۵۱۰	۱۵۳۰
مازاد (کاهش) مالیات فروش و خرید	(۱۰۲۰)	(۵۱۰)	(۱۵۳۰)
مبلغ ۱۵۳۰ میلیون ریال کل مالیات قابل استرداد یا انتقال			

۳- نحوه محاسبه مالیات و عوارض در صورت اضافه پرداختی

حالت دیگری که می‌تواند به اضافه پرداختی و اســترداد از سازمان امور مالیاتی منجر شــود، آن اســت که میزان مالیات‌ها و عوارض پرداختی بابت خرید از میزان مالیات‌ها و عوارض دریافتی بابت فروش بیشتر باشد.

برای مثال فرض شــود که، شرکت تولیدکننده اتومبیل، از ۵۰ دستگاه خودروی تولیدی در یک دوره مالیاتی، تنها تعداد ۲۰ دســتگاه بفروشــد. وضعیت مالیات بر ارزش‌افزوده و عوارض دریافتی این شرکت به شرح زیر خواهد بود.

مالیات و عوارض فروش (مبالغ به میلیون ریال می‌باشد)					
عنوان	قیمت کالا	مالیات		عوارض	
		نرخ (درصد)	مبلغ	نرخ (درصد)	مبلغ
فروش ۲۰ دستگاه خودروی سواری	۸،۰۰۰	۶	۴۸۰	۳	۲۴۰
جمع					
	۷۲۰				

و سرانجام، وضعیت مالیات و عوارض شرکت مذکور به صورت زیر خواهد بود.

اظهارنامه (مبالغ به میلیون ریال می‌باشد)			
	مالیات	عوارض	جمع مالیات و عوارض
مالیات و عوارض فروش	۴۸۰	۲۴۰	۷۲۰
کسر می‌شود: مالیات و عوارض خرید	۱۰۲۰	۵۱۰	۱۵۳۰
مازاد (کاهش) مالیات فروش و خرید	۵۴۰	۲۷۰	۸۱۰
مبلغ ۸۱۰ میلیون ریال کل مالیات قابل استرداد یا انتقال			

بنابراین، شرکت تولیدکننده اتومبیل می‌تواند با ارائه اظهارنامه این دوره مالیاتی، استرداد مبلغ ۸۱۰ میلیون ریال را از سازمان امور مالیاتی درخواست کند.

۴- نحوه محاسبه در وضعیت استفاده غیر شغلی (شخصی)

اگر بنگاه بخشی از کالاها و خدمات خریداری شده خود را برای مصارف شخصی برداشـــت کند، مصرف کننده نهایی آن کالاها و خدمـــات خواهد بود و باید مالیات متعلقه آن را پرداخت نماید.

برای مثال، یک فروشگاه زنجیره‌ای در یک دوره مالیاتی در سال ۱۳۹۴ اقلام زیر را خریداری کرده است:

- انواع پوشاک به بهای ۲،۰۰۰ میلیون ریال
- انواع مختلف لوازم خانگی به بهای ۱،۰۰۰ میلیون ریال
- ۵۰۰ دستگاه تلویزیون به بهای ۵،۰۰۰ میلیون ریال.

فروش فروشگاه طی دوره مالیاتی مذکور مبلغ ۱۰،۰۰۰ میلیون ریال بوده است.

این فروشگاه در زمان خرید، مالیات و عوارض مربوط به هر یک از خریدهای خود را به فروشندگان کالا و خدمات مربوط پرداخت و مبالغ آن را ثبت می‌کند.

مالیات و عوارض خرید (مبالغ به میلیون ریال می‌باشد)					
عنوان	قیمت کالا	مالیات		عوارض	
		نرخ (درصد)	مبلغ	نرخ (درصد)	مبلغ
خرید انواع پوشاک	۲،۰۰۰	۶	۱۲۰	۳	۶۰
خرید لوازم خانگی	۱،۰۰۰	۶	۶۰	۳	۳۰
خرید ۵۰۰ دستگاه تلویزیون	۵،۰۰۰	۶	۳۰۰	۳	۱۵۰
جمع	۸،۰۰۰		۴۸۰		۲۴۰
		۷۲۰			

اگر این فروشـــگاه تعداد ۵۰ دســـتگاه از تلویزیون‌های خریداری شـــده را (معادل ۵۰۰ میلیون ریال به قیمت تمام شـــده) به عنوان پاداش به کارکنان فروشگاه واگذار کند، مبلغی به عنوان قیمت و مالیات و عوارض متعلقه بابت آن را دریافت نمی‌کند.

بنابراین، فروشگاه، ۵۰ عدد از تلویزیون‌های خریداری شده را برای استفاده‌های غیر شغلی خود مصرف کرده است. در این حالت مؤدی باید خود مالیات و عوارض مربوط به پاداش کارکنان را متحمل شود و آنها را به حساب مالیات و عوارض دریافتی بابت فروش منظور کند.

مالیات و عوارض فروش (مبالغ به میلیون ریال می‌باشد)					
عنوان	قیمت کالا	مالیات		عوارض	
		نرخ (درصد)	مبلغ	نرخ (درصد)	مبلغ
فروش اقلام موجود در فروشگاه	۱۰,۰۰۰	۶	۶۰۰	۳	۳۰۰
۵۰ دستگاه تلویزیون به عنوان پاداش	۵۰۰	۶	۳۰	۳	۱۵
جمع			۶۳۰		۳۱۵
		۹۴۵			

مالیات و عوارض قابل پرداخت در پایان دوره مالیاتی این فروشـــگاه به شرح زیر می‌باشد:

اظهارنامه (مبالغ به میلیون ریال می‌باشد)			
	مالیات	عوارض	جمع مالیات و عوارض
مالیات و عوارض فروش	۶۳۰	۳۱۵	۹۴۵
کسر می‌شود: مالیات و عوارض خرید	۴۸۰	۲۴۰	۷۲۰
مازاد (کاهش) مالیات فروش و خرید			۲۲۵
مبلغ ۲۲۵ میلیون ریال کل بدهی مالیاتی قابل پرداخت			

۵- نحوه محاسبه مالیات بر ارزش‌افزوده در موارد تولید و عرضه توأمان کالاها و خدمات معاف و مشمول

چنانچه مؤدی ثبت‌نام شـــده اقدام به تولید کالاها و خدماتی نماید که همزمان

برخی از آنها مشمول نظام مالیات بر ارزش‌افزوده و برخی معاف از آن باشند، باید تنها مالیات‌های پرداختی مربوط به کالاها یا خدمات مشمول قانون را در حساب اعتبار مالیاتی خود منظور کند. به بیان دیگر، آن قسمت از مالیات‌های پرداختی بابت تولید کالاها یا خدمات معاف وی، به عنوان اعتبار مالیاتی بنگاه محسوب نمی‌شود و قابل کسر شدن از مالیات‌های دریافتی بابت فروش نمی‌باشد.

فرض می‌شود کارخانه تولید کننده محصولات لبنی به عنوان یکی از مؤدیان ثبت‌نام شده در نظام مالیات بر ارزش‌افزوده در طی دوره‌ی پاییز سال ۱۳۸۹ با خرید مواد اولیه‌ای چون موارد زیر اقدام به عرضه شیر، پنیر، ماست، کره، بستنی و ... می‌نماید. (فرض بر این است که این کارخانه مواد اولیه را از سایر مؤدیان ثبت‌نام شده در نظام مالیات بر ارزش‌افزوده خریداری می‌نماید):

- شیر، از دامداری به مبلغ۱۰،۰۰۰ میلیون ریال، که کلاً از پرداخت مالیات معاف است.
- خدمات کنترل کیفیت، به مبلغ، ۱،۰۰۰ میلیون ریال، که مشمول است.
- پاکت‌های بسته‌بندی ۵،۰۰۰ میلیون ریال، که مشمول است.
- شکر به مبلغ، ۵۰۰ میلیون ریال، که معاف است.
- لوازم یدکی ماشین‌آلات تولیدی به مبلغ ۲،۰۰۰میلیون ریال.

اگر این کارخانه در پایان یک دوره مالیاتی معادل ۱۰،۰۰۰ میلیون ریال، شیر و پنیر (جزء کالاهای معاف است و فروشنده نمی‌تواند هنگام فروش مالیات و عوارض از خریدار دریافت کند.) و ۱۰،۰۰۰ میلیون ریال محصولات لبنی مشمول (کره، ماست، بستنی و ...) به مصرف‌کنندگان نهایی فروخته باشد، مالیات و عوارضی را جمعاً با نرخ ۳ درصد بابت فروش محصولات مشمول دریافت کرده است. نحوه محاسبه مالیات و عوارض قابل پرداخت این مؤدی برای دوره مالیاتی مذکور به صورت زیر خواهد بود:

مالیات و عوارض خرید (مبالغ به میلیون ریال می‌باشد)					
عنوان	قیمت کالا	مالیات		عوارض	
		نرخ (درصد)	مبلغ	نرخ (درصد)	مبلغ
شیر	۱۰،۰۰۰	معاف	-	معاف	-
خدمات کنترل کیفیت	۱،۰۰۰	۱/۵	۱۵	۱/۵	۱۵
پاکت‌های بسته‌بندی	۵،۰۰۰	۱/۵	۷۵	۱/۵	۷۵
شکر	۵۰۰	معاف	-	معاف	-
لوازم یدکی ماشین‌آلات	۲،۰۰۰	۱/۵	۳۰	۱/۵	۳۰
جمع	۱۸،۵۰۰		۱۲۰		۱۲۰
		۲۴۰			

مالیات و عوارض فروش (مبالغ به میلیون ریال می‌باشد)					
عنوان	قیمت کالا	مالیات		عوارض	
		نرخ (درصد)	مبلغ	نرخ (درصد)	مبلغ
شیر و پنیر	۱۰،۰۰۰	معاف	-	معاف	-
فروش مشمول (کره، ماست، بستنی و ...)	۱۰،۰۰۰	۱/۵	۱۵۰	۱/۵	۱۵۰
جمع	۲۰،۰۰۰		۱۵۰		۱۵۰
		۳۰۰			

کارخانه تولیدی محصولات لبنی پس از تعیین کل مالیات‌ها و عوارض پرداختی و دریافتی، و پیش از تکمیل اظهارنامه خود، باید میزان استفاده از کالاها و خدمات خریداری شـده برای تولید کالاهای معاف و مشـمول را به صورت شفاف مشخص کند و چنانچه امکان تخصیص وجود نداشته باشد برای محاسبه، می‌تواند اقدام به نسـبت گیری میزان فروش محصولات مشمول به کل فروش خود در دوره مالیاتی مزبور نماید.

نسبت کالاهای مشمول به کل کالاهای تولیدی = کل فروش محصولات مشمول / کل فروش

کل فروش کره، ماست، بستنی و ... / کل فروش محصولات = ۱۰.۰۰۰ / ۲۰.۰۰۰ = ۱/۲

بنابرایـن تنها معـادل $\frac{۱}{۲}$ از مالیات‌ها و عوارض پرداختی بابـت خرید به عنوان اعتبار، قابل قبول است.

۱۲۰ریـال = ۱/۲ * ۲۴۰ ریـال = اعتبار قابل قبـول (مالیات‌ها و عوارض پرداختی بر روی خرید برای تولید کالای مشمول)

سرانجام اینکه مالیات بر ارزش‌افزوده قابل پرداخت به سازمان امور مالیاتی برای دوره مالیاتی مربوط به شرح زیر خواهد بود:

اظهارنامه (مبالغ به میلیون ریال می‌باشد)				
		مالیات	عوارض	جمع مالیات و عوارض
مالیات و عوارض فروش		۱۵۰	۱۵۰	۳۰۰
کسر می‌شود: مالیات و عوارض خرید	کل	۱۲۰	۱۲۰	۲۴۰
	غیر قابل قبول[1]	۶۰	۶۰	۱۲۰
	قابل قبول	۶۰	۶۰	۱۲۰
مازاد (کاهش) مالیات فروش و خرید				۱۸۰
مبلغ ۱۸۰ میلیون ریال کل بدهی مالیاتی قابل پرداخت				

در مواردی که مؤدی ثبت‌نام شـده تنها به عنوان تاجر در بخش توزیع اقدام به خرید و فروش کالاهای معاف و مشمول به صورت همزمان نماید، به دلیل آنکه بابت خرید کالاها و خدمات معاف، مالیات و عوارضی را پرداخت نمی‌کند، عملاً نمی‌تواند

۱. مطابق تبصره۳ ماده۱۷ قانون مالیات بر ارزش‌افزوده، در صورتی که مؤدیان به عرضه توأم کالاها و خدمات مشـمول مالیات و معاف از مالیات اشـتغال داشته باشـند، صرفاً مالیات‌ها و عوارض پرداخت شده مربوط به کالاها و خدمات مشـمول در حسـاب مؤدی به عنوان اعتبار منظور خواهد شد. لازم به توضیح است که طبق تبصره ۵ همان ماده، آن قسـمت از مالیات‌ها و عوارضی پرداختی مؤدیان که طبق قانون قابل کسـر از مالیات‌ها و عوارض وصول شده یا قابل استرداد نیست، جزء هزینه‌های قابل قبول موضوع قانون مالیات‌های مستقیم خواهد بود.

بابت خرید این اقلام معاف، تهاتر یا درخواست استرداد نماید. از این رو به محاسبه نسبت کالاهای مشمول به کل کالاهای عرضه شده توسط این دسته از مؤدیان نیازی نیســت. برای مثال فرض کنید یک فروشگاه عرضه کننده مواد غذایی در طول یک دوره مالیاتی در سال ۱۳۹۴ اقدام به خرید اقلام زیر کند:

- پنیر به ارزش ۳۰۰۰ میلیون ریال (معاف)
- شیر به ارزش ۲۰۰۰ میلیون ریال (معاف)
- ماست به ارزش ۴۰۰۰ میلیون ریال (مشمول)
- کنسرو ماهی به ارزش ۵۰۰۰ میلیون ریال (مشمول)
- تنقــلات (پفک و چیپس و انواع شــکلات و ...) بــه ارزش ۶۰۰۰ میلیون ریال (مشمول)
- ســیگار بــه ارزش ۸۰۰۰ ریال (مشــمول و به عنوان کالای خــاص و دارای نرخ مالیاتی ۱۲٪ و نرخ عوارض ۳٪ می‌باشد)

بنابراین مالیات و عوارض خریدهای طی دوره به شرح زیر خواهد بود:

مالیات و عوارض خرید (مبالغ به میلیون ریال می‌باشد)					
عنوان	قیمت کالا	مالیات		عوارض	
		نرخ (درصد)	مبلغ	نرخ (درصد)	مبلغ
پنیر	۳،۰۰۰	معاف	-	معاف	-
شیر	۲،۰۰۰	معاف	-	معاف	-
ماست	۴،۰۰۰	۶	۲۴۰	۳	۱۲۰
کنسرو ماهی	۵،۰۰۰	۶	۳۰۰	۳	۱۵۰
تنقلات	۶،۰۰۰	۶	۳۶۰	۳	۱۸۰
سیگار	۸،۰۰۰	۱۲	۹۶۰	۳	۲۴۰
جمع	۲۰،۰۰۰		۱۸۶۰		۶۹۰
		۲۵۵۰			

فرض کنید فروش طی این دوره مالیاتی فروشگاه نیز به شرح زیر باشد:

- پنیر به ارزش ۴۰۰۰ میلیون ریال (معاف)
- شیر به ارزش ۳۰۰۰ میلیون ریال (معاف)

- ماست به ارزش ۵۰۰۰ میلیون ریال (مشمول)
- کنسرو ماهی به ارزش ۴۰۰۰ میلیون ریال (مشمول)
- تنقلات به ارزش ۷۰۰۰ میلیون ریال (مشمول)
- سیگار به ارزش ۱۰،۰۰۰ میلیون ریال (مشمول و به عنوان کالای خاص و دارای نرخ مالیاتی ۱۲٪ و عوارض ۳٪ می‌باشد)

پس مالیات و عوارض فروش‌های فروشگاه به شرح زیر خواهد بود.

مالیات و عوارض فروش (مبالغ به میلیون ریال می‌باشد)					
عنوان	قیمت کالا	مالیات		عوارض	
		نرخ (درصد)	مبلغ	نرخ (درصد)	مبلغ
پنیر	۴،۰۰۰	معاف	-	معاف	-
شیر	۳،۰۰۰	معاف	-	معاف	-
ماست	۵۰۰۰	۶	۳۰۰	۳	۱۵۰
کنسرو ماهی	۴،۰۰۰	۶	۲۴۰	۳	۱۲۰
تنقلات	۷،۰۰۰	۶	۴۲۰	۳	۲۱۰
سیگار	۱۰،۰۰۰	۱۲	۱۲۰۰	۳	۳۰۰
جمع	۲۰،۰۰۰		۲۱۶۰		۷۸۰
		۲۹۴۰			

وضعیت مالیات و عوارض این مؤدی در پایان دوره مالیاتی به شرح زیر خواهد بود:

اظهارنامه (مبالغ به میلیون ریال می‌باشد)			
	مالیات	عوارض	جمع مالیات و عوارض
مالیات و عوارض فروش	۲۱۶۰	۷۸۰	۲۹۴۰
کسر می‌شود: مالیات و عوارض خرید	۱۸۶۰	۶۹۰	۲۵۵۰
مازاد (کاهش) مالیات فروش و خرید			۳۹۰
مبلغ ۳۹۰ میلیون ریال کل بدهی مالیاتی قابل پرداخت			

بدیهی اســت فروش کالاهای موجود در دوره بعد، مشمول مالیات و عوارض به

نرخ‌های مقرر خواهد بود.

۶- نحوه محاسبه مالیات بر ارزش‌افزوده در مورد صادرات کالاها و خدمات معاف

در مواردی که مؤدی به تولید و سپس صدور کالا یا خدمت کاملاً معاف اقدام کند، با توجه به اینکه صادرات به خارج از کشور، مشمول معافیت از قانون است و مؤدی می‌تواند با ارائه اسناد و مدارک مثبته و برگه صدور صادره توسط گمرک درخواست استرداد مالیات‌های پرداختی بابت خرید خود را به سازمان امور مالیاتی کشور ارائه دهد.

فرض کنید یک تولید کننده فرش دستباف در سال ۱۳۹۴ برای تولید محصول خود اقدام به خرید اقلام زیر از مؤدیان ثبت‌نام شده می‌نماید و هنگام خرید، مالیات و عوارض مربوط را می‌پردازد.

- نخ‌های ابریشمی به ارزش ۱۰۰۰ میلیون ریال (مشمول)
- رنگ به ارزش ۳۰۰۰ میلیون ریال (مشمول)
- دار قالی به ارزش ۴۰۰۰ میلیون ریال (مشمول)

مالیات و عوارض خرید (مبالغ به میلیون ریال می‌باشد)					
عنوان	قیمت کالا	مالیات		عوارض	
		نرخ (درصد)	مبلغ	نرخ (درصد)	مبلغ
نخ ابریشمی	۱،۰۰۰	۶	۶۰	۳	۳۰
رنگ	۳،۰۰۰	۶	۱۸۰	۳	۹۰
دار قالی	۴،۰۰۰	۶	۲۴۰	۳	۱۲۰
جمع	۸،۰۰۰		۴۸۰		۲۴۰
		۷۲۰			

در نهایت ۱۰۰ تخته قالی دستباف تولید می‌نماید و ۸۰ تخته را به ارزش ۳۲،۰۰۰ میلیون ریال صادر و ۲۰ تخته آن را به ارزش ۸،۰۰۰ میلیون ریال در بازار داخلی به ارزش جمعاً ۴۰،۰۰۰ میلیون ریال به فروش می‌رساند.

مالیات و عوارض فروش (مبالغ به میلیون ریال می‌باشد)					
عنوان	قیمت کالا	مالیات		عوارض	
		نرخ (درصد)	مبلغ	نرخ (درصد)	مبلغ
۲۰ تخته قالی فروش داخلی	۸،۰۰۰	معاف	-	معاف	-
۸۰ تخته فرش دستباف صادرات	۳۲،۰۰۰	صفر	-	صفر	-
جمع	۴۰،۰۰۰		-		-
-					

پس از صدور قطعی ۸۰ تخته فرش دستباف از مبادی رسمی خروجی کشور، این تولید کننده می‌تواند با ارائه درخواست استرداد معادل ۸۰٪ از مالیات‌های پرداختی بابت خرید را با توجه به نسبت کالاهای صادراتی به کل کالاهای تولیدی به سازمان امـور مالیاتی کشـور ارائه کند، زیرا مطابق قانون صرفاً مالیـات و عوارض پرداختی مربوط به کالاها و خدمات صادر شده قابل تهاتر یا استرداد خواهد بود.

$$\text{نسبت کالاهای صادراتی به کل کالاهای تولیدی} = \frac{\text{ارزش کل صادرات محصولات}}{\text{ارزش کل فروش}}$$

$$\frac{\text{کل ارزش صادرات ۸۰ تخته}}{\text{کل فروش فرش دستباف}} = \frac{۳۲.۰۰۰}{۴۰.۰۰۰} = ٪۸۰$$

بنابرایـن معادل ۸۰ درصد از مالیات‌ها و عوارض پرداختی هنگام خرید وی قابل قبول است که با درخواست وی به سازمان امور مالیاتی، قابل استرداد می‌باشد.

۵۷۶ میلیـون ریـال = ۸۰ ٪ * ۷۲۰ میلیـون ریال = مالیات و عـوارض قابل قبول برای استرداد

اظهارنامه (مبالغ به میلیون ریال می‌باشد)				
		مالیات	عوارض	جمع مالیات و عوارض
مالیات و عوارض فروش		-	-	-
کسر می‌شود: مالیات و عوارض خرید	کل	۴۸۰	۲۴۰	۷۲۰
	غیر قابل قبول	۹۶	۴۸	۱۴۴
	قابل قبول	۳۸۴	۱۹۲	۵۷۶
مازاد (کاهش) مالیات فروش و خرید				۵۷۶
مبلغ ۵۷۶ میلیون ریال کل مالیات قابل استرداد یا انتقال				

فصل ۶. استرداد در نظام مالیات بر ارزش‌افزوده

شرایط و موارد مشمول استفاده از حق استرداد مالیات و عوارض

در سه حالت امکان استرداد در نظام مالیات بر ارزش‌افزوده به وجود می‌آید:

۱- در صورتی که مؤدیان مالیات بر ارزش‌افزوده در هر دوره مالیاتی اضافه پرداختی داشته باشند (یعنی میزان مبلغ مالیات‌ها و عوارض پرداختی به هنگام خرید آنها بیشتر از میزان مالیات‌ها و عوارض دریافتی به هنگام فروش باشد)، این اضافه پرداختی در صورت تقاضای مؤدیان، می‌تواند به حساب دوره مالیاتی بعدی منظور و یا استرداد شود.

۲- در صورت صدور کالا و یا ارائه خدمت به خارج از کشور، صادرکنندگان می‌توانند با ارائه اسناد و مدارک مثبته درخواست استرداد مالیات‌ها و عوارض پرداختی بر روی خرید خود را نمایند.

۳- مالیات‌ها و عوارض پرداختی موضوع قانون مالیات بر ارزش‌افزوده بابت کالاهای همراه مسافران تبعه کشورهای خارجی که از تاریخ خرید آنها تا تاریخ خروج از کشور بیش از دو ماه نگذشته باشد، با ارائه اسناد و مدارک مثبته (صورتحساب‌های خرید) مشمول استرداد خواهد بود.

موارد غیر قابل استرداد

مالیات و عوارض پرداختی مؤدیانی که عرضه‌کنندگان کالاها و خدمات معاف بوده و یا فعالان اقتصادی که ثبت‌نام نشده‌اند، قابل استرداد نیست، و تنها می‌تواند جزء هزینه‌های قابل قبول در محاسبه مالیات بر درآمد سالانه آنها منظور شود.

از سوی دیگر مطابق تبصره ۴ ماده ۱۷ قانون مالیات بر ارزش‌افزوده، عوارض پرداختی مؤدیان بابت خرید نفت سفید، نفت گاز و نفت کوره و همچنین مالیات و عوارض پرداختی بابت خرید انواع سیگار و محصولات دخانی و یا انواع بنزین و سوخت هواپیما (کالاهای خاص)، صرفاً در مراحل واردات، تولید و توزیع مجدد آن کالاها توسط وارد کنندگان، تولید و توزیع‌کنندگان آن، قابل کسر از مالیات‌ها

و عوارض وصول شـــده و یا قابل اســـترداد به آنها خواهد بود و در صورت مصرف این اقلام، مالیات و عوارض پرداختی آن قابل استرداد یا تهاتر نمی‌باشد.

میزان و نحوه استرداد

درصورتی که مؤدیان ثبت‌نام شـــده در هر دوره مالیاتی اضافه پرداختی داشـــته باشـــند، مالیات اضافه پرداخت شده به حساب مالیات دوره‌های بعد مؤدیان منظور خواهد شد و در صورت تقاضای مؤدیان، اضافه مالیات پرداخت شده، حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ درخواست مؤدی بایستی توسط سازمان امور مالیاتی، مسترد گردد، درغیر اینصورت مشمول خسارتی به میزان دو درصد (۲٪) درماه نسبت به مبلغ مورد استرداد و مدت آن خواهد بود.

میزان و نحوه استرداد برای مسافران خارجی

مالیات‌های پرداختی بابت کالاهای همراه مســـافران تبعه کشورهای خارجی که از تاریخ خرید آنها تا تاریخ خروج از کشـــور بیش از دو ماه نگذشـــته باشـــد، از محل وصولی‌های جاری درآمد مربوط هنگام خروج از کشـــور در مقابل ارائه صورتحساب توسط سازمان امور مالیاتی کشور مسترد خواهد شد.

استرداد به افراد ثبت‌نام نشده

اســـترداد اضافه پرداختی در نظام مالیات بر ارزش‌افزوده صرفاً متعلق به مؤدیان ثبت‌نام شده می‌باشد.

فصل ۷. نحوه اعتراض به اوراق مطالبه و برگ استرداد

شرایط، مهلت زمانی و نحوه اعتراض به مالیات و عوارض تعیین شده

در صورتی که مودی نسبت به اوراق مطالبه مالیات یا برگ استرداد اضافه پرداختی معترض باشد، می‌تواند ظرف بیست روز پس از ابلاغ اوراق مطالبه مالیات اعتراض کتبی خود را به اداره امور مالیاتی مربوط برای رفع اختلاف تسلیم نماید و در صورت رفع اختلاف با رئیس امور مالیاتی مربوطه، پرونده مختومه می‌گردد. چنانچه مؤدی در مهلت مذکور کتباً اعتراض ننماید، مبالغ مندرج در اوراق مطالبه مالیات و یا برگ استرداد مالیات اضافه پرداختی، حسب مورد قطعی محسوب می‌گردد.

درصورتی که مؤدی ظرف مهلت مقرر اعتراض خود را کتباً به اداره امور مالیاتی مربوط تسلیم نماید، ولی رفع اختلاف نشده باشد و همچنین در مواردی که اوراق مذکور ابلاغ قانونی شده باشد، پرونده امر ظرف بیست روز از تاریخ دریافت اعتراض یا تاریخ انقضاء مهلت اعتراض در موارد ابلاغ قانونی جهت رسیدگی به هیأت حل اختلاف مالیاتی بدوی موضوع قانون مالیات‌های مستقیم احاله می‌شود. رأی هیأت بدوی قطعی و لازم‌الاجرا می‌باشد، مگر اینکه ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ رأی، از سوی مأموران مالیاتی و یا مؤدی مورد اعتراض کتبی قرار گیرد که در این صورت پرونده جهت رسیدگی به هیأت حل اختلاف مالیاتی تجدید نظر احاله می‌شود.

در صورتی که اعتراض به رأی هیأت بدوی توسط مؤدی صورت پذیرد، وی می‌باید بخشی از مالیات مورد قبول خود را پرداخت و نسبت به مازاد آن در مهلت مقرر اعتراض کتبی نماید. در صورتی که اعتراض مؤدی از سوی هیأت حل اختلاف مالیاتی تجدید نظر مردود گردد، هزینه رسیدگی معادل یک درصد تفاوت مالیات موضوع رأی مورد شکایت و مالیات ابرازی در اظهارنامه تسلیمی، محاسبه و مؤدی ملزم به پرداخت آن خواهد بود.

لازم به توضیح است که رأی هیأت حل اختلاف مالیاتی تجدید نظر قطعی و لازم الاجرا بوده و قابل طرح و بررسی در شورای عالی مالیاتی نمی‌باشد.

فصل ۸. نگهداری مدارک و مستندسازی

لزوم نگهداری اسناد و مدارک

مؤدیان مشمول نظام مالیات بر ارزش‌افزوده مکلفند دفاتر، صورتحساب‌ها و سایر فرم‌های مربوط را به مدت ده سال بعد از سال مالی مربوطه نگهداری و در صورت مراجعه مأموران مالیاتی، به آنان ارائه نمایند.

اسناد و مدارک

اسناد و مدارکی که یک مؤدی در نظام مالیات بر ارزش‌افزوده بایستی به عنوان اسناد و مدارک مثبته تهیه و نگهداری نماید عبارتند از:

۱- گواهی ثبت‌نام در نظام مالیات بر ارزش‌افزوده
۲- کلیه صورتحساب‌های مربوط به خرید و فروش کالا و خدمات
۳- دفاتر قانونی
۴- نسخ اظهارنامه‌های تأیید شده
۵- رسیدهای بانکی پرداخت مالیات و عوارض
۶- برگه‌های اعلامیه بدهکاری و بستانکاری
۷- نوارهای صندوق
۸- اسناد گمرکی و حمل و نقل و بیمه
۹- سایر مستندات معاملات و عملیات

مستندسازی مبادلات با اشخاص ثبت‌نام شده

در نظام مالیات بر ارزش‌افزوده در هنگام مبادله، مؤدیان بایستی با صدور صورتحساب به نحوی که شماره شناسایی هر یک از متعاملین به همراه مشخصات تجاری و موضوع معامله در آن درج گردد، اقدام به مستند سازی نمایند و از صحت اطلاعات مندرج در آن مطمئن گردند زیرا این صورتحساب‌ها در نظام مالیات بر ارزش‌افزوده سند ادعای اعتبار مالیاتی هر یک از مؤدیان می‌باشند و عدم صحت

هر یک از اطلاعات مندرج در صورتحساب به معنای از دست رفتن اعتبار مالیاتی متعلق به آن معامله می‌باشد.

مستندسازی تخفیفات و کاهش قیمت

تخفیفات در قیمت کالاها و خدمات مأخذ محاسبه مالیات بر ارزش‌افزوده نمی‌باشد، بایستی در صورتحساب‌های صادره میزان و مبلغ تخفیف مشخص گردد. (منظور از تخفیفات، تخفیفات اعطایی که درصورتحساب مشخص و از مبلغ فروش کسر شده است، می‌باشد).

فصل ۹. تخلفات و جرایم

تخلفات مؤدیانی که از طرف سازمان امور مالیاتی مکلف به ثبت‌نام شده‌اند، عبارتند از:

عدم ثبت‌نام

جریمه عدم ثبت‌نام مودیان در مهلت مقرر معادل هفتاد و پنج درصد (۷۵٪) مالیات متعلق تا تاریخ ثبت‌نام یا شناسایی حسب مورد می‌باشد؛

عدم صدور صورتحساب

جریمه عدم صدور صورتحساب معادل یک برابر مالیات متعلق؛

عدم درج صحیح قیمت

جریمه عدم درج صحیح قیمت در صورتحساب معادل یک برابر مابه التفاوت مالیات متعلق؛

عدم درج و تکمیل اطلاعات، طبق مندرجات صورتحساب نمونه

جریمه عدم درج و تکمیل اطلاعات صورتحساب طبق نمونه اعلام شده معادل بیست و پنج درصد (۲۵٪) مالیات متعلق؛

عدم تسلیم اظهارنامه

جریمه عدم تسلیم اظهارنامه از تاریخ ثبت‌نام یا شناسایی به بعد حسب مورد، معادل پنجاه درصد (۵۰٪) مالیات متعلق

عدم ارائه دفاتر و اسناد و مدارک

جریمه عدم ارائه دفاتر یا اسناد و مدارک حسب مورد معادل بیست و پنج درصد (۲۵٪) مالیات متعلق

تأخیر در پرداخت مالیات

تأخیر در پرداخت مالیات‌های موضوع این قانون در مواعد مقرر، موجب تعلق جریمه‌ای به میزان دو درصد (۲٪) درماه، نسبت به مالیات پرداخت نشده و مدت تأخیر خواهد بود.

بخش ۳

رویه‌های اجرایی تکالیف و وظایف قانونی مؤدیان

فصل ۱. اشخاص مشمول ثبت‌نام

اشخاص حقیقی یا حقوقی که به عرضه کالا و یا ارائه خدمت و همچنین واردات و یـا صـادرات کالا و یا خدمت می‌پردازنـد طبق ضوابط منـدرج در فراخوان‌های ثبت‌نام (مرحله اول، دوم و ...) سازمان امور مالیاتی مکلف به ثبت‌نام در مالیات بر ارزش‌افزوده می‌باشند.

مشمولین مرحله اول ثبت‌نام

کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی که دارای حداقل یکی از شرایط زیر باشند، مشمول ثبت‌نام مرحله اول بوده و ملزم به اعمال تکالیف قانونی از تاریخ ۱۳۸۷/۷/۱ به عنوان مؤدی خواهند بود و بایستی نسبت به ثبت‌نام در این نظام مالیاتی اقدام نمایند.

۱- کلیه وارد کنندگان؛

۲- کلیه صادر کنندگان؛

۳- کلیه فعالان اقتصادی که مجموع فروش کالاها و ارائه خدمات آنها در سال ۱۳۸۶ سه میلیارد ریال یا بیشتر بوده است (بجز اشخاص حقیقی تابع شورای اصناف).

۴- کلیه فعالان اقتصادی که مجموع فروش کالاها و ارائه خدمات آنها در پنج ماهه آغازین سال ۱۳۸۷، یک میلیارد و دویست و پنجاه میلیون ریال یا بیشتر بوده است (بجز اشخاص حقیقی تابع شورای اصناف).

مشمولین مرحله دوم ثبت‌نام

کلیــه فعالان اقتصادی اعم از حقیقی و حقوقی شــاغل در فعالیت‌های موضوع بند (الف) ماده (۹۶) قانون مالیات‌های مستقیم، علاوه بر فعالان اقتصادی مشمول در ثبت‌نــام مرحله اول موظف به ثبت‌نام به عنوان مؤدی در این نظام مالیاتی با هر میزان فعالیت می‌باشند.

لازم به توضیح اســت که زمان اجرای الزامات و تکالیف قانونی مؤدیان مشمول ثبت‌نــام مرحله دوم (اجرای کلیه مقررات و تکالیف قانــون مالیات بر ارزش‌افزوده، از جمله صدور صورتحســاب، محاســبه، درج و وصول مالیات و عوارض متعلقه و همچنین تسلیم اظهارنامه و پرداخت مالیات و عوارض متعلقه به صورت دوره‌ای)، از تاریخ اول مهرماه سال ۱۳۸۸ می‌باشد.

فهرست مشاغل مشمول این مرحله عبارتند از:

۱- کارخانه‌ها و واحدهای تولیدی که برای آنها جواز تأسیس و پروانه بهره‌برداری از وزارتخانه‌ی ذیربط صادر شده یا می‌شود؛
۲- بهره‌برداران معادن؛
۳- ارائه دهندگان خدمات حسابرسی، حسابداری و دفتر داری و همچنین خدمات مالی؛
۴- حسابداران رسمی شاغل و موسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران؛
۵- ارائه دهندگان خدمات مدیریتی، مشاوره‌ای؛
۶- ارائــه دهندگان انــواع خدمات انفورماتیــک، رایانه‌ای اعم از ســخت‌افزاری و نرم‌افزاری و طراحی سیستم؛
۷- متل‌ها و هتل‌های سه ستاره و بالاتر؛
۸- بنکداران، عمده فروش‌ها، فروشــگاه‌های بزرگ، واسطه‌های مالی، نمایندگان توزیع کالاهای داخلی و وارداتی و صاحبان انبارها؛
۹- نمایندگان موسسه‌های تجاری و صنعتی، اعم از داخلی و خارجی؛

۱۰- موسسات حمل و نقل موتوری و باربری دارای مجوز از مراجع ذیربط، زمینی، دریایی و هوایی باربری، (به استثناء واحدهایی که صرفاً به امر حمل و نقل مسافری اشتغال دارند)؛

۱۱- صاحبان موسسات مهندسی و مهندسی مشاور؛

۱۲- صاحبان موسسات تبلیغاتی و بازاریابی.

مشمولین مرحله سوم ثبت‌نام

کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی که براساس شرایط مراحل اول و دوم ثبت‌نام، مشمول اجرای نظام مالیات بر ارزش‌افزوده نگردیده‌اند، در صورتی که در سال ۱۳۸۷ یا ۱۳۸۸ مجموع فروش کالاها و ارائه خدمات (غیرمعاف یا معاف و غیرمعاف) آنها سه میلیارد ریال و بالاتر می‌باشد، مشمول مرحله سوم ثبت‌نام و اجرای قانون از تاریخ اول فروردین ماه سال هزار و سیصد و هشتاد و نه (۱۳۸۹/۱/۱)، خواهند بود.

اشخاص حقیقی و حقوقی که مشمول مراحل اول، دوم و یا مرحله (سوم) ثبت‌نام و اجرای قانون نمی‌باشند، در صورتیکه مجموع فروش کالاها و ارائه خدمات (غیرمعاف) آنها در سال ۱۳۸۷ یا ۱۳۸۸ بیشتر از دو میلیارد ریال باشد، می‌توانند به منظور ثبت‌نام و اجرای قانون به صورت اختیاری، درخواست خود را به سازمان امور مالیاتی کشور (معاونت مالیات بر ارزش‌افزوده) تسلیم نمایند. این دسته از مودیان در صورت کسب مجوز ثبت‌نام از تاریخی که سازمان مزبور تعیین و اعلام خواهد کرد، به عنوان مودی مشمول اجرای قانون مالیات بر ارزش‌افزوده محسوب خواهند شد.

مشمولین مرحله چهارم ثبت‌نام

کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی که بر اساس شرایط مراحل اول، دوم و سوم ثبت‌نام، مشمول اجرای نظام مالیات بر ارزش‌افزوده نگردیده‌اند، در صورتی که شاغل به فعالیت‌های موضوع بند «ب» ماده «۹۶» قانون مالیات‌های مستقیم به شرح ذیل باشند، با هر میزان فروش یا درآمد مشمول مرحله چهارم ثبت‌نام، آموزش و اجرای قانون خواهند بود.

۱- صاحبـــان کارگاه‌های صنعتی (اعم از صنفی و غیر صنفی که دارای حداقل برق سه فاز ۵۰ آمپر باشد)؛
۲- فروشندگان طلا و جواهر؛
۳- فروشندگان آهن‌آلات؛
۴- صاحبان تالارهای پذیرائی و رستوران‌ها؛
۵- صاحبان متل و هتل‌های یک و دوستاره و هتل آپارتمان؛
۶- صاحبان نمایشگاه‌ها و فروشگاه‌های خودرو و بنگاه معاملات املاک؛
۷- صاحبان تعمیرگاه‌های مجازخودرو؛
۸- چاپخانه‌داران ؛
۹- صاحبان دفاتراسناد رسمی؛
۱۰- صاحبـــان مراکز ارتباطـــات رایانه‌ای، دفاتـــر خدمات ارتباطـــی (دفتر خدمات مشـــترکین تلفن همراه و آژانس‌های پستی) و دفاتر خدمات دولت الکترونیک (پلیس+۱۰) و دفاتر خدمات الکترونیک شهر؛
۱۱- صاحبان دفاترخدمات مسافرتی و جهانگردی؛
۱۲- صاحبان سینماها، تماشاخانه‌ها و مکان‌های تفریحی و ورزشی.

مشمولین مرحله چهارم ثبت‌نام تا تاریخ ۱۳۸۹/۶/۳۱ به سامانه اینترنتی عملیات الکترونیکـــی مالیات بر ارزش‌افزوده به نشـــانی www.evat.ir مراجعه و نســـبت به ثبت‌نام در این نظام مالیاتی اقدام نمایند.

تاریخ اجرای قانون برای مودیان مشمول مرحله چهارم در مورد انجام به تکالیف و مقررات قانون مالیات بر ارزش‌افزوده از جمله صدور صورتحســـاب، درج و وصول مالیات و عوارض متعلقه و همچنین تســـلیم اظهارنامه مالیاتی و پرداخت مالیات و عوارض، در مهرماه سال ۱۳۸۹ خواهد بود.

مشمولین مرحله پنجم ثبت‌نام

۱- کلیه اشـــخاص حقوقی که بر اســـاس شـــرایط مراحل اول، دوم، سوم و چهارم ثبت‌نام، مشـــمول اجرای نظام مالیات بر ارزش‌افـــزوده نگردیده‌اند، در صورتی

که درهر یک از سال‌های ۱۳۸۷، ۱۳۸۸ یا ۱۳۸۹ مجموع فروش کالاها و ارائه خدمات (غیرمعاف یا معاف و غیرمعاف) آنها یک میلیارد ریال و بیشتر باشد مشمول مرحله پنجم ثبت‌نام و اجرای قانون خواهند بود.

۲- کلیه اشخاص حقوقی که قبل یا بعد از سال ۱۳۹۰ ایجاد، تأسیس و به ثبت رسیده یا می‌رسند و حائز شرایط مذکور نگردیده‌اند، در صورتی که مجموع فروش کالا و ارائه خدمات (غیر معاف یا معاف و غیر معاف) آنها در سال ۱۳۹۰ یا سال‌های بعد، به یک میلیارد ریال و بیشتر برسد، از اولین دوره مالیاتی بعد از رسیدن به آستانه مذکور، مشمول مرحله پنجم ثبت‌نام و اجرای قانون خواهند شد.

اشخاص حقوقی مشمول مرحله پنجم ثبت‌نام و اجرای قانون می‌باید تا تاریخ پایان مرداد ماده ۱۳۹۰ نسبت به ثبت‌نام جهت اجرای این نظام مالیاتی اقدام نمایند.

اشخاص حقوقی مشمول مرحله پنجم ثبت‌نام و اجرای قانون مالیات بر ارزش‌افزوده از تاریخ ۹۰/۷/۱ مکلف به اجرای کلیه تکالیف و مقررات قانون مالیات بر ارزش‌افزوده از جمله صدور صورتحساب، درج و وصول مالیات و عوارض متعلقه و همچنین تسلیم اظهارنامه مالیاتی و پرداخت مالیات و عوارض در مهلت مقرر - می‌باشند.

لازم به ذکر است مهلت مذکور برای اشخاص حقوقی که طی سال ۱۳۹۰ یا سال‌های بعد، حائز شرایط مرحله پنجم می‌شوند از تاریخ اولین دوره مالیاتی بعد از مشمولیت خواهد بود.

مشمولین مرحله ششم ثبت‌نام

اشخاص حقوقی و همچنین حقیقی (صرفنظر از مبلغ فروش سالانه) موضوع ماده ۹۵ ق.م.م که به فعالیت‌های زیر اشتغال دارند:

چلوکبابی‌ها، سالن‌های غذاخوری، سفره خانه‌های سنتی و اغذیه فروشی‌های زنجیره ای با مالکیت واحد و یا نام و نشان و عنوان تجاری واحد فارغ از مساحت محل کسب و کار و نوع مجوز.

فعالان اقتصادی که واجد شـرایط مراحل اول تا پنجم ثبت‌نام و اجرای قانون مالیات بر ارزش‌افزوده بوده‌اند، حتی در صورت انطباق با شرایط مشمولیت مرحله ششـم ثبت‌نام این نظام مالیاتی، جزء مؤدیان مشـمول مراحـل قبلی ثبت‌نام و اجرای قانون محسوب و مکلف به اجرای مقررات از تاریخ شمول فراخوان مربوط، خواهند بود.

تاریخ اجرای فراخوان‌های سازمان مالیاتی	
مرحله فراخوان	**تاریخ اجرا**
اول	۸۷/۷/۱
دوم	۸۸/۷/۱
سوم	۸۹/۱/۱
چهارم	۸۹/۷/۱
پنجم	۹۰/۷/۱
ششم	۹۴/۱/۱

تذکر مهم: فعالان اقتصادی که واجد شرایط مراحل اول، دوم و سوم ثبت‌نام بوده‌اند، حتی در صورت انطباق با شـرایط مشمولیت مرحله چهارم ثبت‌نام این نظـام مالیاتی جزء مودیان مشـمول مراحل قبلی ثبت‌نـام و اجرای قانون(برای مودیان مرحله اول از ۱۳۸۷/۷/۱، مرحله دوم از ۱۳۸۸/۷/۱ و مودیان مرحله سوم از ۱۳۸۹/۱/۱) خواهند بود.

فصل ۲. مراحل ثبت‌نام مالیات بر ارزش‌افزوده

پیش ثبت‌نام

فعال اقتصادی پس از احراز شرایط مشمولیت ثبت‌نام بایستی به سامانه اینترنتی عملیات الکترونیکی مالیـــات بر ارزش‌افزوده به آدرس: www.evat.ir مراجعه و در قسمت انجام پیش ثبت‌نام - پس از انتخاب یکی از گزینه‌های پیش ثبت‌نام اشخاص حقیقی یا حقوقی، اقدام به تکمیل فرم پیش ثبت‌نام مربوطه نمایند.

تصویر ۱-۳. سامانه اینترنتی عملیات الکترونیکی مالیات بر ارزش‌افزوده

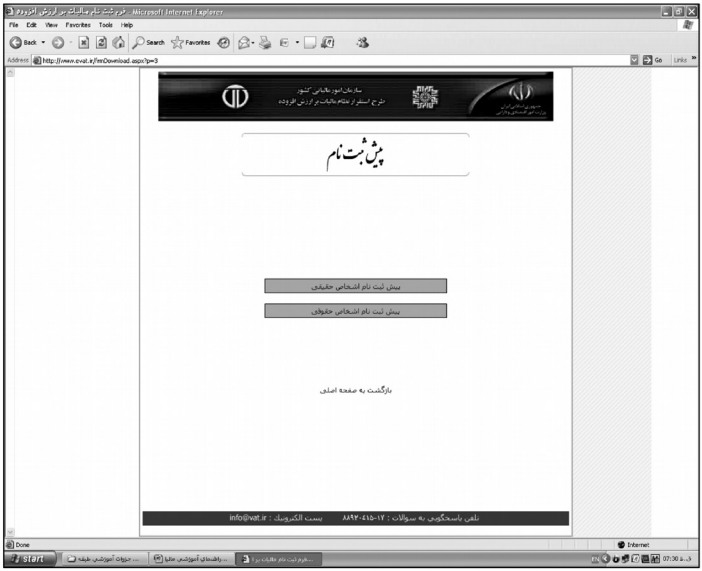

تصویر۲-۳ . انتخاب فرم پیش ثبت‌نام برای اشخاص حقیقی یا حقوقی

- **در فرم پیش ثبت‌نام اشخاص حقوقی اطلاعات اصلی مانند:**

- نام شرکت/موسسه
- شماره ثبت
- کد اقتصادی
- شماره ملی مدیر عامل
- نام مدیر عامل
- نام خانوادگی مدیر عامل
- محل ثبت

- **و اطلاعات اصلی اشخاص حقیقی به صورت:**

- نام
- نام خانوادگی
- نام فروشگاه/کارگاه/ دفتر

- شماره جواز کسب (اختیاری)
- کد اقتصادی
- شماره ملی

توسط مؤدی تکمیل و سپس نشانی محل فعالیت خود را جهت برقراری تماس در قسمت نشانی‌های تماس وارد می‌نماید. در پایان نیز پس از تأیید عدم ثبت‌نام قبلی و یا عدم دریافت دعوت نامه ثبت‌نام، کد امنیتی ارائه شده توسط سایت را عیناً در محل مربوطه وارد و ارسال اطلاعات می‌نماید.

پس از ارسال نهایی اطلاعات، سایت یک کد رهگیری به کاربر ارائه می‌کند که بایستی تا زمان دریافت دعوتنامه ثبت‌نام از طریق پست، این شماره را نزد خود نگهداری نماید.

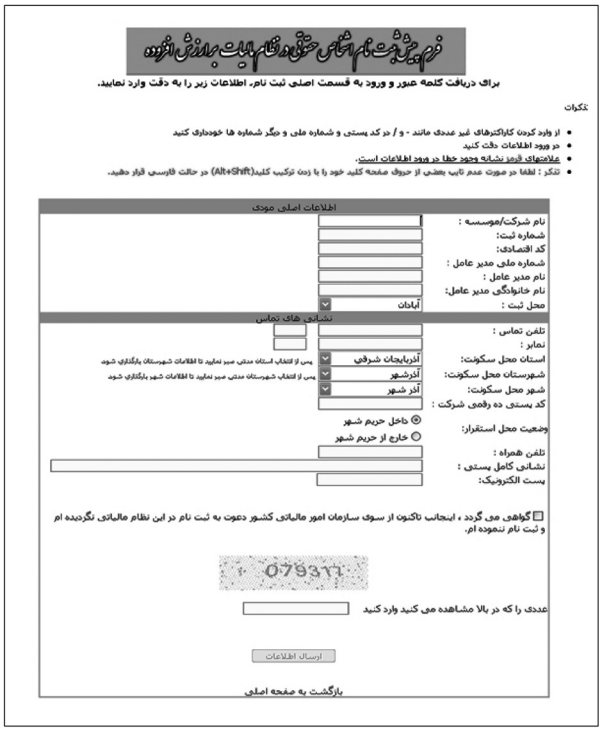
فرم پیش ثبت نام اشخاص حقیقی در نظام مالیات برارزش افزوده

برای دریافت کلمه عبور و ورود به قسمت اصلی ثبت نام، اطلاعات زیر را به دقت وارد نمایید.

نکات

- از وارد کردن کاراکترهای غیر عددی مانند - و / در کد پستی و شماره ملی و دیگر شماره ها خودداری کنید
- در ورود اطلاعات دقت کنید
- علامتهای قرمز نشانه وجود خطا در ورود اطلاعات است.
- تذکر : لطفا در صورت عدم تایپ بعضی از حروف صفحه کلید خود را با زدن ترکیب کلید(Alt+Shift) در حالت فارسی قرار دهید.

اطلاعات اصلی مودی

نام شرکت/موسسه :
شماره ثبت:
کد اقتصادی:
شماره ملی مدیر عامل :
نام مدیر عامل :
نام خانوادگی مدیر عامل:
محل ثبت : آبادان

نشانی های تماس

تلفن تماس :
نمابر :
استان محل سکونت: آذربایجان شرقی — پس از انتخاب استان مدتی صبر نمایید تا اطلاعات شهرستان بارگذاری شود
شهرستان محل سکونت: آذرشهر — پس از انتخاب شهرستان مدتی صبر نمایید تا اطلاعات شهر بارگذاری شود
شهر محل سکونت: آذر شهر
کد پستی ده رقمی شرکت :
وضعیت محل استقرار: داخل حریم شهر / خارج از حریم شهر
تلفن همراه :
نشانی کامل پستی :
پست الکترونیک:

گواهی می گردد ، اینجانب تاکنون از سوی سازمان امور مالیاتی کشور دعوت به ثبت نام در این نظام مالیاتی نگردیده ام و ثبت نام ننموده ام.

079377

عددی را که در بالا مشاهده می کنید وارد کنید

ارسال اطلاعات

بازگشت به صفحه اصلی

فرم ۱-۳ . فرم پیش ثبت‌نام الکترونیکی اشخاص حقوقی

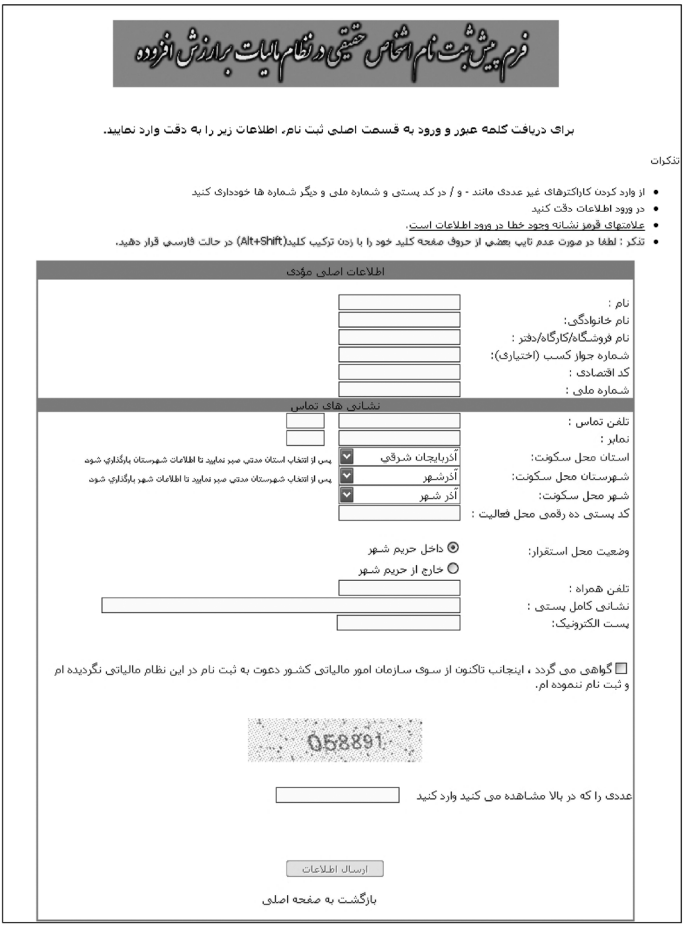

فرم۲-۳ . فرم پیش ثبت‌نام الکترونیکی اشخاص حقیقی

دریافت دعوت‌نامه

پس از انجام پیش ثبت‌نام در سامانه اینترنتی عملیات الکترونیکی و دریافت کد رهگیری، پس از یک هفته تا ده روز، چنانچه کد پستی و نشانی محل فعالیت به درستی اعلام شده باشد، از طریق پست، بسته‌ای حاوی دعوتنامه ثبت‌نام و شماره کاربری و رمز عبور ارسال می‌شود.

فعالان اقتصادی که اقدام به پیش ثبت‌نام نموده‌اند، می‌توانند فردی را به عنوان نماینده با معرفی‌نامه رسمی به معاونت مالیات بر ارزش‌افزوده معرفی و به صورت حضوری با به همراه داشتن شماره رهگیری، اقدام به دریافت بسته رمز خود نمایند.

انجام ثبت‌نام

با استفاده از شماره کاربری و رمز عبور، فعال اقتصادی مشمول بایستی مجدداً به سامانه اینترنتی www.evat.ir مراجعه و این بار در لینک انجام ثبت‌نام پس از وارد نمودن شماره کاربری و رمز عبور اقدام به ثبت‌نام نماید.

سپس با توجه به اطلاعات ارائه شده در فرم پیش ثبت‌نام، مؤدی بسته به شخص حقیقی یا حقوقی بودن فرم مربوطه را تکمیل می‌نماید.

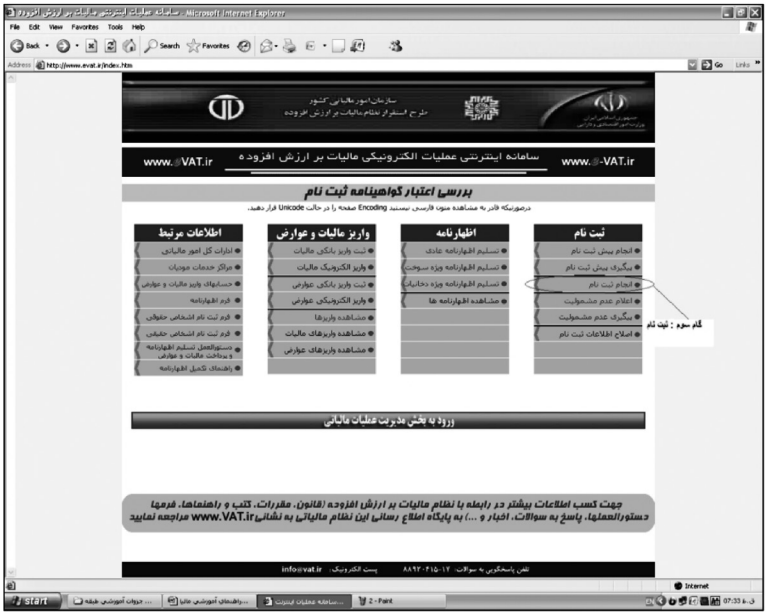

تصویر ۳-۳ . سامانه اینترنتی عملیات مالیات بر ارزش‌افزوده

تصویر ۴-۳ . پنجره مربوط به ورود شماره کاربری و رمز عبور

فصل ۳. فرم ثبت‌نام الکترونیکی

ثبت مشخصات اصلی

اشخاص حقیقی

در این قسمت مشخصات فردی و آدرس محل فعالیت مؤدی بایستی تکمیل گردد. لازم به توضیح است که منظور از شماره اقتصادی مؤدی، شماره ۱۲ رقمی جدید اقتصادی، فعالان اقتصادی است که از سال ۱۳۸۷ به بعد توسط سازمان امور مالیاتی برای مؤدیان صادر شده است و فعالانی که دارای این کد نمی‌باشند بایستی جهت دریافت آن به حوزه مالیاتی خود مراجعه نمایند.

فعالان اقتصادی مشمول پس از تکمیل اطلاعات مربوط به این مرحله و ثبت موقت اطلاعات، کلید مرحله بعدی را انتخاب و وارد مرحله مشخصات تجاری می‌گردند.

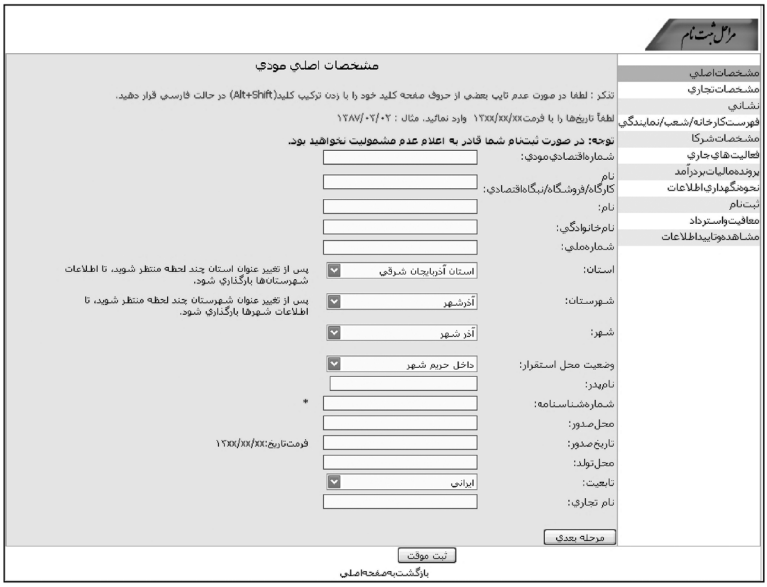

فرم ۳-۳. نمونه فرم مشخصات - اصلی مؤدی (اشخاص حقیقی)

اشخاص حقوقی

در این قسمت مشخصات شخص حقوقی و آدرس محل فعالیت بایستی تکمیل گردد. لازم به توضیح اســت که منظور از شــماره اقتصادی مؤدی، شماره ۱۲ رقمی جدید اقتصادی، فعالان اقتصادی است که از سال ۱۳۸۷ به بعد توسط سازمان امور مالیاتی برای مؤدیان صادر شده است و فعالانی که دارای این کد نمی‌باشند بایستی جهت دریافت آن به حوزه مالیاتی خود مراجعه نمایند.

فعالان اقتصادی مشــمول پس از تکمیل اطلاعات مربوط به این مرحله و ثبت موقــت اطلاعات، کلید مرحله بعــدی را انتخاب و وارد مرحله مشــخصات تجاری می‌گردند.

فرم۴-۳ . نمونه فرم مشخصات - اصلی مؤدی (اشخاص حقوقی)

مشخصات تجاری

اشخاص حقیقی

در این قسمت مشخصات تجاری فعالیت مودی در قالب فروشگاه/ کارگاه/ دفتر بـا تکمیل اطلاعات مربوط به جواز کسـب، کارت بازرگانی و کد اقتصادی قدیم در صورت وجود، تعیین می‌گردد.

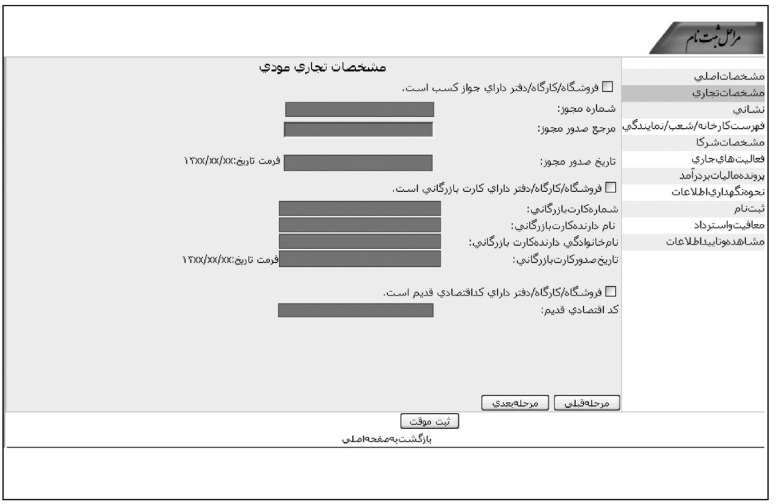

فرم ۵-۳ . نمونه فرم مشخصات تجاری مؤدی (اشخاص حقیقی)

اشخاص حقوقی

در این قسـمت مشـخصات تجاری فعالیت مودی در قالب شرکت/ موسسه/ با تکمیـل اطلاعات مربوط به مجوز فعالیـت، کارت بازرگانی و کد اقتصادی قدیم در صورت وجود، تعیین می‌گردد.

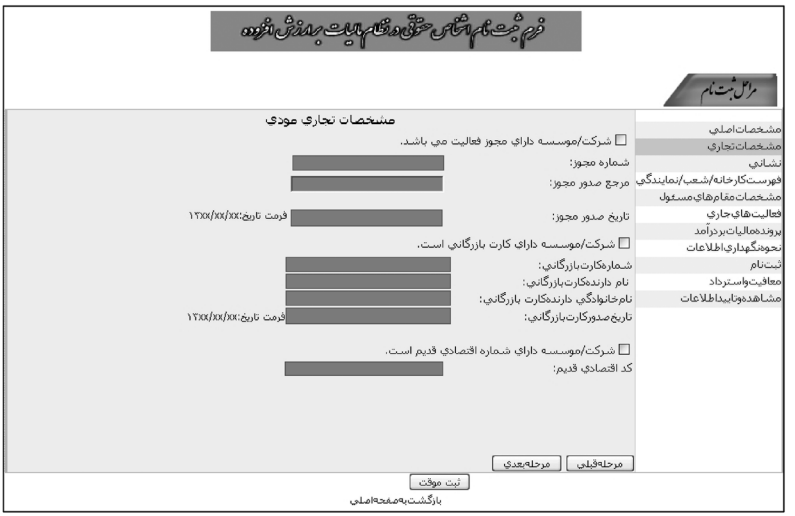

فرم ۶-۳ . نمونه فرم مشخصات تجاری مؤدی (اشخاص حقوقی)

نشانی

در این قسمت فعال اقتصادی بایستی نشانی و آدرس اقامتگاه قانونی و محل فعالیت خود را به صورت کامل به همراه کد پستی و شماره تلفن‌های تماس وارد نماید.

☜ **نکته:** بخش‌هایی که دارای علامت ستاره می‌باشند بایستی حتماً تکمیل گردد.

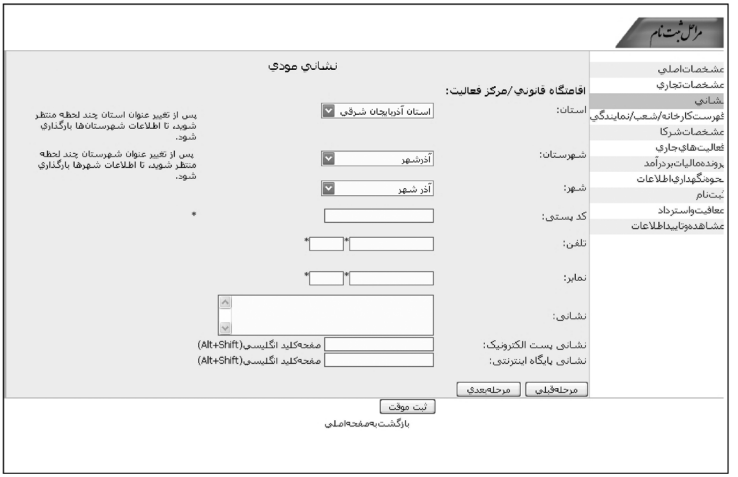

فرم ۷-۳ . نمونه فرم مشخصات نشانی مؤدی

فهرست مشخصات کارخانه/ کارگاه/ شعب/ نمایندگی/ فروشگاه

در این قسمت فعال اقتصادی بایستی نشانی و آدرس کارخانه/ کارگاه / شعب/ نمایندگی و یا فروشگاه مربوطه را (در صورت وجود) پس از تعیین تکمیل نماید. سپس کلید ثبت در فهرست مربوطه را انتخاب و درصورتی که شعبات و نمایندگی‌های دیگری نیز دارد مشخصات مابقی را مجدداً تکمیل و در فهرست مربوطه ثبت نماید.

فرم ۸-۳ . نمونه فرم فهرست مشخصات کارخانه/ کارگاه/ شعب/ نمایندگی/ فروشگاه

مشخصات شرکاء

اشخاص حقیقی

در این قســمت شــخص حقیقی اطلاعاتی چون نام و نام خانوادگی، کد ملی و سهم الشراکه مربوط به شرکاء خود را ثبت می‌نماید.

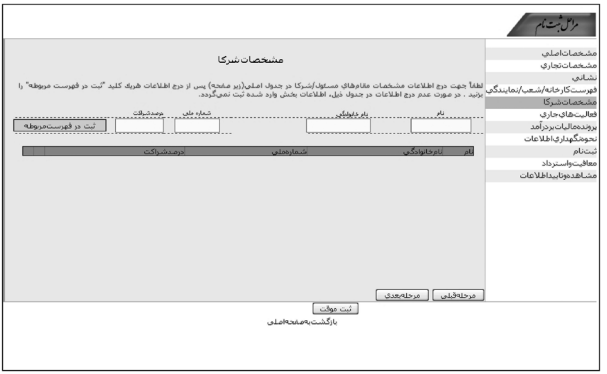

فرم ۹-۳ . نمونه فرم مشخصات شرکاء (اشخاص حقیقی)

اشخاص حقوقی

در این قسمت اطلاعاتی چون نام و نام خانوادگی، سمت، کد ملی و درصد سهم الشراکه مربوط به شرکاء ثبت می‌شود.

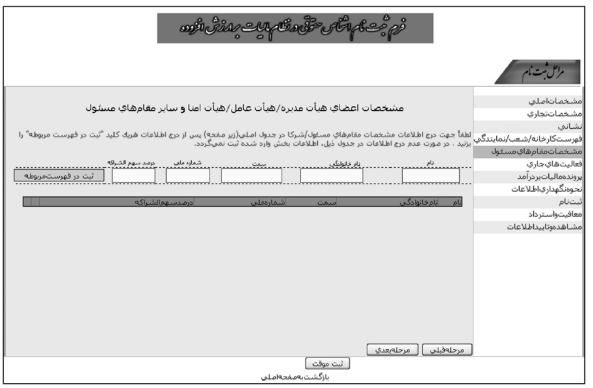

فرم ۱۰-۳ . نمونه فرم مشخصات شرکاء (اشخاص حقوقی)

فعالیت‌های جاری

در این مرحله، مؤدی بایستی اطلاعات مربوط به - فعالیت‌های جاری خود را به ترتیب اولویت در جدول مربوطه ثبت نماید.

قابل توجه است که آنچه به عنوان شرح فعالیت در این قسمت ارائه گردیده، با توجه به سر فصل‌های تقسیم‌بندی ایران کد می‌باشد. چنانچه فعال اقتصادی در تعیین شرح فعالیت خود با ابهام مواجه می‌گردند، می‌تواند به سایت www.Irancode.ir مراجعه و با جستجو نوع فعالیت خود، سرشاخه اصلی را شناسایی و در سامانه عملیاتی مالیات بر ارزش‌افزوده انتخاب نمایند.

فرم ۱۱-۳ . فرم مربوط به فعالیت‌های جاری مؤدی

اطلاعات مربوط به پرونده مالیات بر درآمد

در این قسمت مؤدی اقدام به تکمیل اطلاعات مربوط به حوزه مالیاتی، مالیات عملکرد موضوع قانون مالیات‌های مستقیم خود می‌نماید.

فرم ۱۲-۳ . فرم اطلاعات مربوط به حوزه مالیات بر درآمد

نحوه نگهداری اطلاعات

اشخاص حقیقی

در این قســمت مؤدی روش ثبت عملیات خرید و فروش و همچنین حسابداری عملیاتی خود را چنانچه از طریق رایانه‌ای باشد اعلام و نوع نرم‌افزار و نسخه مربوطه را اعلام می‌نماید.

فرم ۱۳-۳ . فرم درج اطلاعات مربوط به نگهداری عملیات مالی (اشخاص حقیقی)

اشخاص حقوقی

در این قسمت مؤدی روش ثبت عملیات مالی و همچنین حسابداری عملیاتی خود را چنانچه از طریق رایانه‌ای باشد اعلام و نوع نرم‌افزار و نسخه مربوطه را اعلام می‌نماید.

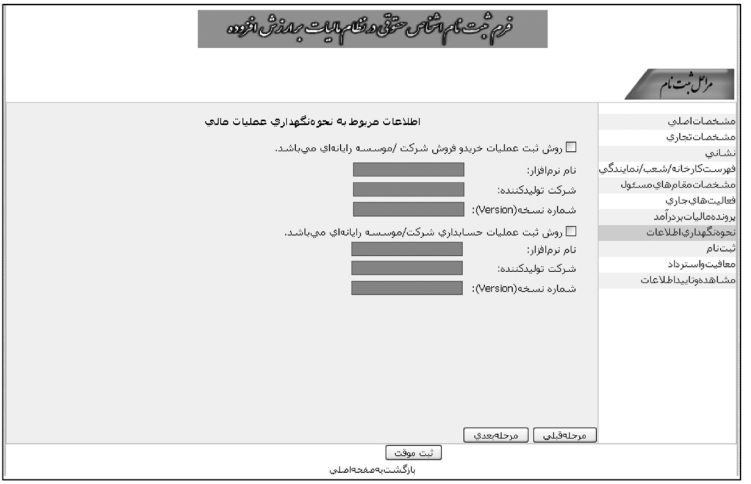

فرم ۱۴-۳ . فرم درج اطلاعات مربوط به نگهداری عملیات مالی (اشخاص حقوقی)

ثبت‌نام

در این قسمت مؤدی بایستی نحوه مشمولیت خود را با توجه به فراخوان‌های ثبت‌نام تعیین و میزان فروش سال ۸۶ و پنج ماهه اول سال ۱۳۸۷ خود را اظهار نماید.

لازم به توضیح است که مشمولین مرحله اول بایستی فروشی مساوی یا بیشتر از ۳۰۰ میلیون تومان در سال ۱۳۸۶ و یا ۱۲۵ میلیون تومان در پنج ماهه اول سال ۱۳۸۷ باشند و مشمولین مرحله دوم، سوم و چهارم میزان یکی از فروش سال ۸۶ و پنج ماهه اول ۸۷، سال ۸۷ و ۸۸ را تنها اظهار می‌نمایند و قید مربوط به مشمولین مرحله اول بر آنها متصور نیست.

فرم ۱۵-۳ . فرم تعیین علت مشمولیت ثبت‌نام

معافیت و استرداد

در این قسمت مؤدی چنانچه اقدام به عرضه کالا یا ارائه خدمات معاف از قانون مطابق ماده ۱۲ می‌نماید، بایستی اطلاعات فروش معاف در سال ۱۳۸۶ را اعلام کند (به بخش کالاها و خدمات معاف مراجعه شود).

در قسمت بعد چنانچه فعال اقتصادی اقدام به صادرات کالاها یا خدمات می‌نماید و مشمول معافیت ماده ۱۳ قانون مالیات بر ارزش‌افزوده می‌شود، جهت استرداد مالیات‌های پرداختی روی خرید خود می‌تواند مشخصات و شماره حساب مورد استفاده در این خصوص را اعلام نماید.

در پایان مؤدی بایستی عدد امنیتی که در پایین فرم توسط سیستم اعلام شده است را در محل مربوطه وارد و سپس ثبت اطلاعات نماید و به مرحله بعدی وارد شود.

فرم ۱۶-۳ . فرم مربوط به اطلاعات مربوط به کالاها و خدمات معاف و صادرات

در بخش پایانی نیز در قسمت مشاهده و تأیید اطلاعات، مؤدی کلیه اطلاعات که در ده گام قبلی وارد نموده است را مشاهده و در صورت تأیید، ثبت نهایی می‌نماید. لازم به توضیح اســت که پس از ثبت نهایی اطلاعات عملاً امکان تغییر و اصلاح در آن‌ها امکان‌پذیر نخواهد بود.

فصل ۴. ارسال مدارک ثبت‌نام

مؤدیانی که مراحل ده‌گانه فوق را تکمیل و ارسال نهایی اطلاعات ثبت‌نام را انجام می‌دهند، بایستی از - گزارش نهایی سیستم که حاوی تمامی اطلاعات ارسالی می‌باشد، چاپ و تمامی صفحات را مهر و امضاء مجاز نموده و به همراه تصویر مدارک مورد نیاز ذیل توسط پست پیشتاز دو قبضه به نشانی تهران، صندوق پستی ۱۹۳۹۵/۶۷۷۹ ارسال نمایند.

- **مدارک مورد نیاز ثبت‌نام اشخاص حقیقی**

۱- تصویر گواهی ثبت‌نام سازمان امور مالیاتی (شماره اقتصادی جدید)؛
۲- تصویر جواز کسب؛
۳- تصویر شناسنامه و تصویر پشت و روی کارت شناسایی ملی؛
۴- تصویر آخرین قبض تلفن محل فعالیت؛
۵- تصویر کارت بازرگانی شخص حقیقی (در صورت وجود)؛
۶- تصویر گواهی یا وکالت نامه نماینده قانونی (در صورت وجود).

- **مدارک مورد نیاز ثبت‌نام اشخاص حقوقی**

۱- تصویر گواهی شماره شناسایی ملی اشخاص حقوقی (در صورت اخذ)؛
۲- تصویر آگهی ثبت روزنامه رسمی؛
۳- تصویر آگهی آخرین تغییرات روزنامه رسمی؛
۴- تصویر آخرین قبض تلفن محل فعالیت؛
۵- تصویر گواهی ثبت‌نام سازمان امور مالیاتی (شماره اقتصادی جدید)؛
۶- تصویر کارت بازرگانی شخص حقوقی؛
۷- تصویر پروانه / مجوز فعالیت؛
۸- تصویر گواهی یا وکالت‌نامه نماینده قانونی (در صورت وجود).

فصل ۵. نحوه صدور صورتحساب

الزامات قانونی

طبق مـاده (۱۹) قانون مالیات بر ارزش‌افـزوده مودیان مکلفند در قبال عرضه کالا یا خدمات موضوع این قانون، صورتحسابی با رعایت قانون نظام صنفی و حاوی مشخصات متعاملین و مورد معامله به ترتیبی که توسط سازمان امور مالیاتی کشور تعیین و اعلام می‌شود، صادر و مالیات متعلق را در ستون جداگانه‌ای درج و وصول نمایند. در مواردی که از ماشین‌های فروش استفاده می‌گردد، نوار ماشین جایگزین صورتحساب خواهد شد.

بـا عنایت به تبصره مـاده (۱۹) قانون مالیات بر ارزش‌افـزوده، کلیه کالاها و خدماتی که بدون صدور صورتحسـاب و رعایت مفاد این دستورالعمل و همچنین سـایر مقررات قانون مذکور عرضه گردند، علاوه بر جرایم مواد (۲۲) و (۲۳) قانون مالیات بر ارزش‌افزوده، قاچاق محسـوب و مشـمول قوانیـن و مقررات مربوط به قاچاق خواهند بود.

با استفاده از اختیارات حاصل از ماده (۱۹) قانون مالیات بر ارزش‌افزوده، سازمان امور مالیاتی کشور دستورالعمل صورتحساب استاندارد فروش کالاها و ارایه خدمات را برای کلیه عرضه‌کنندگان کالاها و ارایه دهندگان خدمات در سـطح کشور تعیین و اعلام نموده اسـت. مفاد دسـتورالعمل سـازمان از تاریـخ ۱۳۸۷/۷/۱ برای کلیه عرضه‌کنندگان کالاها و ارایه دهندگان خدمات لازم الاجرا خواهد بود.

فصل ۶. انواع صورتحساب‌ها

ماده (۱۹) قانون مالیات بر ارزش‌افزوده لزوم صدور صورتحساب را تبیین نموده است و بدین منظور صورتحساب مزبور با رعایت نکات مطروحه در قانون نظام صنفی - و نیز رعایت استانداردهای حسابداری، در دو قالب صورتحساب‌های عمومی فروش کالا و خدمات و همچنین ویژه ماشین‌های فروش برای کلیه عرضه‌کنندگان کالاها و ارایه دهندگان خدمات در سطح کشور اعلام گردیده است.

صورتحساب عمومی (نمونه۱)

صورتحساب عمومی فروش کالا و خدمات، صورتحساب‌فروش عادی است که در حال حاضر نیز مورد استفاده فروشندگان قرار می‌گیرد. این‌گونه صورتحساب‌ها توسط کلیه عرضه‌کنندگان کالاها و ارایه دهندگان خدمات که به عرضه کلی یا جزیی کالاها و خدمات اشتغال دارند، صادر می‌گردد. صورت حساب‌های مذکور در معاملات بین فعالان اقتصادی با یکدیگر و همچنین بین فعالان اقتصادی و مصرف کنندگان مورد استفاده می‌باشد. مؤدیان می‌توانند حسب نیاز، صورتحساب‌های مورد استفاده را از نظر قطع در اندازه‌های مختلف و از نظر قالب در اشکال گوناگون، به صورت رایانه‌ای و یا دستی صادر نمایند.

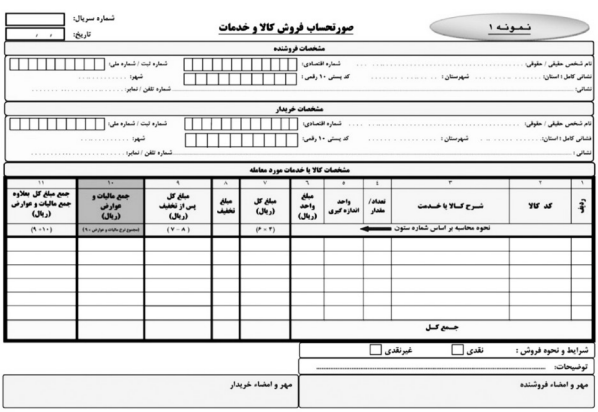

نمونه ۱

صورتحساب فروش کالا و خدمات

شماره سریال:

تاریخ: / /

مشخصات فروشنده

نام شخص حقیقی / حقوقی: ..... شماره اقتصادی: ..... شماره ثبت / شماره ملی:

نشانی کامل : استان: ..... شهرستان : ..... کد پستی ۱۰ رقمی : ..... شهر: .....

نشانی: ..... شماره تلفن / نمابر: .....

مشخصات خریدار

نام شخص حقیقی / حقوقی: ..... شماره اقتصادی: ..... شماره ثبت / شماره ملی:

نشانی کامل : استان: ..... شهرستان : ..... کد پستی ۱۰ رقمی: ..... شهر: .....

نشانی : ..... شماره تلفن / نمابر: .....

مشخصات کالا یا خدمات مورد معامله

ردیف	کد کالا	شرح کالا یا خدمت	تعداد / مقدار	واحد اندازه گیری	مبلغ واحد (ریال)	مبلغ کل (ریال)	مبلغ تخفیف	مبلغ کل پس از تخفیف (ریال)	جمع مالیات و عوارض (ریال)	جمع مبلغ کل بعلاوه جمع مالیات و عوارض (ریال)
		نحوه محاسبه بر اساس شماره ستون				(۲ × ۶)		(۸ - ۷)	(مجموع ارزش‌های ۹ و عوارض ۱۰)	(۹ + ۱۰)
		جمع کل								

شرایط و نحوه فروش : نقدی ☐ غیرنقدی ☐

توضیحات: .....

مهر و امضاء فروشنده

مهر و امضاء خریدار

تصویر۱- ۶. نمونه شماره (۱) دستورالعمل صدور صورتحساب

صورت حساب (pos) (نمونه ۲)

این‌گونه صورتحســـاب‌ها معمولاً در فروشـــگاه‌های عرضه کالا و ارایه خدمات به مصرف کننده نهایی صادر و در هنگام صدور این‌گونه صورتحســـاب‌ها طرف معامله (خریدار) معمولاً قابل شناســـایی و ثبت در صورتحســـاب نمی‌باشـــد. بدیهی است مالیات‌ها و عوارض پرداختی طی صورت حســـاب‌های صادره توســـط ماشـــین‌های فروش در صورتی که نام و مشـــخصات خریدار در آن درج نگردد، قابل احتســـاب به عنوان اعتبار مالیاتی برای مودیان ثبت‌نام شده نظام مالیات بر ارزش‌افزوده نخواهد بود، مگر آنکه فروشنده مشخصات کامل خریدار را در صورتحسابی مانند صورتحساب نمونه اول درج و نسبت به مهر و امضای آن اقدام نماید. کلیه اقلام اطلاعاتی مندرج در نمونه صورت حســـاب‌های فروش کالا و ارایه خدمات، مورد نیاز می‌باشد و برای استفاده از مزایای قانونی نقش اساسی دارند.

نمونه ۲

شماره سریال:

صورتحساب فروش کالا و خدمات تاریخ: / /

فروشنده

نام شخص حقیقی / حقوقی:
شماره اقتصادی:
کد پستی (۱۰ رقمی):
نشانی:
تلفن:

مشخصات کالا یا خدمات مورد معامله

ردیف	کد کالا	شرح کالا یا خدمت	تعداد/ مقدار	مبلغ کل (ریال)
۱				
۲				
۳				
۴				
۵				
۶				
۷				
۸				
		جمع کل بهای کالا		
		(تخفیف)		
		جمع کل بهای کالا بعد از کسر تخفیف		
		مالیات		
		عوارض		
		جمع مبلغ قابل پرداخت (با مالیات و عوارض)		

تصویر۲- ۶. نمونه شماره (۲) دستورالعمل صدور صورتحساب

فصل ۷. اطلاعات مندرج در صورتحساب

صورت حساب عمومی

تاریخ

که همان تاریخ صدور صورتحساب می‌باشد.

شماره سریال چاپی

شـــماره‌ای سریالی و چاپی است که بنگاه اقتصادی به صورتحساب‌ها اختصاص داده و مختص همان بنگاه می‌باشـــد لیکن شـــماره مزبور برای دوره مالی ســـریال (پی‌درپی) بوده و باید رعایت گردد.

در صورتحســـاب‌های دستی شماره سریال باید به صورت چاپی از قبل (در زمان چاپ صورتحساب) منظور شده باشد. اما در صورتحساب‌های رایانه‌ای شماره سریال را می‌توان از طریق رایانه در صورتحساب منظور کرد.

تصویر ۱- ۷.

اطلاعات مربوط به فروشنده

اقلام اطلاعاتی ضروری در بخش مشخصات فروشنده شامل موارد ذیل می‌باشد:

- نام/ عنوان فروشنده ؛
- شماره اقتصادی جدید ۱۲ رقمی فروشنده (در مورد اشخاص حقوقی)؛

که مودیان برای دریافت آن می‌توانند به حوزه‌های مالیاتی خود مراجعه نمایند.

- شماره شناسایی ملی (در مورد اشخاص حقیقی)؛

که تا زمان صدور کد اقتصادی جدید برای اشخاص حقیقی ملاک خواهد بود.

- نشانی کامل؛
- کد پستی فروشنده؛

ایـن اطلاعـات به هر ترتیب مـورد نظر فعـالان اقتصادی و در هر قسـمت از صورتحساب می‌توانند درج گردد و قابل قبول خواهد بود.

نمونه ۱

صورتحساب فروش کالا و خدمات

شماره سریال:

تاریخ:

مشخصات فروشنده

نام شخص حقیقی / حقوقی:

نشانی کامل (استان: شهرستان:

نشانی:

شماره اقتصادی:

کد پستی ۱۰ رقمی:

شماره ثبت / شماره ملی:

شهر:

شماره تلفن / نمابر:

تصویر۲-۷.

اطلاعات مربوط به خریدار

اقلام اطلاعاتی ضروری در بخش مشخصات خریدار شامل موارد ذیل می‌باشد:

- نام/ عنوان خریدار؛
- شماره اقتصادی جدید ۱۲ رقمی خریدار (در مورد اشخاص حقوقی)؛

که مودیان برای دریافت آن می‌توانند به حوزه‌های مالیاتی خود مراجعه نمایند.

- شماره شناسایی ملی (در مورد اشخاص حقیقی)؛

که تا زمان صدور کد اقتصادی جدید برای اشخاص حقیقی ملاک خواهد بود.

- نشانی کامل؛
- کدپستی خریدار؛

شـایان ذکر اسـت که مالیات‌ها و عـوارض مندرج در صورت حسـاب‌هایی که اطلاعـات خریدار بطور کامل و مطابق این بند درج نگردیده باشـد به عنوان اعتبار مالیاتی قابل کسـر از مالیات‌های وصول شده یا استرداد، بر اساس مفاد ماده (۱۷) قانون مالیات بر ارزش‌افزوده نخواهد بود.

مشخصات خریدار

نام شخص حقیقی / حقوقی:

نشانی کامل (استان: شهرستان:

نشانی:

شماره اقتصادی:

کد پستی ۱۰ رقمی:

شماره ثبت / شماره ملی:

شهر:

شماره تلفن / نمابر:

تصویر۳-۷.

اطلاعات مربوط به مورد معامله

حداقــل اقلام اطلاعاتی که در هر ردیف مورد معامله می‌باید درج گردد شــامل موارد ذیل می‌باشد:

- کد کالا؛

درج کد کالا در ســتون مربوطه تابع مصوبات دولت جمهوری اســلامی ایران و وزارت بازرگانــی در این مورد خواهد بود و بر این اســاس کد مذکور باید بر اســاس استاندارد ملی - "ایران کد" تعیین و درج گردد.

- شرح کالا یا خدمت؛

در این قسمت مشخصات کالا یا خدمت مورد معامله درج می‌شود.

- مقدار یا تعداد؛

در این قسمت میزان کالا و مقدار خدمات قید می‌گردد.

- واحد اندازه‌گیری؛

- مبلغ واحد؛

منظور از مبلغ واحد همان فی واحد است که در آن ارزش ریالی واحد کالا توسط فروشنده قید می‌گردد (این ستون برای خدمات کاربردی ندارد).

- مبلغ کل؛

منظــور از مبلغ کل همان مبلغ فروش ناخالص می‌باشــد و حاصلضرب تعداد/ مقدار در مبلغ واحد اســت (ارزش یا بهای خدمات بصورت کلی در این ســتون درج می‌گردد).

- تخفیفات اعطایی[1]؛

کلیه تخفیفات اعطایی - مطابق قانون نباید ماخذ مالیات قرار گیرد.

- مبلغ فروش کالاها و خدمات؛

که مبلغ خالص پس از کسر تخفیفات اعطایی می‌باشد.

- مبلغ مالیات بر ارزش‌افزوده و عوارض؛

مطابق قانون نرخ عمومی کالاها و خدمات به استثنای کالاهای خاص و معاف، با نرخ ۳٪، ملاک عمل می‌باشد. (مواد ۱۶ و ۳۸ قانون مالیات بر ارزش‌افزوده)؛

کل مبلغ صورتحساب (فاکتور)؛

مشخصات کالا یا خدمات مورد معامله										
ردیف	کد کالا	شرح کالا یا خدمت	تعداد/ مقدار	واحد اندازه گیری	مبلغ واحد (ریال)	مبلغ کل (ریال)	مبلغ تخفیف	مبلغ کل پس از تخفیف (ریال)	جمع مالیات و عوارض (ریال)	جمع مبلغ کل بعلاوه جمع مالیات و عوارض (ریال)
		نحوه محاسبه بر اساس شماره ستون ←				(۴ × ۳)		(۸ - ۷)	(جمع نرخ مالیات و عوارض ۹۰)	(۹+۱۰)
		جمع کل								

تصویر ۴- ۷.

مهر و امضای فروشنده و خریدار

در پایان صورتحساب می‌باید به مهر و امضای فروشنده و خریدار مهمور گردد.

مهر و امضاء فروشنده	مهر و امضاء خریدار

تصویر ۵- ۷.

---

۱. ماده (۱۴) قانون مالیات بر ارزش‌افزوده؛ ماخذ محاسبه مالیات، بهای کالا یا خدمت مندرج در صورت حساب خواهد بود. در مواردی که صورتحساب موجود نباشد و یا از ارایه آن خودداری شود و یا به موجب اسناد و مدارک مثبته احراز شود که ارزش مندرج در آنها واقعی نیست ماخذ محاسبه مالیات بهای روز کالا یا خدمت به تاریخ روز تعلق مالیات می‌باشد.

تبصره ماده ۱۴ قانون فوق موارد زیر جزء ماخذ محاسبه مالیات نمی‌باشد:

الف - تخفیفات اعطایی؛

ب - مالیات موضوع این قانون که قبلاً توسط عرضه کننده کالا یا خدمت پرداخت شده است؛

ج - سایر مالیات‌های غیر مستقیم و عوارضی که هنگام عرضه کالا یا خدمت به آن تعلق گرفته است.

صورت حساب ویژه (pos)

تاریخ

صورتحساب فروش کالا باید برخوردار از تاریخ صدور به تقویم هجری شمسی باشد.

شماره سریال چاپی

شماره‌ای سریالی و چاپی است که بنگاه اقتصادی به صورتحساب‌ها اختصاص داده و مختص همان بنگاه می‌باشد لیکن شماره مزبور برای دوره مالی سریال (پی‌درپی) بوده و باید رعایت گردد.

تصویر۶-۷.

اطلاعات مربوط به فروشنده

حداقل اقلام اطلاعاتی در بخش مشخصات فروشنده شامل موارد ذیل می‌باشد:

- نام / عنوان فروشنده؛
- شماره اقتصادی جدید ۱۲ رقمی فروشنده (در مورد اشخاص حقوقی)؛
که مودیان برای دریافت آن می‌توانند به حوزه‌های مالیاتی خود مراجعه نمایند.
- شماره شناسایی ملی (در مورد اشخاص حقیقی)؛
که تا زمان صدور کد اقتصادی جدید برای اشخاص حقیقی ملاک خواهد بود.
- نشانی کامل فروشنده؛
- کدپستی ۱۰ رقمی فروشنده؛
- تلفن تماس فروشنده؛

این اطلاعات به هر صورت و در هر محل مناسب بر روی صورتحساب می‌تواند درج گردد. صورتحساب فروش کالا باید برخوردار از شماره سریال چاپی و یا صادره توسط سیستم رایانه‌ای باشد و تاریخ صدور به تقویم هجری شمسی در آن درج شود.

نمونه ۲

شماره سریال:

صورتحساب فروش کالا و خدمات تاریخ: / /

فروشنده

نام شخص حقیقی / حقوقی:

شماره اقتصادی:

کد پستی (۱۰ رقمی):

نشانی: تلفن:

تصویر ۷ - ۷ .

اطلاعات مربوط به خریدار

این صورت حساب‌ها عمدتاً برای فروشندگانی کاربرد دارد که کالا یا خدمت را به مصرف کنندگان نهایی عرضه می‌کنند. بنابراین نیازی به درج مشخصات خریدار نخواهد بود.

تذکر مهم: مالیات‌ها و عوارض مندرج در صورت حساب‌های صادره توسط ماشین‌های فروش، به دلیل عدم درج مشخصات خریدار، قابل محاسبه به عنوان اعتبار مالیاتی قابل کسر از مالیات‌های وصول شده و یا استرداد توسط خریدار براساس ماده (۱۷) قانون نخواهد بود. در مواردی که خریداران خواهان کسب اعتبار مالیاتی مبنی بر مالیات‌های پرداختی به این‌گونه فعالان اقتصادی باشند، باید صورتحسابی مطابق نمونه شماره (۱) از فروشنده درخواست نمایند. یا اینکه از فروشنده بخواهد تا اطلاعات کامل وی را به عنوان خریدار در صورتحساب نمونه شماره ۲ قید نموده و آن را مهر و امضاء نماید.

در صورتیکه صورتحساب صادره در برگیرنده کالای معاف و مشمول و یا با نرخ‌های متفاوت باشد و نیز در زمان تعلق تخفیف که بایستی مبلغ تخفیفات در هر ردیف ذکر شود، فروشنده بایستی اقدام به صدور صورتحساب نمونه ۱ به جای صورتحساب نمونه ۲ نماید.

(مطابق دستورالعمل صدور صورتحساب سازمان امور مالیاتی کشور، شهریور ماه ۱۳۸۷)

اطلاعات مربوط به مورد معامله

- کد کالا؛

درج کد کالا در ستون مربوطه تابع مصوبات دولت جمهوری اسلامی ایران و وزارت بازرگانی در این مورد خواهد بود و این کد باید بر اساس استاندارد ملی ایران کد تعیین و درج گردد.

- شرح کالا یا خدمت؛

در این قسمت مشخصات کالا یا خدمت مورد معامله درج می‌شود.

- مقدار یا تعداد؛

در این قسمت میزان کالا و مقدار خدمات قید می‌گردد.

- مبلغ کل؛

منظور از مبلغ کل همان مبلغ فروش ناخالص می‌باشد و حاصلضرب تعداد/ مقدار در مبلغ واحد است (ارزش یا بهای خدمات بصورت کلی در این ستون درج می‌گردد).

- تخفیفات اعطایی؛

کلیه تخفیفات اعطایی مطابق قانون نباید ماخذ مالیات قرار گیرد.

- مبلغ فروش کالاها و خدمات؛

که مبلغ خالص پس از کسر تخفیفات اعطایی می‌باشد.

- مبلغ مالیات بر ارزش‌افزوده؛

طبق قانون نرخ عموم کالاها به استثنای کالاهای معاف با نرخ ۱/۵٪ و برای کالاهای خاص با نرخ‌های معین شده در قانون، ملاک عمل است.

- مبلغ عوارض؛

طبق قانون نرخ عموم کالاها به استثنای کالاهای معاف با نرخ ۱/۵٪ و برای

کالاهای خاص با نرخ‌های معین شده در قانون، ملاک عمل است.

- کل مبلغ صورتحساب (فاکتور)؛

مشخصات کالا یا خدمات مورد معامله				
ردیف	کد کالا	شرح کالا یا خدمت	تعداد/ مقدار	مبلغ کل (ریال)
۱				
۲				
۳				
٤				
٥				
٦				
۷				
۸				

تصویر ۸- ۷.

➢ ***تذکر ۱:*** *در صورت تعلق تخفیف به هریک از ردیف‌های مورد معامله، مبلغ تخفیف متعلق به هر ردیف، باید در همان ردیف اعمال گردد. در غیر این صورت مبلغ تخفیف قابل کسر از ماخذ مالیات و عوارض نخواهد بود.*

زمان اجرای قانونی دستورالعمل صدور صورتحساب مالیات بر ارزش‌افزوده

مفاد دستورالعمل صدور صورتحساب فروش کالاها و ارایه خدمات از تاریخ ۱۳۸۷/۷/۱ برای کلیه عرضه‌کنندگان کالاها و ارایه‌دهندگان خدمات لازم الاجرا خواهد بود. درج هرگونه اطلاعات دیگری در صورتحساب‌های صادره، حسب نیازهای عملیاتی فعالان اقتصادی، بلامانع است. اما اقلام اطلاعاتی مشخص شده در دستورالعمل مذکور مشخص کننده حداقل‌های لازم الاجرا می‌باشد.

آن دسته از فعالان اقتصادی که بر اساس صورت حساب‌های اعلام شده طی

اطلاعیه‌های سازمان امور مالیاتی کشور مطابق ماده ۱۶۹ قانون مالیات‌های مستقیم اقدام به چاپ صورتحســاب‌ها و یا تنظیم صورتحساب‌های رایانه‌ای نموده‌اند، مجاز بودند که تا پایان اسفند سال ۱۳۸۷ نسبت به ادامه استفاده از صورتحساب‌های قبلی خود اقدام نمایند، مشروط بر اینکه مالیات بر ارزش‌افزوده و عوارض متعلقه محاسبه و ذیل صورتحساب درج و اخذ گردد. اما از اول سال ۱۳۸۸ باید از صورتحساب‌های تعیین شده و اعلامی استفاده شود.

فصل ۸. راهنمای تکمیل و تسلیم اظهارنامه و پرداخت مالیات و عوارض متعلقه

الزامات قانونی

بر اساس ماده ۲۱ قانون مالیات بر ارزش‌افزوده، مؤدیان مالیاتی مکلفند، اظهارنامه هر دوره مالیاتی را طبق نمونه و دستورالعملی که توسط سازمان امور مالیاتی کشور تعیین و اعلام می‌شود، حداکثر ظرف پانزده روز از تاریخ انقضاء هر دوره، به ترتیب مقرر تسلیم و مالیات متعلق به دوره را پس از کسر مالیات‌هایی که طبق مقررات این قانون پرداخت کرده‌اند و قابل کسر می‌باشد، در مهلت مقرر مذکور به حسابی که توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی (خزانه‌داری کل کشور) تعیین و توسط سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می‌گردد، واریز نمایند.

مفاهیم واژه‌های کلیدی

مشمولین ارائه اظهارنامه

با توجه به اختیارات سازمان امور مالیاتی کشور در ماده ۱۸ قانون مالیات بر ارزش‌افزوده، تنها فعالان اقتصادی مجاز به وصول مالیات از مشتریان خود خواهند بود که واجد شرایط ثبت‌نام در این نظام مالیاتی بوده و مکلف به اجرای قانون و ارائه اظهارنامه فصلی باشند.

اشخاص حقیقی یا حقوقی که به عرضه کالا و یا ارائه خدمت و همچنین واردات و یا صادرات کالا و یا خدمت می‌پردازند طبق ضوابط مندرج در فراخوان‌های سازمان امور مالیاتی مکلف به ثبت‌نام در مالیات بر ارزش‌افزوده می‌باشند.

دوره مالیاتی

مطابق ماده (۱۰) قانون مالیات بر ارزش‌افزوده، هر سال شمسی به چهار دوره مالیاتی سه ماهه یا فصلی (بهار - تابستان - پاییز - زمستان) تقسیم می‌شود.

مهلت تسلیم اظهارنامه و پرداخت مالیات

مؤدیان مشمول قانون مالیات بر ارزش‌افزوده باید حداکثر ظرف پانزده روز از

تاریخ انقضای هر دوره، مالیات و عوارض دریافتی و پرداختی طی آن دوره را با تسلیم اظهارنامه‌ای به اداره امور مالیاتی مربوط اعلام و بدهی متعلقه را پرداخت نمایند.

جرایم عدم تسلیم اظهارنامه و عدم پرداخت به موقع مالیات

براساس مواد (۲۲) و (۲۳) قانون مالیات بر ارزش‌افزوده، جریمه مربوط به عدم تسلیم اظهارنامه از تاریخ ثبت‌نام یا شناسایی به بعد حسب مورد، معادل پنجاه درصد (۵۰٪) مالیـــات متعلق، و تأخیر در پرداخت مالیات‌های موضوع این قانون در مواعد مقـــرر، موجب تعلـــق جریمه‌ای به میزان دو درصد (۲٪) در ماه، نســـبت به مالیات پرداخت نشده و مدت تأخیر خواهد بود.

تکمیل اظهارنامه

مراجعه به سامانه

یک فعال اقتصادی مشـــمول، پس از ثبت‌نام به عنوان مؤدی محسوب می‌شود و در پایان هر دوره مالیاتی (پایان ســـه ماه) می‌بایســـت به سامانه اینترنتی عملیات الکترونیکی مالیات بر ارزش‌افزوده به آدرس: www.evat.ir مراجعه و در قســـمت اظهارنامه یکی از گزینه‌های تســـلیم اظهارنامه عادی، ویژه سوخت یا دخانیات را بر حسب مورد انتخاب نماید.

تصویر ۱-۸. سامانه اینترنتی عملیات مالیات بر ارزش‌افزوده

انواع اظهارنامه

با توجه به قانون مالیات بر ارزش‌افزوده، ۵ اظهارنامه جهت انجام تکالیف قانونی مؤدیان طراحی و در نظر گرفته شده است که عبارتند از:

- اظهارنامه عادی (موضوع صدر ماده (۱۶) و بند الف ماده (۳۸) می‌باشند)
- اظهارنامه ویژه سوخت
- اظهارنامه ویژه دخانیات
- اظهارنامه عوارض آلایندگی
- اظهارنامه شماره‌گذاری خودرو

مراحل تکمیل اظهارنامه

اظهارنامه عادی

تصویر۲- ۸. لینک موضوع تکمیل اظهارنامه عادی در سامانه اینترنتی عملیات مالیات بر ارزش‌افزوده

گام اول: وارد نمودن نام کاربری و کلمه عبور

پس از انتخاب هر نوع اظهارنامه و کلیک کردن بر لینک مربوطه، پنجره‌ای برای وارد نمودن نام کاربری و کلمه عبورکه در شکل ۳ نشان داده شده، باز می‌شود.

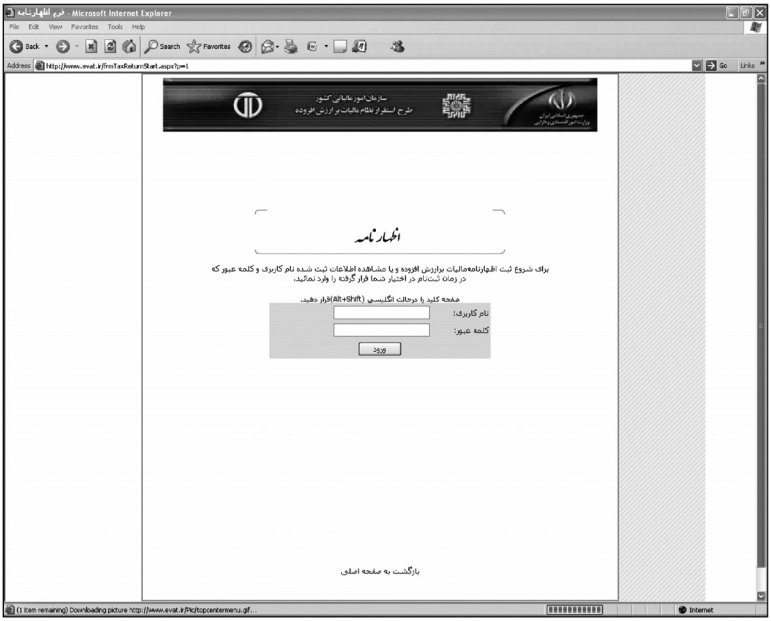

تصویر۳- ۸. پنجره مربوط به وارد نمودن نام کاربری و کلمه عبور

گام دوم: تعیین دوره و سال عملکرد

بعد از وارد کردن نام کاربری و کلمه عبور، پنجره مربوط به انتخاب سال عملکرد و شـــماره دوره باز می‌شود. برای مثال به منظور تســـلیم اظهارنامه زمستان ۱۳۸۷ می‌بایســـت در قسمت سال عملکرد (۱۳۸۷) و در قسمت شماره دوره گزینه آخر که در شکل (۴) نشان داده شده، انتخاب شود.

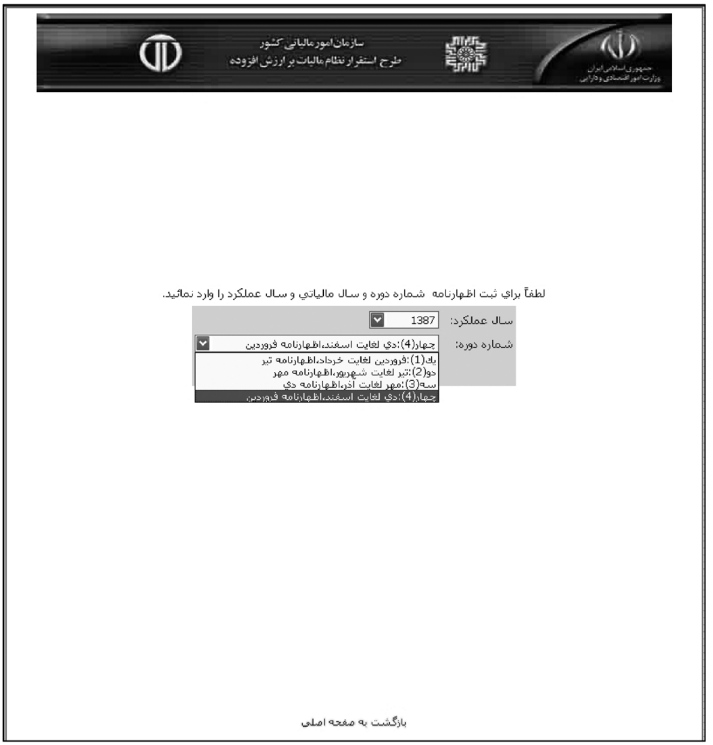

تصویر۴- ۸. پنجره مربوط به تعیین دوره مالیاتی مد نظر

پس از انتخاب دوره و سال مالیاتی، پنجره مربوط به فرم الکترونیکی اظهارنامه باز می‌شود و مؤدی با توجه به اطلاعات ارائه شده در فرم اظهارنامه بسته به نوع آن، فرم مربوطه را تکمیل می‌نماید.

گام سوم: تکمیل فرم الکترونیکی اظهارنامه

پس از تعیین دوره مالیاتی مربوطه فرم اظهارنامه که حاوی اطلاعات و مشخصات مؤدی و گردش عملیات خرید و فروش طی دوره وی می‌باشد بایستی بررسی و تکمیل گردد.

تصویر ۵- ۸. پنجره مربوط به صفحه اظهارنامه

مرحله ۱) مشخصات مؤدی

قســمت (الف) فرم اظهارنامه مربوط به مشخصات مؤدی است. چنانچه مؤدی ثبت‌نام را نهایی کرده باشد تمام اطلاعات مربوطه عیناً از فرم ثبت‌نام به این قسمت منتقل می‌شــود. لذا مؤدی باید این قســمت را چک کند و از صحت اطلاعات آن مطمئن شود.

تصویر۶- ۸. قسمت موضوع مشخصات مؤدی

مرحله ۲) جداول اطلاعات خرید و فروش طی دوره

پس از تکمیل مشخصات اصلی، مرحله تکمیل اطلاعات خرید و فروش طی دوره سه ماهه طی جداول ۱، ۲ و ۳ اظهارنامه مالیات بر ارزش‌افزوده می‌باشد.

تصویر۷- ۸.

مرحله ۳) تکمیل جدول شماره (۱)

در این جدول اطلاعات مربوط به فروش، صادرات، مالیات و عوارض وصول شده باید ثبت شود.

جدول ۱ : اطلاعات مربوط به فروش و صادرات کالا ها و خدمات

کد	شرح	بهای کالاها و خدمات فروخته/صادر شده (ریال)	جمع مالیات و عوارض متعلقه (ریال)
۱	فروش کالاها و خدمات **مشمول**:	0	0
۲	فروش کالاها و خدمات **معاف**:	0	
۳	صادرات کالاها و خدمات **(معاف و مشمول)**:	0	
۴	**جمع فروش و صادرات این دوره:**	0	0

تصویر ۸- ۸.

۱- در ردیف (۱) باید مجموع بهای تمامی کالاها و خدمات مشمول قانون مالیات برارزش‌افزوده فروخته شده را نوشته و سپس ۳ درصد آن را به عنوان مالیات و عوارض در کادر روبروی آن وارد نماید. (چنانچه فروشی انجام نشود در این دو کادر باید صفر نوشته شود).

۲- در ردیف (۲) باید مجموع بهای تمامی کالاها و خدمات معاف از مالیات بر ارزش‌افزوده (موضوع ماده ۱۲ قانون مالیات بر ارزش‌افزوده) فروخته شده، نوشته شود و چون فروش کالا و خدمات موضوع ماده ۱۲، معاف از مالیات و عوارض بوده لذا کادر روبروی آن به صورت هاشور خورده است و چیزی نباید در آن نوشت.

۳- در ردیف (۳) باید مجموع بهای تمامی کالاها و خدمات مشمول یا معاف صادر شده، نوشته شود. چون کالا و خدمات صادراتی مشمول نرخ صفر است، لذا کادر روبروی آن به صورت هاشور خورده است و چیزی نباید در آن نوشت.

۴- در ردیف (۴) در کادر مربوط به بهای کالاها و خدمات فروخته یا صادر شده باید مجموع سه ردیف (۱)، (۲) و (۳) و در کادر روبرو نیز جمع مالیات و عوارض وصول شده (همان مالیات و عوارض کالاها و خدمات مشمول) نوشته شود.

مرحله ۴) تکمیل جدول شماره (۲)

در این جدول اطلاعات مربوط به خرید، واردات، مالیات و عوارض پرداخت شده باید ثبت شود.

جدول۲: اطلاعات مربوط به خرید و واردات کالاها و خدمات

کد	شرح	بهای کالاها و خدمات خریداری شده/وارد شده (ریال)	جمع مالیات و عوارض پرداخت شده (ریال)
۱	خرید کالاها و خدمات **مشمول با پرداخت** مالیات و عوارض:	0	0
۲	خرید کالاها و خدمات **معاف**:	0	
۳	واردات کالاها و خدمات **مشمول**:	0	0
۴	واردات کالاها و خدمات **معاف**:	0	
۵	**جمع کل** خرید و واردات این دوره:	0	0

تصویر۹- ۸.

در ردیف (۱) باید مجموع بهای تمامی کالاها و خدمات مشـــمول قانون مالیات برارزش‌افزوده خریداری شـــده را نوشته و سپس ۳ درصد مالیات و عوارض پرداختی هنگام خرید را در کادر روبروی آن وارد نمود (چنانچه خریدی نداشـــته باشد در این دو کادر باید صفر را بنویسد).

در ردیف (۲) مجموع بهای تمامی کالاها و خدمات معاف از مالیات بر ارزش‌افزوده خریداری شده (موضوع ماده ۱۲ قانون مالیات بر ارزش‌افزوده) و یا بهای تمامی کالاها و خدمات مشـــمول مالیات که در قبال خرید آنها به هر دلیلی مالیات و عوارض ۳ درصدی پرداخت نشده، طی دوره مربوطه درج می‌گردد. با توجه به اینکه روی خرید این اقلام عملاً مالیات و عوارضی پرداخت نشده ستون مربوط به مالیات و عوارض، به صورت هاشور خورده است و نمی‌توان مبلغی را در آن نوشت.

در ردیف (۳) و (۴) باید مجموع بهای تمامی کالاها و خدمات مشمول یا معاف وارداتـــی منظور گـــردد. در ردیف (۳) مجموع کل ارزش کالاهـــا و خدمات وارداتی مشـــمول که به استناد اوراق گمرکی صادره توســـط گمرک (واردات کالا) معادل ۳ درصد مالیات و عوارض به مأخذ ارزش گمرکی به‌علاوه حقوق ورودی پرداخت شده و یا اسناد و مدارک مثبته مبنی بر دریافت خدمات خارجی است، درج می‌شود. ردیف شماره (۴) نیز میزان واردات کالاها و خدمات معاف طی دوره را مشخص می‌نماید.

در ردیف (۵) در کادر مربوط به بهای کالاها و خدمات خریداری یا وارد شده باید

مجموع ســه ردیف (۱)، (۲)، (۳) و (۴) و در کادر روبرو نیز جمع مالیات و عوارض پرداخت شده (همان مالیات و عوارض کالاها و خدمات مشمول) نوشته شود.

مرحله ۵) تکمیل جدول شماره (۳)

در این جدول میزان مالیات پرداختی که می‌تواند به عنوان اعتبار مالیاتی در نظر گرفته شود، محاسبه می‌شود.

جدول۲:محاسبه مانده مالیات و عوارض پرداختي قابل کسر یا استرداد

کد	شرح	جمع‌مالیات‌وعوارض‌پرداخت‌شده(ریال)
۱	**جمع کل** مالیات‌هاوعوارض پرداختی:(این قسمت‌به صورت‌خودکارتکمیل‌میگردد)	0
۲	**(کسرمی‌شود)**جمع‌کل‌مالیات‌هاوعوارض‌پرداختی‌که‌قابل‌کسراز مالیات‌هاي فروش یا استرداد نمی‌باشد (موضوع تبصره ۲،۳،۴ ماده۱۷):	0
۳	**مانده** مالیات‌ها وعوارض پرداختی که قابل کسر از مالیات‌هاي فروش یا استرداد **می‌باشد.** (این قسمت‌به صورت‌خودکارتکمیل‌میگردد)	0

ثبت موقت | تایید و مرحله بعد | بازگشت به صفحه قبل

تصویر۱۰- ۸.

ردیف (۱) این جدول که به رنگ نارنجی اســت بــه صورت خودکار پس از تکمیل جدول۲ (ردیف (۵) جدول شماره ۲) توسط سیستم تکمیل می‌شود. مبلغ موجود در این کادر بیانگر کل مالیات پرداختی توسط مودی می‌باشد اما وی باید به این نکته توجه نمایدکه براساس تبصره ۲، ۳، ۴ ماده (۱۷)، برخی از مالیات‌های پرداختی نمی‌تواند به عنوان اعتبار در نظرگرفته شود. بنابراین، کل مالیات‌های پرداختی که قابل استرداد و اعتبار نیستند باید محاسبه و در ردیف (۲) نوشته شود. سپس این مبلغ به طور خودکار از کل مالیات پرداختی کسر و در مستطیل صورتی رنگ نوشته می‌شود.

مرحله ۶) تکمیل جدول (ب)

پس از تکمیل ســه جدول موضوع فروش و صــادرات، خرید و واردات و تعیین اعتبار مالیاتی قابل قبول، مجدد به صفحه قبل مراجعه می‌شود.

ب-محاسبه مانده مالیات و عوارض

ردیف	شرح	جمع‌مالیات و عوارض
۱	جمع‌مالیات‌وعوارض‌دریافتی‌زمان‌فروش‌کالاوارئه‌خدمات(نقل‌ازجدول۱): توجه:این‌قسمت‌به‌طورخودکار پس از پرکردن‌جدول۱ در مرحله‌بعد تکمیل‌می‌گردد.	*******
۲	(کسر می‌شود)جمع‌مالیات‌وعوارض‌پرداختی‌قابل‌محاسبه‌به‌عنوان‌اعتبارمالیاتی (نقل‌ازجدول۲): توجه:این‌قسمت‌به‌طورخودکار پس‌ازپرکردن‌جدول۲در مرحله‌بعد تکمیل‌می‌گردد.	****
۳	(کسرمی‌شود)اضافه پرداختي مالیات و عوارض انتقالي ازدوره قبل: **لطفاً درصورتي که از دوره قبل اضافه‌پرداختي دارید که استرداد نشده این قسمت را تکمیل بفرمائید.**	0
۴	مانده‌بدهي(بستانکاري)مالیات‌وعوارض(بستانکاري‌به‌صورت‌عدد منفي):	...

تصویر۱۱- ۸.

در قسمت (ب)، ملاحظه می‌شود که محاسبه مانده مالیات و عوارض به صورت خـودکار در ردیف‌هـای (۱) و (۲) با توجه به اطلاعات ابرازی در جداول سـه گانه، تکمیل شـده است. در ردیف (۳) نیز چنانچه مودی مبلغ اضافه پرداختی را از دوره قبـل به عنـوان مانده اعتبار مالیاتی بـه دوره مذکور (دوره‌ای کـه در حال تکمیل اظهارنامه آن است) انتقال داده باشد، در این قسمت به صورت از پیش تعیین شده مشخص خواهد بود. در ردیف (۴) نیز سیستم به طور خودکار مانده بدهی یا اضافه پرداختی طی دوره را محاسبه می‌نماید.

مرحله ۷) تکمیل قسمت (ج) صفحه اول

قسمت (ج) صفحه اول اظهارنامه الکترونیکی، تصمیم مودی در رابطه با اضافه پرداختی را نشان می‌دهد. با توجه به مانده جدول (ب)، چنانچه مانده مثبت باشد، یعنی مالیات‌های وصول شده توسط مودی بیشتر از مالیات‌های پرداختی بوده و مابه التفاوت حقه دولت است و باید به سازمان امور مالیاتی کشور واریز شود.

در غیـر این صورت، با انتخـاب روش اول، در جدول (ج) مانده مزبور به عنوان اعتبار مالیاتی به دوره مالیاتی بعد منتقل، و یا با انتخاب روش دوم مبلغ مورد نظر را از سازمان امور مالیاتی استرداد نماید.

توجه: مانده بدهی مالیات‌برارزش‌افزوده و عوارض مربوطه،هر یک حساب بانکی جداگانه‌ای که توسط اداره کل مسئول پرونده مالیات برارزش افزوده اعلام‌گردیده،واریز شود.
ج.تصمیم در مورد اضافه پرداختی مالیاتی
توجه:در صورت وجود مانده بستانکار (منفی) در ردیف (۵ب) در این دوره ، یکی از دو روش زیر را انتخاب نموده و مقابل آن را امضا فرمائید. در غیر این صورت (مانده بدهکار (مثبت))، قسمت ج را تکمیل نفرمائید.
شرح نوع در خواست
در خواست انتقال اضافه پرداختي به دوره بعدي عملكرد مؤدي
در خواست استرداد اضافه پرداختي به مؤدي
مشروط تکمیل وارائه درخواست استرداد و فرم‌هاومدارک‌مربوطه(طبق راهنمای استرداد) ظرف۱۰روز از تاریخ تسلیم‌اظهارنامه خواهد بود.

تصویر۱۲- ۸.

پـس از تکمیل تمام اطلاعات در فـرم الکترونیکی اظهارنامه ابتدا ثبت موقت و سپس تأیید و مرحله بعد را کلیک می‌شود.

مرحله ۸) تأیید صحت مندرجات

در این قسـمت با انتخاب صحت مندرجات در انتهای فرم و نوشـتن نام و نام خانوادگی تأییدکننده (کسی که باید فرم را بعد از پرینت مهر و امضاء نماید)، لینک

ثبت موقت را کلیک و با تأیید آن به مرحله بعد (صفحه بعد) برود.

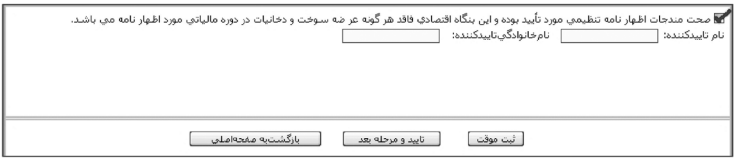

تصویر ۱۳- ۸. قسمت موضوع تأیید صحت مندرجات

مرحله ۹) ارسال نهایی اظهارنامه الکترونیکی

پــس از تکمیل تمامی اطلاعات مربوط به فرم اظهارنامه الکترونیکی در گام آخر پس از اطمینان از صحت تمامی اطلاعات وارد شده ثبت نهایی انتخاب و بدین ترتیب اظهارنامه الکترونیکی ارسال نهایی می‌شود و از طریق سامانه تاریخ ثبت و شماره ثبت اظهارنامه مشخص می‌گردد.

تذکــر مهم: لازم به توضیح اســت که مطابق قانون مالیات بــر ارزش‌افزوده، اظهارنامه اصلاحی در نظر گرفته نشــده است و پس از ارسال نهایی اطلاعات در سامانه، اظهارات اظهارنامه نهایی تلقی می‌شود. بنابراین مؤدیان بایستی کمال دقت را در تکمیل اظهارنامه مالیاتی فصلی خود داشته باشند.

سازمان امور مالیاتی کشور
طرح استقرار نظام مالیات بر ارزش افزوده

اظهار نامه مالیات بر ارزش افزوده

نمونه ۱: نمونه عمومی (ویژه کلیه بنگاه‌های فاقد عرضه سوخت و خانیات)

اداره‌کل مالیات بر ارزش افزوده:	تهران - استان		
سال عملکرد: ۱۳۸۷	طول دوره مالیاتی: ۳	شماره دوره: ۴	
دوره مالیاتی از تاریخ ۱۳۸۷/۱۰/۰۱ تا ۱۳۸۷/۱۲/۲۹			

الف-مشخصات مودی

شماره اقتصادی جدید مودی:	شماره فرعی: ۷۸۲	۰	شماره شعبه/نمایندگی: ۰
☑ شخص حقوقی	نام بنگاه/موسسه: ن ن ن ن		شماره ثبت: ۲۲۲۲

استان: تهران	شهرستان: تهران	شهر: تهران	داخل حریم شهر
کدپستی: ۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱	تلفن: ۲۲۲۲۲۲۲۲(۰۱۱)	نمابر: ()	
نشانی: ن ن ن ن ن ن ن ن ن ن			

ب-محاسبه مانده مالیات و عوارض

ردیف	شرح	جمع مالیات و عوارض
۱	جمع مالیات و عوارض متعلقه بابت فروش کالا و ارائه خدمات	۲
۲	(کسر می شود) جمع مالیات و عوارض پرداختی قابل محاسبه به عنوان اعتبار مالیاتی	۶
۳	(کسرمی‌شود)اضافه پرداختی مالیات و عوارض انتقالی از دوره قبل	
۴	مانده بدهی(بستانکاری) مالیات و عوارض(بستانکاری به صورت عدد منفی)	-۴

ج- تصحیح در مورد اضافه پرداختی مالیات و عوارض

شرح نوع درخواست	امضاء
☑ درخواست انتقال اضافه پرداختی به دوره بعدی عملکرد مؤدی	-------
☐ درخواست استرداد اضافه پرداختی به مؤدی	-------

جدول ۱: اطلاعات مربوط به فروش و صادرات کالاها و خدمات

کد	شرح	بهای کالاها و خدمات فروخته/صادر شده (ریال)	جمع مالیات و عوارض متعلقه (ریال)
۱	فروش کالاها و خدمات مشمول	۱۰۰	۲
۲	فروش کالاها و خدمات معاف		----------
۳	صادرات کالاها و خدمات (معاف و غیرمعاف)		----------
۴	جمع فروش وصادرات این دوره	۱۰۰	۲

جدول ۲: اطلاعات مربوط به خرید و واردات کالاها و خدمات

کد	شرح	بهای کالاها و خدمات خریداری/وارد شده (ریال)	جمع مالیات و عوارض پرداخت شده (ریال)
۱	خرید کالاها و خدمات مشمول با پرداخت مالیات و عوارض	۲۰۰	۶
۲	خرید کالاها و خدمات معاف کالاها و خدمات مشمول، بدون پرداخت مالیات و عوارض		----------
۳	واردات کالاها و خدمات مشمول		
۴	واردات کالاها و خدمات معاف		----------
۵	جمع خرید و واردات این دوره	۲۰۰	۶

جدول ۳: محاسبه مانده مالیات و عوارض پرداختی قابل کسر یا استرداد

کد	شرح	جمع مالیات و عوارض پرداخت شده (ریال)
۱	جمع کل مالیاتها و عوارض پرداختی:	۶
۲	(کسرمی‌شود)مالیاتها و عوارض پرداختی که قابل کسر از مالیاتهای فروش یا استرداد نمی باشد(موضوع تبصره های ۲،۲ و ۴ ماده ۱۷):	
۳	مانده مالیاتها و عوارض پرداختی که قابل کسر از مالیاتهای فروش یا استرداد می باشد:	۶

تاییدنهایی و ارسال اطلاعات | بازگشت به صفحه قبل

تصویر ۱۴- ۸. ثبت نهایی اظهارنامه

فصل ۹. صندوق مکانیزه فروش

مقدمه

در راستای شفاف سازی تدریجی مبادلات تجاری و فعالیت‌های مالی، همسو با اهداف طرح تحول اقتصادی و قانون مالیات بر ارزش‌افزوده و در اجرای ماده ۱۲۱ قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران، تجهیز واحدهای صنفی به صندوق مکانیزه فروش و ترازوی دیجیتال مورد نظر سازمان امور مالیاتی قرار گرفت و در این خصوص پروژه «بکارگیری سامانه‌های فروشگاهی توسط صاحبان مشاغل» در سازمان متبوع تعریف گردید که جلسات کارشناسی با حضور مدیران و کارشناسان سازمان امور مالیاتی، وزارت صنعت، معدن و تجارت، شورای اصناف کشور، مجامع صنفی فنی و توزیعی و اتحادیه‌های صنفی، اتحادیه رایانه و داده ورزی تهران و کارشناسان نظام صنفی رایانه‌ای برگزار گردید که حاصل جلسات فوق تهیه مستندات فنی و دستورالعمل و بخشنامه‌های لازم جهت اجرای قوانین مذکور و نصب سامانه فروشگاهی توسط صاحبان مشاغل گردیده است.

سامانه فروشگاهی چیست؟

به صندوق فروش (pos) یا رایانه‌ای که دارای نرم‌افزار فروشگاهی می‌باشند و جهت ثبت اطلاعات خرید و فروش روزانه و هزینه و نگهداری موجودی کالا در یک واحد شغلی مورد استفاده قرار می‌گیرند،اطلاق می‌گردد.

دامنه شمول اجرای مواد قانونی، مربوط به کدام اشخاص می‌باشد؟

صاحبان مشاغل موضوع فصل چهارم باب سوم قانون مالیات‌های مستقیم (صنفی و غیرصنفی)، فروشگاه‌های زنجیره‌ای (اعم از حقیقی و حقوقی)

هدف از به کارگیری سامانه‌های فروشگاهی توسط صاحبان مشاغل چیست؟

هدف شناسایی عملکرد واقعی مؤدیان از طریق ثبت خرید، فروش، هزینه و موجودی کالاتوسط صاحبان مشاغل و صدور الکترونیکی فاکتور فروش با استفاده از سامانه‌های فروشگاهی می‌باشد.

دستاوردهای مورد انتظار از بکارگیری سامانه فروشگاهی توسط صاحبان مشاغل چیست ؟

- استفاده صاحبان مشاغل از نرم‌افزار و سخت‌افزار رایانه‌ای جهت بهبود وضعیت کسب و کار خود؛
- مشتری مداری با صدور فاکتور فروش به صورت الکترونیکی توسط صاحبان مشاغل و ارائه به خریداران؛
- شفافیت در مبادلات تجاری، درآمدها و هزینه‌های قانونی مؤدیان؛
- مستندسازی رسیدگی و تشخیص مالیات؛
- یکسان سازی رویه‌های تشخیص مالیات در هر رسته شغلی؛
- کاهش اختلاف مؤدیان با ادارات امور مالیاتی؛
- کاهش فرآیند قطعیت مالیات؛
- استفاده مؤدیان از مشوق‌ها و تسهیلات مالیاتی؛
- ثبت اطلاعات درخواستی سازمان امور مالیاتی توسط مؤدیان در حافظه مالیاتی که مشخصات آن در سند نیازمندی‌ها به تفصیل توضیح داده شده است.
- ارسال اطلاعات مورد انتظار سازمان امور مالیاتی توسط مؤدیان، طبق ساختار تعیین شده در سند نیازمندی‌ها به سازمان امور مالیاتی در پایان دوره مالیاتی سه ماهه و سالانه.

اطلاعات ارسالی به شرح ذیل می‌باشد:

۱- گزارش فروش سه ماهه (فصلی)
۲- گزارش اظهارنامه سه ماهه VAT
۳- گزارش اظهارنامه عملکرد سالانه مؤدیان بند الف ماده ۹۵
۴- گزارش اظهارنامه عملکرد سالانه مؤدیان بند ب ماده ۹۵
۵- گزارش اظهارنامه عملکرد سالانه مؤدیان بند ج ماده ۹۵

روش دسترسی سازمان امور مالیاتی در کشورهای مختلف به اطلاعات خرید و فروش مؤدیانی که از سامانه فروشگاهی استفاده می‌نمایند.

روش‌های دسترسی سازمان امور مالیاتی در کشورهای مختلف به اطلاعات خرید و فروش مؤدیانی که از سامانه‌های فروشگاهی استفاده می‌نمایند به شرح ذیل می‌باشد:

- تهیه فاکتور فروش با آرم و شماره سریال مشخص توسط سازمان‌های مالیاتی و ارائه به صاحبان مشاغل.
- تهیه رول کاغذی با آرم و شماره سریال مشخص توسط سازمان‌های مالیاتی و ارائه به صاحبان مشاغل.
- استفاده از کارت الکترونیکی اعتبارمالیاتی که مبلغ اعتبار آنها مشخص و قابل شارژ می‌باشند (مانند کارت بن غیرنقدی که قبلاً توسط سازمان‌های امور مالیاتی شارژ گردیده).
- استفاده از POS بانکی (Electronic Found Transfer) EFT POS و اتصال آنها به سامانه فروشگاهی. با توجه به اینکه دستگاه‌های سامانه فروشگاهی یک سخت‌افزار کامپیوتری بوده و دارای حافظه الکترونیکی می‌باشند و اضافه نمودن کیت مالیاتی با استفاده از کیت مالیاتی که شامل حافظه مالیاتی و نرم‌افزار کنترلی می‌باشد، سامانه‌های فروش از قابلیت ثبت و ضبط اطلاعات خرید، فروش، هزینه و تعیین درآمدهای مشمول مالیات بصورت امن و غیر قابل تغییر برخوردار می‌گردد و این روش در کشورهای زیادی اجرا می‌گردد.
- چاپگر مالیاتی. در داخل این چاپگر، یک کیت مالیاتی شامل حافظه مالیاتی و نرم‌افزار کنترلی اضافه می‌شود، این نوع دستگاه‌ها برنامه کاربردی مخصوص به خود ندارند و به سامانه فروشگاهی متصل می‌گردد.
- استفاده از کیت مالیاتی به صورت Internal. در این حالت کیت مالیاتی در داخل سامانه فروشگاهی نصب می‌گردد. امنیت فیزیکی (مخفی بودن در کیس) بالایی دارد.
- استفاده از کیت مالیاتی به صورت خارجی External. اطلاعات هویتی مؤدی و مشخصات دستگاه خریداری شده توسط سازمان امور مالیاتی در کیت مالیاتی ثبت می‌گردد و در اختیار مؤدی یا شرکت فروشنده دستگاه قرار گرفته و به عنوان یک وسیله جانبی به سامانه فروشگاهی اضافه می‌گردد و توسط یک

پورت عمومی به سیستم متصل می‌شود. قابلیت جابجایی و جایگزینی و اتصال به انواع دستگاه‌های مختلف را دارد و به راحتی توسط سازمان امور مالیاتی قابل برنامه‌ریزی می‌باشد. مشکلی که در این شیوه وجود دارد این است که به راحتی می‌توان اتصال ماژول مالیاتی External را از دستگاه قطع نمود که با تمهیدات نرم‌افزاری قابل رفع است.

با توجه به موارد مطرح شـده پس از بررسی مزایا و معایب راه حل‌های موجود، اسـتفاده از کیت مالیاتـی External به عنوان بهترین راهـکار مورد توافق اکثریت کارشناسان واقع گردید.

☜ **نکته مهم:** در وضعیت فعلی سـازمان امور مالیاتی مؤدیان مشـمول نصب سامانه فروشگاهی را موظف به نگهداری اطلاعات به صورت نرم‌افزاری و در قالب فایل الکترونیکی نموده است.

ویژگی‌های سخت‌افزار صندوق‌های فروش (POS)

از نظر سـازمان امور مالیاتی می‌بایسـت سخت‌افزار سـامانه فروشگاهی دارای ویژگی‌های ذیل باشد:

۱- صاحبان مشاغل بتوانند متناسب با کاربرد و نیاز خود آن را انتخاب نمایند.
۲- از لحاظ کیفیت می‌بایست شرایط استفاده در محیط‌های تجاری را داشته باشند.
۳- برحسب نیاز و توسعه کسب و کار صاحبان مشاغل، قابلیت ارتقاء را داشته باشند.
۴- قابلیت اتصال تجهیزات جانبی را داشـته باشـند مانند: بارکد، اسکنر، فیش پرینتر، پرینتر معمولی، صندوق و نمایشگر مشتری.
۵- قابلیت نصب و اجرای نرم‌افزارهای مورد تأیید سـازمان امور مالیاتی کشـور را داشته باشد.
۶- صندوق‌های فروش و تجهیزات جانبی باید با اسـتاندارد opos و upos سازگار باشند.

۷- این دستگاه‌ها می‌بایست امکانات استفاده در سیستم‌های شبکه‌ای به عنوان یک ایستگاه کاری را داشته باشند.
۸- قابلیت اتصال به pos بانکی جهت فروش با استفاده از کارت‌های اعتباری را داشته باشد.
۹- قابلیت اتصال از طریق درگاه USP یا RS232 به سایر تجهیزات جانبی را داشته باشد.

توانایی نرم‌افزارهای نصب شده به روی سامانه‌های فروشگاهی

از نظر سازمان امور مالیاتی نرم‌افزارهای نصب شده بر روی سامانه‌های فروشگاهی می‌بایس دارای ویژگی‌های ذیل باشد:

۱- پوشش دادن مواردی که در ماده ۲ و ماده ۳ آیین‌نامه اجرایی ماده ۷۱ قانون نظام صنفی منظور گردیده است.
۲- نرم‌افزار باید مناسب با شغل و نیاز صاحبان مشاغل قابل انتخاب باشد و نیاز واقعی مؤدی را از لحاظ مختلف تأمین نمایند.
۳- امکان ثبت خرید و فروش کالا، انبارداری (موجودی کالا) و حسابداری جهت ثبت هزینه‌های صاحبان مشاغل.
۴- دارای یک بانک اطلاعاتی قابل اعتماد باشد تا در مقابل مشکلاتی مثل قطعی برق و غیره، اطلاعات آن دچار مشکل نشود.
۵- امکان برقراری ارتباط با رابط‌های نرم‌افزاری ارائه شده توسط سازمان امور مالیاتی کشور و قابلیت ساخت فایل‌های الکترونیکی مورد نیاز سازمان.
۶- امکان تهیه خروجی بر اساس استاندارد ارائه شده توسط سازمان امور مالیاتی شامل گزارش سه ماهه خرید و فروش، اظهارنامه مالیات بر ارزش‌افزوده و ... .
۷- قابلیت محاسبه خودکار مالیات بر ارزش‌افزوده و عوارض با توجه به نوع کالا و خدمات و درج در فاکتور فروش.
۸- لزوم استفاده از کد کالا و خدمات (ایران کد) در فرم صورتحساب و سامانه فروش.

۹- قابلیت سفارشی شدن نرم‌افزار برای رسته‌های شغلی مختلف بر اساس طبقه‌بندی مشاغل ماده ۹۶ قانون مالیات مستقیم.
۱۰- امکان کنترل و دسترسی لحظه‌ای موجودی کالا در هنگام فروش و در طول دوره مالی.
۱۱- امکان بررسی وضعیت دستگاه‌های جانبی متصل به صندوق فروش.
۱۲- محیط گرافیکی و کاربر پسند (user friendly) و چند زبانه (فارسی و انگلیسی).
۱۳- امکان دسترسی به تمام امکانات سیستم با استفاده از کلیدهای میانبر.
۱۴- کنترل و شناسایی کاربران با توجه به رمز عبور و حق دسترسی.
۱۵- امکان طبقه‌بندی و گروه‌بندی کالاها در ساختارهای سلسله مراتبی.
۱۶- امکان تعریف بارکدهای متعدد برای یک کالا و دسترسی به اطلاعات کالا از طریق اسکن بارکد کالا.
۱۷- امکان دسته‌بندی مجموعه‌ای از کالاها و فروش و قیمت‌گذاری گروهی.
۱۸- امکان قیمت‌گذاری x/y (یک عدد ۵۰۰ ریال، ۳ عدد ۱۰۰۰ ریال).
۱۹- امکان تعریف قواعد فروش و خرید عمده و قیمت‌گذاری بر آن اساس.
۲۰- امکان صدور فاکتور برگشت از فروش و سند مرجوعی خرید.
۲۱- تخصیص شماره سریال خودکار به اسناد خرید و امکان ردیابی اقلام فاکتور با واردسازی شماره سریال سند.
۲۲- امکان ثبت اسناد خرید به صورت قطعی، امانی، مشارکتی.
۲۳- امکان ثبت فروش نقدی، اعتباری، چک یا ترکیبی.

مودیان ملزم به استفاده از سازمانه فروشگاهی (اولویت‌های اعلام شده توسط سازمان امور مالیاتی کشور)

سال ۱۳۹۲ - شماره فراخوان ۱۳۰۰۷

۱- سازندگان و فروشندگان طلا و جواهر
۲- فروشندگان آهن آلات
۳- فروشندگان لوازم صوتی و تصویری

۴- فروشندگان انواع رایانه و قطعات سخت‌افزاری
۵- فروشندگان ماشین‌های اداری و لوازم و قطعات و تجهیزات مربوط به آنها
۶- فروشندگان لوازم خانگی (شامل برقی، گازی و نفتی)
۷- تالار پذیرایی، رستوران‌ها، چلوکبابی‌ها و اغذیه فروشی‌ها
۸- هتل و هتل آپارتمان
۹- مشاوران املاک و مستغلات
۱۰- داروخانه‌ها

سال ۱۳۹۳ - شماره فراخوان ۱۰۷۰۴

۱- فروشندگان لوازم یدکی خودروهای سبک و سنگین و ماشین‌آلات راه‌سازی، - کشاورزی و ساختمانی
۲- صاحبان تعمیرگاه‌های مجاز خودرو و انواع وسائط نقلیه سنگین و ماشین‌آلات راه‌سازی، کشاورزی و ساختمانی
۳- فروشندگان تجهیزات و تأسیسات حرارتی و برودتی، شوفاژ و تهویه مطبوع و لوازم مربوط
۴- فروشندگان لوازم بهداشتی ساختمان
۵- فروشندگان تزئینات ساختمان (موکت، کفپوش، انواع پرده، کاغذ دیواری، شومینه و کارهای تزیینی چوبی و فلزی)
۶- فروشندگان انواع تلفن (ثابت و بی‌سیم)، همراه و تجهیزات جانبی
۷- تولیدکنندگان و فروشندگان مبل، مصنوعات چوبی و فلزی و غیر فلزی اعم از اداری و خانگی
۸- فروشندگان فرش ماشینی، تابلو فرش، موکت و قالیچه ماشینی
۹- فروشندگان لوازم آرایشی و بهداشتی
۱۰- فروشندگان لوازم طبی بیمارستانی، آزمایشگاهی و دندان پزشکی و دندان سازی و انواع لوازم و تجهیزات پزشکی

سال ۱۳۹۴ - شماره فراخوان ۲۰۰/۹۳/۷۱

۱- فروشندگان لاستیک (نمایندگی، عمده و خرده فروشی)
۲- نمایشـــگاه و فروشگاه‌های اتومبیل (سواری، باری، مسافربری، ماشین‌آلات راه سازی، کشاورزی و صنعتی)
۳- فروشندگان مصالح ساختمانی (نمایندگی، عمده و خرده فروشی)
۴- فروشندگان تاسیســـات الکترونیکی- مکانیکی ساختمان (نمایندگی، عمده و خرده فروشی)
۵- فروشندگان انواع رنگ ساختمان، صنعتی و اتومبیل (نمایندگی، عمده و خرده فروشی)
۶- فروشندگان مواد شیمیایی (نمایندگی، عمده و خرده فروشی)
۷- نمایندگی‌های فروش شرکت‌های توزیع کالاهای داخلی و وارداتی (غیر اشخاص حقوقی)
۸- نمایندگان فروش شرکت‌ها و موسسات تجاری وصنعتی اعم از داخلی و خارجی (غیر اشخاص حقوقی)
۹- فروشندگان یخچال‌های صنعتی و ویترینی (نمایندگی، عمده و خرده فروشی)
۱۰- بار فروشان و فروشندگان میوه و تره بار و میدان داران

وظایف مودیان فراخوان شده

۱- نصب و استفاده از سامانه فروشـــگاهی از ابتدای سال ۱۳۹۲: مؤدیان مشمول مکلفند ســـخت‌افزار و نرم‌افزار متناســـب با نیاز واحدکســـبی خود را انتخاب و حداکثر تا پایان خردادماه سال ۱۳۹۲، ضمن نصب و راه‌اندازی سامانه فروشگاهی مراتب را به منظور استفاده از تسهیلات مقرر پیش‌بینی شده، با تکمیل فرم برگ ثبت‌نام و اعلام نصب و اســـتفاده از ســـامانه فروشـــگاهی می‌باشد به اداره امور مالیاتی ذیربط اعلام نمایند نکته: مشخصات سخت‌افزار و نرم‌افزار مورد استفاده برابر آیین‌نامه اجرایی ماده (۷۱) قانون نظام صنفی اعلام شـــده توســـط وزارت صنعت و معدن و تجارت خواهد بود.

نکته: نرم‌افزار سامانه فروشگاهی باید حداقل امکان ثبت خرید و فروش کالا، نگهداری موجودی کالا و ثبت هزینه‌ها و تولید فایل الکترونیکی موضوع دستورالعمل ماده ۱۶۹ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم را داشته باشد.

۲- مؤدیان مشمول نصب و استفاده از سامانه‌های فروشگاهی که طی سال شروع به فعالیت می‌نمایند، حداکثر ظرف دو ماه از تاریخ شروع فعالیت، نسبت به نصب و استفاده از سامانه‌های فروشگاهی اقدام و مراتب را به شرح بند (۱) به ادارات امور مالیاتی مربوط اعلام نمایند.

۳- مؤدیانی که پس از موعد مقرر قانونی نسبت به نصب و استفاده از سامانه فروشگاهی اقدام می‌نمایند مکلفند مراتب را به شرح بند (۱) به اداره امور مالیاتی ذیربط اعلام نمایند. بدیهی است این دسته از مؤدیان مشمول استفاده ازمشوق‌ها و تسهیلات مقرر در قانون در آن سال نخواهند بود.

۴- مؤدیان ملزم به استفاده از سامانه فروشگاهی، مکلف هستند از ابتدای سال ۱۳۹۲ کلیه خریدها و فروش‌های خود را درسامانه فروشگاهی ثبت و نسبت به صدور الکترونیکی صورتحساب فروش مطابق فرم نمونه موضوع ماده ۱۶۹ قانون مالیات‌های مستقیم و ماده ۱۹ قانون مالیات بر ارزش‌افزوده از طریق سامانه مذکور اقدام نمایند.

۵- مؤدی مکلف است هرگاه دستگاه سامانه فروشگاهی به عللی دچار نقص فنی شود.حداکثر ظرف مدت پانزده روز نسبت به رفع نقص اقدام و بلافاصله رویدادهای مالی مدت مذکور را در سامانه فروشگاهی ثبت نماید

۶- مؤدیان مشمول استفاده از سامانه‌های فروشگاهی، کماکان مکلف به رعایت سایر تکالیف قانونی از جمله نگهداری دفاتر روزنامه و کل و یا دفتر درآمد و هزینه می‌باشند و موظفند حداقل ماهی یکبار خلاصه عملیات داده شده به سامانه‌های فروشگاهی را در دفاتر قانونی حسب مورد ثبت نمایند.

مؤدیان مکلفند آیین‌نامه‌ها یا دستورالعمل‌های سامانه فروشگاهی و برنامه‌های

آن و نحوه کار با نرم‌افزارهای مالی مورد استفاده را به منظور تسهیل فرآیند رسیدگی، حسب درخواست مأموران مالیاتی در اختیار آنان قرار دهند

ویژگی‌های فایل الکترونیکی (اطلاعات خرید و فروش) ارسالی به سازمان امور مالیاتی

مشخصات فایل الکترونیکی (اطلاعات خرید و فروش) سازمان و راهنمای اجرایی مربوط به تسلیم و ارسال الکترونیکی آن و همچنین مستندات و ضوابط فنی و ریز فیلدهای مورد نیاز اطلاعات سه ماهه خرید و فروش از طریق بخش "صورت معاملات فصلی" در سامانه عملیات الکترونیکی مؤدیان مالیاتی به نشانی www.tax.gov.ir در دسترس می‌باشد که به طور کلی می‌توان به "اطلاعات اداره کل امورمالیاتی، استان، شهر و کشور، مشخصات مؤدی، سال و فصل فروش، سال و فصل خرید، سال و ماه امتناع، سال و فصل قرارداد، اطلاعات فاکتورهای فروش، اطلاعات فاکتورهای خرید" اشاره نمود. ضروری است مؤدیان محترم مالیاتی فایل مورد نظر را در اجرای دستورالعمل ماده (۱۶۹) مکرر از طریق سامانه الکترونیکی برای سازمان امورمالیاتی ارسال یا لوح فشرده آن را به اداره امور مالیاتی محل فعالیت خود تحویل نمایند.

لازم به ذکر است مؤدیان می‌بایست به منظور اعمال تغییرات لازم، فایل ایجاد شده را هر بار با نرم‌افزار خرید و فروش کنترل نمایند.

✸ ***توجه:*** *مشخصات فایل مورد نظر قبلاً در اجرای ماده (۱۶۹ مکرر) قانون مالیات مستقیم اعلام گردیده و اغلب شرکت‌های تولیدکننده نرم‌افزار در سیستم‌های نرم‌افزاری خود تعبیه نموده‌اند. لذا مؤدیان مشمول در هنگام خرید نرم‌افزار فروشگاهی باید از شرکت تولیدکننده نرم‌افزار بخواهند ضوابط فنی فایل الکترونیکی را رعایت نموده باشد.*

نحوه ارائه اطلاعات به سازمان امور مالیاتی

مؤدیان مشمول فراخوان شده مکلفند فایل الکترونیکی اطلاعات خرید و فروش

خودرا در دورهٔ زمانی تعیین شـــده از طریق بخش (صورت الکترونیکی معاملات) در سامانه عملیات الکترونکی مودیان مالیاتی به نشانی: www.tax.gov.ir برای سازمان ارســـال و یا لوح فشرده آن را به اداره امور مالیاتی محل فعالیت خود تحویل نمایند. (دوره‌های زمانی ارائه اطلاعات خرید و فروش بصورت فصلی "بهار، تابستان، پاییز و زمستان" و از ابتدای سال ۱۳۹۲ حداکثر تا یک ماه بعد از پایان هر فصل می‌باشد).

مراحل ثبت‌نام نرم‌افزار یا صندوق مکانیزه فروش

جهت ثبت صندوق مکانیزه فروش می‌بایست به سایت www.tax.gov.ir قسمت ثبت صندوق و نرم‌افزار مکانیزه فروش را انتخاب کرده بعد به سامانه وارد شوید.

شماره پیگیری، کد اقتصادی و کد/شناسه ملی را وارد کنید.

مرحله اول

نمایش اطلاعات پایه ثبت‌نام شماره اقتصادی

مرحله دوم

انتخاب نرم‌افزار یا ماشین فروش فروشگاهی (POS)

حالت اول: نرم‌افزار

(شـــرکت تولید کننده - نام نرم‌افزار - نسخه نرم‌افزار - قابلیت‌ها - تاریخ نصب و بهره‌برداری)

حالت دوم: صندوق فروشگاهی

(مدل - ســـریال - تاریخ خرید - تاریخ نصب - شـــروع به کار - شـــماره فاکتور- مشخصات فروشنده)

مرحله سوم

کامل نمودن مشخصات - نرم‌افزار یا صندوق فروشگاهی

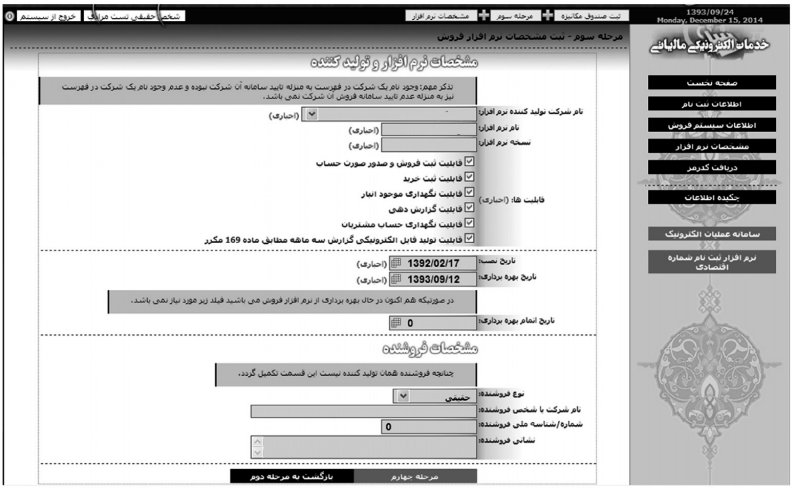

مرحله چهارم

کد رمز به شـــماره - تلفن همراهتان ارســـال می‌گردد جهت مراجعات بعدی به سامانه و - یا اینکه بخواهید اطلاعات خود را ویرایش نمایید.

مرکز پاسخگویی فنی سامانه ۳۵۰۸۷

بخش ۴

قانون مالیات بر ارزش‌افزوده

فصل ۱. کلیات و تعاریف

مـاده ۱- عرضــه کالاها و ارائه خدمات در ایران و همچنیــن واردات و صادرات آنها مشمول مقررات این قانون می‌باشد.

ماده ۲- منظور از مالیات در این قانون به اســتثناء موارد مندرج در فصول هشتم و نهم، مالیات بر ارزش‌افزوده می‌باشد.

ماده ۳- ارزش‌افزوده در این قانون، تفاوت بین ارزش کالاها و خدمات عرضه شــده با ارزش کالاها و خدمات خریداری یا تحصیل شده در یک دوره معین می‌باشد.

ماده ۴- عرضه کالا در این قانون، انتقال کالا از طریق هر نوع معامله است.

تبصره *- کالاهای موضوع این قانون که توسط مؤدی خریداری، تحصیل یا تولید می‌شــود در صورتی که برای استفاده شغلی به عنوان دارایی در دفاتر ثبت گردد یا برای مصارف شــخصی برداشته شود، عرضه کالا به خود محسوب و مشمول مالیات خواهد شد.*

ماده ۵- ارائه خدمات در این قانون، به اســتثناء موارد مندرج در فصل نهم، انجام خدمات برای غیر در قبال ما به ازاء می‌باشد.

ماده ۶- واردات در این قانون، ورود کالا یا خدمت از خارج از کشور یا از مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی به قلمرو گمرکی کشور می‌باشد.

ماده ۷- صادرات در این قانون، صدور کالا یا خدمت به خارج از کشور یا به مناطق

آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی می‌باشد.

ماده ۸- اشـــخاصی که به عرضه کالا و ارائه خدمت و واردات و صادرات آنها مبادرت می‌نمایند، به عنوان مؤدی شناخته شده و مشمول مقررات این قانون خواهند بود.

ماده ۹- معاوضه کالاها و خدمات در این قانون، عرضه کالا یا خدمت از طرف هر یک از متعاملین تلقی و به طور جداگانه مشمول مالیات می‌باشد.

ماده ۱۰- هر سال شمسی به چهار دوره مالیاتی سه ماهه، تقسیم می‌شود. در صورتی که شروع یا خاتمه فعالیت مؤدی در خلال یک دوره مالیاتی باشد، زمان فعالیت مؤدی طی دوره مربوط یک دوره مالیاتی تلقی می‌شود.

وزیر امور اقتصادی و دارایی مجاز اســت با پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور مدت دوره مالیاتی را برای هر گروه از مؤدیان دو یا یک ماهه تعیین نماید.

ماده ۱۱- تاریخ تعلق مالیات به شرح زیر است:

الف - در مورد عرضه کالا:

۱- تاریخ صورتحســاب، تاریخ تحویل کالا یا تاریخ تحقق معامله کالا، هر کدام که مقدم باشد، حسب مورد؛

۲- در موارد مذکور در تبصره ماده (۴) این قانون، تاریخ ثبت دارایی در دفاتر یا تاریخ شروع استفاده، هر کدام که مقدم باشد یا تاریخ برداشت، حسب مورد؛

۳- در مورد معاملات موضوع ماده (۹) این قانون، تاریخ معاوضه.

ب - در مورد ارائه خدمات:

۱- تاریخ صورتحساب یا تاریخ ارائه خدمت، هر کدام که مقدم باشد حسب مورد؛

۲- در مورد معاملات موضوع ماده (۹) این قانون، تاریخ معاوضه.

ج - در مورد صادرات و واردات:

در مــورد صادرات، هنگام صدور (از حیث اســترداد) و در مــورد واردات تاریخ ترخیص کالا از گمرک و در خصوص خدمت، تاریخ پرداخت ما به ازاء.

تبصره *- در صورت اســتفاده از ماشین‌های صندوق، تاریخ تعلق مالیات، تاریخ ثبت معامله در ماشین می‌باشد.*

فصل ۲. معافیت‌ها

مـاده ۱۲- عرضه کالاها و ارائه خدمات زیر و همچنین واردات آنها حسـب مورد از پرداخت مالیات معاف می‌باشد:

۱- محصولات کشاورزی فرآوری نشده؛
۲- دام و طیور زنده، آبزیان، زنبور عسل و نوغان؛
۳- انواع کود، سم، بذر و نهال؛
۴- آرد خبازی، نان، گوشت، قند، شکر، برنج، حبوبات و سویا، شیر، پنیر، روغن نباتی و شیر خشک مخصوص تغذیه کودکان؛
۵- کتاب، مطبوعات، دفاتر تحریر و انواع کاغذ چاپ، تحریر و مطبوعات؛
۶- کالاهای اهدایی به صورت بلاعوض به وزارتخانه‌ها، مؤسسـات دولتی و نهادهای عمومی غیر دولتی با تأیید هیأت وزیران و حوزه‌های علمیه با تأیید حوزه گیرنده هدایا؛
۷- کالاهایی که همراه مسافر و برای استفاده شخصی تا میزان معافیت مقرر طبق مقررات صادرات و واردات، وارد کشـور می‌شود. مازاد بر آن طبق مقررات این قانون مشمول مالیات خواهد بود؛
۸- اموال غیر منقول؛
۹- انواع دارو، لوازم مصرفی درمانی، خدمات درمانی (انسانی، حیوانی و گیاهی) و خدمات توانبخشی و حمایتی؛
۱۰- خدمات مشمول مالیات بر درآمد حقوق، موضوع قانون مالیات‌های مستقیم؛
۱۱- خدمات بانکی و اعتباری بانک‌ها، مؤسسات و تعاونی‌های اعتباری و صندوق‌های قرض الحسنه مجاز **و خدمات معاملات و تسویه اوراق بهادار و کالا در بورس‌ها و بازارهای خارج از بورس**[1]؛
۱۲- خدمـات حمل و نقل عمومی مسـافری درون و برون شـهری جاده‌ای، ریلی،

---

۱. به موجب ماده ۹ قانون توسـعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسـهیل اجراء سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی، مصوب ۱۳۸۸/۹/۲۵ مجلس شورای اسلامی اصلاح شده است و از تاریخ ۱۳۸۸/۱۱/۱۵ لازم‌الاجراء می‌باشد.

هوایی و دریایی[1]؛

۱۳- فرش دستباف؛

۱۴- انواع خدمات پژوهشـــی و آموزشی که طبق آیین‌نامه‌ای که با پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های علـــوم تحقیقات و فناوری، امور اقتصادی و دارایی، بهداشـــت، درمان و آموزش پزشـــکی، آموزش و پرورش و کار و امور اجتماعی ظرف مدت شش ماه از تاریخ تصویب این قانون به تصویب هیأت وزیران می‌رسد؛

۱۵- خوراک دام و طیور؛

۱۶- رادار و تجهیزات کمک ناوبری هوانوردی ویژه فرودگاه‌ها براســـاس فهرستی که به پیشنهاد مشترک وزارت راه و ترابری و وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و ظرف مدت شش ماه از تاریخ تصویب این قانون به تصویب هیأت وزیران می‌رسد؛

۱۷- اقلام با مصارف صرفاً دفاعی (نظامی و انتظامی) و امنیتی بر اســـاس فهرستی که به پیشنهاد مشـــترک وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رســـد. فهرســـت مذکور از اولین دوره مالیاتی پس از تصویب هیأت وزیران قابل اجراء خواهد بود.

ماده ۱۳- صادرات کالا و خدمت به خارج از کشور از طریق مبادی خروجی رسمی، مشـــمول مالیات موضوع این قانون نمی‌باشد و مالیات‌های پرداخت شده بابت آنها با ارائه برگه خروجی صادره توســـط گمرک (در مورد کالا) و اسناد و مدارک مثبته، مسترد می‌گردد.

تبصره *- مالیات‌های پرداختی بابت کالاهای همراه مســـافران تبعه کشـــورهای خارجی که از تاریخ خرید آنها تا تاریخ خروج از کشـــور بیش از دو ماه نگذشـــته باشـــد، از محل وصولی‌های جاری درآمد مربوط هنگام خروج از کشور در مقابل ارائه اسناد و مدارک مثبته مشمول استرداد خواهد بود.*

ضوابط اجرائی این ماده توسط سازمان امور مالیاتی کشور تهیه و به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد.

---

۱. با توجه به نامه شماره ۹۵/۱۳۳۲۲ مورخ ۱۳۸۸/۳/۱۶ رئیس مجلس شورای اسلامی و نامه شماره ۵۸۷۸۶ مورخ ۸۸/۴/۱۰ رئیس جمهور که طی بخشنامه شماره ۵۲۳۲۱ مورخ ۱۳۸۸/۵/۶ سازمان امور مالیاتی کشور ابلاغ گردیده است، حرف "و" از این بند حذف شده است.

فصل ۳. مأخذ، نرخ و نحوه محاسبه مالیات

ماده ۱۴- مأخذ محاسبه مالیات، بهای کالا یا خدمت مندرج در صورتحساب خواهد بود. در مواردی که صورتحساب موجود نباشد و یا از ارائه آن خودداری شود و یا به موجب اسناد و مدارک مثبته احراز شود که ارزش مندرج در آنها واقعی نیست، مأخذ محاسبه مالیات بهای روز کالا یا خدمت به تاریخ روز تعلق مالیات می‌باشد.

تبصره - *موارد زیر جزء مأخذ محاسبه مالیات نمی‌باشد:*

الف - تخفیفات اعطائی؛

ب - مالیات موضوع این قانون که قبلاً توسط عرضه کننده کالا یا خدمت پرداخت شده است؛

ج - سایر مالیات‌های غیر مستقیم و عوارضی که هنگام عرضه کالا یا خدمت به آن تعلق گرفته است.

ماده ۱۵ - مأخذ محاسبه مالیات واردات کالا، عبارت است از ارزش گمرکی کالا (قیمت خرید، هزینه حمل و نقل و حق بیمه) به علاوه حقوق ورودی (حقوق گمرکی و سود بازرگانی) مندرج در اوراق گمرکی.

تبصره - *مأخذ محاسبه مالیات واردات خدمت، عبارت است از معادل ارزش ریالی مربوطه به ما به ازاء واردات خدمت مزبور.*

ماده ۱۶ - نرخ مالیات بر ارزش‌افزوده، یک و نیم درصد (۱/۵٪) می‌باشد.

تبصره - *نرخ مالیات بر ارزش‌افزوده کالاهای خاص به شرح زیر تعیین می‌گردد:*

۱- انواع سیگار و محصولات دخانی، دوازده درصد (۱۲٪)؛

۲- *انواع بنزین و سوخت هواپیما، بیست درصد (۲۰٪)؛*

ماده ۱۷- مالیات‌هایی که مؤدیان در موقع خرید کالا یا خدمت برای فعالیت‌های اقتصادی خود به استناد صورتحساب‌های صادره موضوع این قانون پرداخت

نموده‌اند، حسب مورد از مالیات‌های وصول شده توسط آنها کسر و یا به آنها مسترد می‌گردد. ماشین‌آلات و تجهیزات خطوط تولید نیز از جمله کالای مورد استفاده برای فعالیت‌های اقتصادی مؤدی محسوب می‌گردد.

تبصره۱ *- در صورتی که مؤدیان مشمول حکم این ماده در هر دوره مالیاتی اضافه پرداختی داشته باشند، مالیات اضافه پرداخت شده به حساب مالیات دوره‌های بعد مؤدیان منظور خواهد شد و در صورت تقاضای مؤدیان، اضافه مالیات پرداخت شده از محل وصولی‌های جاری درآمد مربوط، مسترد خواهد شد.*

تبصره۲ *- در صورتی که مؤدیان به عرضه کالا یا خدمت معاف از مالیات موضوع این قانون اشتغال داشته باشند و یا طبق مقررات این قانون مشمول مالیات نباشند، مالیات‌های پرداخت شده بابت خرید کالا یا خدمت تا این مرحله قابل استرداد نمی‌باشد.*

تبصره۳ *- در صورتی که مؤدیان به عرضه توأم کالاها یا خدمات مشمول مالیات و معاف از مالیات اشتغال داشته باشند، صرفاً مالیات‌های پرداخت شده مربوط به کالاها یا خدمات مشمول مالیات در حساب مالیاتی مؤدی منظور خواهد شد.*

تبصره۴ *- مالیات بر ارزش‌افزوده و عوارض پرداختی مؤدیان بابت کالاهای خاص موضوع تبصره ماده (۱۶) و بندهای (ب)، (ج) و (د) ماده (۳۸) این قانون، صرفاً در مراحل واردات، تولید و توزیع مجدد آن کالاها توسط واردکنندگان، تولیدکنندگان و توزیع کنندگان آن، قابل کسر از مالیات‌های وصول شده و یا قابل استرداد به آنها خواهد بود.*

تبصره۵ *- آن قسمت از مالیات‌های ارزش‌افزوده پرداختی مؤدیان که طبق مقررات این قانون قابل کسر از مالیات‌های وصول شده یا قابل استرداد نیست، جزء هزینه‌های قابل قبول موضوع قانون مالیات‌های مستقیم محسوب می‌شود.*

تبصره۶ *- مبالغ اضافه دریافتی از مؤدیان بابت مالیات موضوع این قانون،*

در صورتی که ظرف سه ماه از تاریخ درخواست مؤدی مسترد نشود، مشمول خسارتی به میزان دو درصد (۲٪) در ماه نسبت به مبلغ مورد استرداد و مدت تاخیر خواهد بود.

تبصره ۷ *- مالیات‌هایی که در موقع خرید کالاها و خدمات توسط شهرداری‌ها و دهیاری‌ها برای انجام وظایف و خدمات قانونی پرداخت می‌گردد، طبق مقررات این قانون، قابل تهاتر و یا استرداد خواهد بود.*

فصل ۴. وظایف و تکالیف مؤدیان

ماده ۱۸- مؤدیان مکلفند به ترتیبی که سازمان امور مالیاتی کشور تعیین و اعلام می‌نماید نسبت به ارائه اطلاعات درخواستی سازمان مذکور و تکمیل فرم‌های مربوطه اقدام و ثبت‌نام نمایند.

ماده ۱۹- مؤدیان مکلفند در قبال عرضه کالا یا خدمات موضوع این قانون، صورتحسابی با رعایت قانون نظام صنفی و حاوی مشخصات متعاملین و مورد معامله به ترتیبی که توسط سازمان امور مالیاتی کشور تعیین و اعلام می‌شود، صادر و مالیات متعلق را در ستون مخصوص درج و وصول نمایند. در مواردی که از ماشین‌های فروش استفاده می‌شود، نوار ماشین جایگزین صورتحساب خواهد شد.

تبصره *- کالاهای مشمول مالیات که بدون رعایت مقررات و ضوابط این قانون عرضه گردد، علاوه بر جرائم متعلق و سایر مقررات مربوط موضوع این قانون، کالای قاچاق محسوب و مشمول قوانین و مقررات مربوط می‌شود.*

ماده ۲۰- مؤدیان مکلفند، مالیات موضوع این قانون را در تاریخ تعلق مالیات، محاسبه و از طرف دیگر معامله وصول نمایند.

تبصره ۱ *- گمرک جمهوری اسلامی ایران مکلف است مالیات موضوع این قانون را قبل از ترخیص از واردکنندگان کالا وصول و در پروانه‌های گمرکی و یا فرم‌های مربوط حسب مورد درج نماید و اطلاعات مربوط به اشخاص حقیقی و حقوقی مشمول مقررات این قانون را حداکثر به صورت ماهانه به سازمان امور مالیاتی کشور ارائه نموده و امکان دسترسی همزمان سازمان امور مالیاتی کشور به پایگاه‌های اطلاعاتی ذی‌ربط را فراهم آورد.*

گمرک جمهوری اسلامی ایران مکلف است مالیات وصولی هر ماه را تا پانزدهم ماه بعد به حساب مخصوصی نزد خزانه‌داری کل کشور که به این منظور توسط سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می‌گردد، واریز نماید.

تبصره ۲ *- وارد کنندگان خدمات مکلفند مالیات متعلق به خدمات خریداری شده از خارج از کشور را محاسبه و پرداخت نمایند.*

ماده ۲۱ - مؤدیان مالیاتی مکلفند، اظهارنامه هر دوره مالیاتی را طبق نمونه و دستورالعملی که توسط سازمان امور مالیاتی کشور تعیین و اعلام می‌شود، حداکثر ظرف پانزده روز از تاریخ انقضاء هر دوره، به ترتیب مقرر تسلیم و مالیات متعلق به دوره را پس از کسر مالیات‌هایی که طبق مقررات این قانون پرداخت کرده‌اند و قابل کسر می‌باشد، در مهلت مقرر مذکور به حسابی که توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی (خزانه‌داری کل کشور) تعیین و توسط سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می‌گردد، واریز نمایند.

تبصره ۱ *- چنانچه مدت فعالیت شغلی مؤدی کم تر از مدت یک دوره مالیاتی باشد، تکلیف مقرر در این ماده نسبت به مدت یاد شده نیز جاری می‌باشد.*

تبصره ۲ *- اشخاص حقیقی و حقوقی که بیش از یک محل شغل یا فعالیت دارند، تسلیم اظهارنامه و پرداخت مالیات برای هر محل شغل یا فعالیت به طور جداگانه الزامی است.*

تبصره ۳ *- در مورد کارگاه‌ها و واحدهای تولیدی، خدماتی و بازرگانی که نوع فعالیت آنها ایجاد دفتر، فروشگاه یا شعبه در یک یا چند محل دیگر را اقتضا نماید، تسلیم اظهارنامه واحد مطابق دستورالعملی است که توسط سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می‌گردد.*

تبصره ۴ *- مؤدیانی که محل ثابت برای شغل خود ندارند، محل سکونت آنان از لحاظ تسلیم اظهارنامه و سایر امور مالیاتی مناط اعتبار خواهد بود.*

ماده ۲۲- مؤدیان مالیاتی در صورت انجام ندادن تکالیف مقرر در این قانون و یا در صورت تخلف از مقررات این قانون، علاوه بر پرداخت مالیات متعلق و جریمه تأخیر، مشمول جریمه‌ای به شرح زیر خواهند بود:

عدم ثبت‌نام مؤدیان در مهلت مقرر معادل هفتاد و پنج درصد (۷۵٪) مالیات

متعلق تا تاریخ ثبت‌نام یا شناسایی حسب مورد؛

عدم صدور صورتحساب معادل یک برابر مالیات متعلق؛

عدم درج صحیح قیمت در صورتحساب معادل یک برابر ما به التفاوت مالیات متعلق؛

عدم درج و تکمیل اطلاعات صورتحساب طبق نمونه اعلام شده معادل بیست و پنج درصد (۲۵٪) مالیات متعلق؛

عدم تسلیم اظهارنامه از تاریخ ثبت‌نام یا شناسایی به بعد حسب مورد، معادل پنجاه درصد (۵۰٪) مالیات متعلق؛

عدم ارائه دفاتر یا اسناد و مدارک حسب مورد معادل بیست و پنج درصد (۲۵٪) مالیات متعلق.

ماده ۲۳ - تأخیر در پرداخت مالیات‌های موضوع این قانون در مواعد مقرر، موجب تعلق جریمه‌ای به میزان دو درصد (۲٪) در ماه، نسبت به مالیات پرداخت نشده و مدت تأخیر خواهد بود.

فصل ۵. سازمان مالیات بر ارزش‌افزوده و وظایف و اختیارات آن

ماده ۲۴- سازمان امور مالیاتی کشور موظف است ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب این قانون، ساختار و تشکیلات مورد نیاز خود را از طریق وزیر امور اقتصادی و دارایی به رئیس جمهور پیشنهاد نماید. سازمان امور مالیاتی کشور می‌تواند در ایجاد تشکیلات استانی بدون رعایت سطح تقسیمات کشوری و متناسب با توان اقتصادی هر استان (منطقه) اقدام نماید. این تشکیلات پیشنهادی پس از تأیید رئیس جمهور قابل اجراء خواهد بود.

تبصره- *به سازمان امور مالیاتی کشور اجازه داده می‌شود نیروی انسانی متخصص مورد نیاز برای اجراء این قانون را در چارچوب تشکیلات سازمانی مصوب از محل نیروهای موجود و کمبود آن را از طریق برگزاری آزمون استخدامی اختصاصی، انتخاب و استخدام نماید. سازمان امور مالیاتی کشور می‌تواند تا ده درصد (۱۰٪) از مجوز استخدام مذکور را، از بین دارندگان مدرک تحصیلی دانشگاهی، بدون انتشار آگهی و برگزاری آزمون به استخدام درآورد.*

ماده ۲۵ - شناسایی، نحوه رسیدگی و تشخیص، مطالبه و وصول مالیات‌ها به سازمان امور مالیاتی کشور محول می‌شود. عناوین شغلی، شرایط احراز مشاغل از نظر تحصیلات و تجربه، وظایف و نحوه انجام دادن تکالیف و تعیین اختیارات و برخورداری از صلاحیت‌های هر یک از کارکنان سازمان مزبور در کشور و همچنین ترتیبات اجرائی احکام مقرر در این قانون به استثناء موادی که برای آن دستورالعمل یا آیین‌نامه پیش‌بینی شده است، به موجب ترتیبات ماده (۲۱۹) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ خواهد بود.[۱]

ماده ۲۶- در مواردی که مأموران ذی‌ربط سازمان امور مالیاتی کشور جهت رسیدگی به اظهارنامه یا بررسی میزان معاملات به مؤدیان مراجعه و دفاتر و اسناد و مدارک آنان را درخواست نمایند، مؤدیان و خریداران مکلف به ارائه دفاتر و اسناد و مدارک درخواستی حسب مورد می‌باشند و در صورت عدم ارائه دفاتر و اسناد و

---

۱. *رجوع شود به ماده (۲۱۹) قانون مالیات‌های مستقیم.*

مدارک مورد نیاز، متخلف مشمول جریمه مقرر در ماده (۲۲) این قانون محسوب گردیده و مالیات متعلق به موجب دستورالعملی که سازمان امور مالیاتی کشور تعیین می‌کند، به صورت علی الرأس تشخیص داده و مطالبه و وصول خواهد شد.

ماده ۲۷- مؤدیان موضوع این قانون می‌توانند تنظیم گزارش‌های حسابرسی مالیات بر ارزش‌افزوده خود را به سازمان حسابرسی جمهوری اسلامی ایران یا مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ارجاع نمایند. اشخاص مذکور در صورت قبول درخواست مؤدی، مکلفند گزارش حسابرسی مالیات بر ارزش‌افزوده را با رعایت شرایط زیر و طبق نمونه و دستورالعملی که سازمان امور مالیاتی کشور تعیین می‌کند، تنظیم نموده و جهت تسلیم به اداره امور مالیاتی مربوط، در اختیار مؤدی قرار دهند.

الف - اظهار نظر نسبت به کفایت اسناد و مدارک حسابداری برای امر حسابرسی مالیات بر ارزش‌افزوده طبق مفاد قوانین و مقررات و استانداردهای حسابداری؛

ب - تعیین مأخذ مشمول مالیات و مالیات متعلق هر دوره مالیاتی بر اساس مفاد این قانون و مقررات - مربوط.

تبصره ۱- *اداره امور مالیاتی گزارش حسابرسی مالیاتی را که با رعایت شرایط اخیرالذکر این ماده تنظیم شود، بدون رسیدگی قبول و مطابق مقررات مربوط برگه مطالبه صادر می‌کند. قبول گزارش حسابرسی مالیاتی هر دوره مالیاتی موکول به آن است که مؤدی گزارش مزبور را به همراه اظهارنامه مالیاتی دوره مزبور و یا حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ انقضاء مهلت تسلیم اظهارنامه، تسلیم اداره امور مالیاتی مربوط نموده باشد.*

تبصره ۲ - *سازمان امور مالیاتی کشور می‌تواند حسابرسی مالیات بر ارزش‌افزوده اشخاص حقیقی و حقوقی را به سازمان حسابرسی جمهوری اسلامی ایران یا حسابداران رسمی و مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی واگذار نماید. در این صورت، پرداخت حق الزحمه، طبق مقررات مربوط به عهده سازمان امور مالیاتی کشور می‌باشد.*

ماده ۲۸ - به منظور ارتقاء فرهنگ مالیاتی پرداخت کنندگان مالیات و ارائه خدمات مشاوره‌ای صحیح در امور مالیاتی به مؤدیان مالیاتی بر مبنای قوانین و مقررات مالیاتی کشور و همچنین ارائه خدمات نمایندگی مورد نیاز آنان برای مراجعه به ادارات و مراجع مالیاتی، نهادی به نام «جامعه مشـــاوران رسمی مالیاتی ایران» تأسیس می‌شود تا با پذیرش اعضاء ذی‌صلاح در این باره فعالیت نماید.

- کلیه مراجع ذی‌ربط دولتی مکلفند پس از ارائه برگه نمایندگی معتبر از ســوی مشاوران مالیاتی عضو جامعه، در حوزه وظایف قانونی خود و در حدود مقررات مالیاتی با آنان همکاری نمایند.
- اساسنامه جامعه ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون توسط سازمان امور مالیاتی کشور تهیه و با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۲۹- در مواردی که اوراق مطالبه مالیات یا برگه استرداد مالیات اضافه پرداختی بــه مؤدی ابلاغ می‌شــود، در صورتی که مؤدی معترض باشــد، می‌تواند ظرف بیست روز پس از ابلاغ اوراق یاد شده اعتراض کتبی خود را به اداره امور مالیاتی مربوط برای رفع اختلاف تسلیم نماید و در صورت رفع اختلافات با مسئولان - ذی‌ربط، پرونده مختومه می‌گردد. چنانچه مؤدی در مهلت مذکور کتباً اعتراض ننماید، مبالغ مندرج در اوراق مطالبه مالیات و یا برگه اســترداد مالیات اضافه پرداختی به استثناء مواردی که اوراق موضوع این ماده ابلاغ قانونی شده باشد، حسب مورد قطعی محسوب می‌گردد.

در صورتــی کــه مؤدی ظرف مهلت مقــرر در این ماده اعتراض خــود را کتباً به اداره امور مالیاتی مربوط تســلیم نماید، ولی رفع اختلاف نشــده باشد و همچنین در مواردی که اوراق مذکور ابلاغ قانونی شــده باشــد، پرونده امر ظرف بیست روز از تاریــخ دریافت اعتراض یا تاریخ انقضاء مهلت اعتــراض در موارد ابلاغ قانونی جهت رســیدگی به هیأت حل اختلاف مالیاتی موضوع قانون مالیات‌های مســتقیم احاله می‌شود.

ماده ۳۰- کلیه بانک‌ها، مؤسسات و تعاونی‌های اعتباری، صندوق‌های قرض الحسنه و صندوق تعاون مکلفند، صرفاً اطلاعات و اسناد لازم مربوط به درآمد مؤدیان را که در امر تشخیص و وصول مالیات مورد استفاده می‌باشد، حسب درخواست رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور به سازمان مزبور اعلام نمایند. اشخاص مزبور در صورت عدم ارائه اطلاعات و اسناد مذکور مسؤول جبران زیان وارده به دولت خواهند بود.

ماده ۳۱- شهرداری‌ها مکلفند اطلاعات موجود در پایگاه‌های اطلاعاتی خود مربوط به املاک، مشاغل و سایر موارد که در امر شناسایی یا تشخیص عملکرد مالی مؤدیان مورد نیاز سازمان امور مالیاتی کشور می‌باشد، را حسب درخواست رئیس کل سازمان مذکور در اختیار این سازمان قرار داده و امکان دسترسی همزمان سازمان امور مالیاتی کشور به این اطلاعات را در پایگاه‌های اطلاعاتی ذی‌ربط فراهم آورند.

ماده ۳۲- رسیدگی به تخلفات مأموران مالیاتی، تابع احکام مربوط به قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ خواهد بود. اجراء این ماده مانع از اعمال اختیارات رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور ناشی از سایر قوانین نخواهد بود.

ماده ۳۳- احکام مربوط به فصول هشتم و نهم باب چهارم و فصل سوم باب پنجم و مواد (۱۶۷)، (۱۹۱)، (۲۰۲) و (۲۳۰) تا (۲۳۳) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ در مورد مالیات‌های مستقیم و مالیات‌های این قانون جاری است. حکم ماده (۲۵۱) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ در مورد این قانون جاری نخواهد بود[1].

---

۱. رجوع شود به فصول هشتم و نهم باب چهارم و فصل سوم باب پنجم و مواد (۱۶۷)، (۱۹۱)، (۲۰۲) و (۲۳۰) تا (۲۳۳) قانون مالیات‌های مستقیم.

فصل ۶. سایر مقررات

ماده ۳۴- مؤدیان مشمول مالیات موضوع این قانون مکلفند از دفاتر، صورتحساب‌ها و سایر فرم‌های مربوط، ماشین‌های صندوق و یا سایر وسایل و روش‌های نگهداری حساب که سازمان امور مالیاتی کشور تعیین می‌کند، استفاده نمایند. مدارک مذکور باید به مدت ده سال بعد از سال مالی مربوط توسط مؤدیان نگهداری و در صورت مراجعه مأموران مالیاتی به آنان ارائه شود.

ماده ۳۵ - سازمان امور مالیاتی کشور موظف است طرح لازم برای توسعه، تجهیز، آموزش و تربیت کارکنان مالیاتی، آموزش و ترویج فرهنگ مالیاتی از طریق - رسانه‌ها و ساز و کارهای مناسب در سطح کشور در طول یک دوره زمانی حداکثر پنج‌ساله را تهیه و تنظیم نماید. همچنین سازمان مذکور مجاز است، برای اجراء این قانون نسبت به تملک انواع دارایی‌های سرمایه‌ای (از جمله فضای اداری و تجهیزات مورد نیاز) اقدام نماید. دولت مکلف است اعتبار و مجوزهای مورد نیاز برای اجراء این ماده را در لوایح بودجه سالانه کل کشور منظور نماید.

ماده ۳۶- بودجه سازمان امور مالیاتی کشور و واحدهای استانی ذی ربط هر سال به صورت متمرکزدر ردیف جداگانه‌ای در قوانین بودجه منظور و به طور صد در صد (۱۰۰٪) تخصیص یافته تلقی می‌شود و جهت انجام هزینه‌های جاری و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ستاد سازمان و واحدهای استانی در اختیار سازمان مزبور قرار داده می‌شود.

ماده ۳۷- یک در هزار از وجوهی که بابت مالیات، عوارض و جرائم متعلق موضوع این قانون وصول می‌گردد، در حساب مخصوصی در خزانه به نام سازمان امور مالیاتی کشور واریز می‌گردد و معادل آن از محل اعتباری که در قوانین بودجه سنواتی منظور می‌گردد، در اختیار سازمان مزبور قرار خواهد گرفت تا برای آموزش، تشویق و جایزه به مصرف کنندگان و مؤدیان هزینه نماید. وجوه پرداختی به استناد این بند از شمول مالیات و کلیه مقررات مغایر مستثنی است.

یک نفر از اعضاء کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی با تصویب مجلس شـــورای اســـلامی به عنوان ناظر بر اقدامات سازمان امور مالیاتی کشور در این مورد تعیین می‌گردد.

وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است سالانه گزارشی از میزان و نحوه توزیع وجـــوه موضوع این ماده بین مصرف کنندگان و مؤدیان را به کمیســـیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.

فصل ۷. عوارض کالاها و خدمات

ماده ۳۸ - نرخ عوارض شهرداری‌ها و دهیاری‌ها در رابطه با کالا و خدمات مشمول این قانون، علاوه بر نرخ مالیات موضوع ماده (۱۶) این قانون، بشرح زیر تعیین می‌گردد:

الف - کلیه کالاها و خدمات مشمول نرخ ماده (۱۶) این قانون، یک و نیم درصد (۱/۵٪)؛

ب - انواع سیگار و محصولات دخانی، سه درصد (۳٪)؛

ج - انواع بنزین و سوخت هواپیما، ده درصد (۱۰٪)؛

د - نفت سفید و نفت گاز، ده درصد (۱۰٪) و نفت کوره پنج درصد (۵٪).

تبصره ۱ - *واحدهای تولیدی آلاینده محیط‌زیست که استانداردها و ضوابط حفاظت از محیط‌زیست را رعایت نمی‌نمایند، طبق تشخیص و اعلام سازمان حفاظت محیط‌زیست (تا پانزدهم اسفند ماه هر سال برای اجراء در سال بعد)، همچنین پالایشگاه‌های نفت و واحدهای پتروشیمی، علاوه بر مالیات و عوارض متعلق موضوع این قانون، مشمول پرداخت یک درصد (۱٪) از قیمت فروش به عنوان عوارض آلایندگی می‌باشند. حکم ماده (۱۷) این قانون و تبصره‌های آن به عوارض آلایندگی موضوع این ماده قابل تسری نمی‌باشد.*

واحدهایی که در طی سال نسبت به رفع آلایندگی اقدام نمایند، با درخواست واحد مزبور و تأیید سازمان حفاظت محیط‌زیست از فهرست واحدهای آلاینده خارج می‌گردند. در این صورت، واحدهای یاد شده از اول دوره مالیاتی بعد از تاریخ اعلام توسط سازمان مزبور به سازمان امور مالیاتی کشور، مشمول پرداخت عوارض آلایندگی نخواهند شد.

واحدهایی که در طی سال بنا به تشخیص و اعلام سازمان حفاظت محیط‌زیست به فهرست واحدهای آلاینده محیط‌زیست اضافه گردند، از اول دوره مالیاتی بعد از تاریخ اعلام توسط سازمان حفاظت محیط‌زیست مشمول پرداخت عوارض آلایندگی خواهند بود.

عوارض موضوع این تبصره در داخل حریم شـهرها به حسـاب شهرداری محل استقرار واحد تولیدی و در خارج از حریم شهرها به حساب تمرکز وجوه موضوع تبصره (۲) ماده (۳۹) واریز می‌شود، تا بین دهیاری‌های همان شهرستان توزیع گردد.

تبصـره۲ *- در صورتی که واحدهای تولیدی به منظور ارتقاء مهارت و سـلامت کارکنان خود مراکز آموزشـی و ورزشـی ایجاد کرده و یا در این خصوص هزینه نماینـد، با اعلام وزارت کار و امور اجتماعی می‌تواننـد ده درصد (۱۰٪) عوارض موضوع بند (الف) این ماده را تا سـقف هزینه صورت گرفته درخواست استرداد نمایند، در صورت تأیید هزینه‌های مزبور توسط سازمان امور مالیاتی کشور، وجوه مربوط قابل تهاتر یا استرداد حسب مقررات این قانون خواهد بود.*

تبصره۳ *- به منظور تأسـیس و توسعه واحدهای آموزشی مورد نیاز در مناطق کمتر توسـعه یافته، معادل نیم درصد (۰/۵٪) از عوارض وصولی بند (الف) این ماده در حساب مخصوص در خزانه به نام وزارت آموزش و پرورش واریز می‌گردد و معـادل آن از محل اعتباری که در قوانین بودجه سـنواتی منظور می‌گردد در اختیار وزارت یاد شـده قرار خواهد گرفت تا توسط وزارت مزبور در امر توسعه و احداث مراکز آموزشـی مورد نیـاز در مناطق مزبور هزینه گردد. آیین‌نامه‌اجرائی این تبصره به پیشـنهاد مشـترک وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، کشور و امور اقتصادی و دارایی- به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.*

ماده ۳۹ - مؤدیان مکلفند عوارض و جرائم متعلق موضوع ماده (۳۸) این قانون را به حسـاب‌های رابطی که بنا به درخواست سازمان امور مالیاتی کشور و توسط خزانه‌داری کل کشور افتتاح می‌گردد و از طریق سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می‌گردد، واریز نمایند[1].

سازمان امور مالیاتی کشور موظف است عوارض وصولی هر ماه را تا پانزدهم ماه بعد به ترتیب زیر به حساب شهرداری محل و یا تمرکز وجوه حسب مورد واریز نماید:

---

۱. نحـوه توزیع عوارض وصولی ارزش‌افـزوده و عوارض آلایندگی این قانون طبق مـاده (۱۲۳) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴ - ۱۳۹۰) صورت می‌پذیرد.

الف) عوارض وصولی بند (الف) ماده (۳۸) در مورد مؤدیان داخل حریم شـــهرها به حساب شهرداری محل و در مورد مؤدیان خارج از حریم شهرها به حساب تمرکز وجوه وزارت کشـــور به منظور توزیع بین دهیاری‌های همان شهرستان بر اساس شاخص جمعیت و میزان کمتر توسعه یافتگی؛

ب) عوارض وصولی بندهای (ب)، (ج) و (د) ماده (۳۸) به حســـاب تمرکز وجوه به نام وزارت کشور.

تبصره ۱ *- ســـه درصد (۳٪) از وجوه واریزی که به حساب‌های موضوع این ماده واریز می‌گردد، در حساب مخصوصی نزد خزانه به نام سازمان امور مالیاتی کشور واریز می‌شود و معادل آن از محل اعتبار اختصاصی که در قوانین بودجه سنواتی منظور می‌گردد در اختیار سازمان مزبور که وظیفه شناسایی، رسیدگی، مطالبه و وصـــول ایـــن عوارض را عهده دار می‌باشـــد، قرار خواهد گرفـــت تا برای خرید تجهیزات، آموزش و تشویق کارکنان و حسابرسی هزینه نماید. وجوه پرداختی به اســـتناد این بند به عنوان پاداش وصولی از شمول مالیات و کلیه مقررات مغایر مستثنی است.*

تبصره ۲ *- حساب تمرکز وجوه قید شده در این ماده توسط خزانه‌داری کل کشور به نام وزارت کشـــور افتتاح می‌شـــود. وجوه واریزی به حساب مزبور (به استثناء نحوه توزیع مذکور در قســـمت‌های اخیر بند (الف) ایـــن ماده و تبصره (۱) ماده (۳۸) این قانون) به نسبت بیســـت درصد (۲۰٪) کلان شهرها (شهرهای بالای یک میلیون نفر جمعیت) بر اساس شاخص جمعیت، شصت درصد (۶۰٪) سایر شهرها بر اساس شاخص کمتر توسعه یافتگی و جمعیت و بیست درصد (۲۰٪) دهیاری‌ها براساس شاخص جمعیت تحت نظر کارگروهی متشکل از نمایندگان معاونـــت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهـــور و وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت کشـــور و یک نفر ناظر به انتخاب کمیســـیون اقتصادی مجلس شـــورای اســـلامی مطابق آیین‌نامه اجرائی که به پیشنهاد مشـــترک وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت کشور و شورای عالی استان‌ها به تصویب هیأت وزیران*

می‌رسد توزیع و توسط شهرداری‌ها و دهیاری‌ها هزینه می‌شود. هرگونه برداشت از حساب تمرکز وجوه به جز پرداخت به شهرداری‌ها و دهیاری‌ها و وجوه موضوع ماده (۳۷)، تبصره‌های (۲) و (۳) ماده (۳۸) این قانون و تبصره (۱) - این ماده ممنوع می‌باشد. وزارت کشور موظف است، گزارش عملکرد وجوه دریافتی را هر سه ماه یکبار به شورای عالی استان‌ها و کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

ماده ۴۰ - احکام سایر فصول این قانون، به استثناء احکام فصل نهم در رابطه با عوارض موضوع این فصل نیز جاری است. لیکن احکام سایر فصول، مربوط به نرخ و ترتیبات واریز و توزیع عوارض که این فصل برای آن دارای حکم خاص است، جاری نخواهد بود.

فصل ۸. حقوق ورودی

مـاده ۴۱- حقــوق گمرکی معادل چهار درصــد (۴٪) ارزش گمرکی کالاها تعیین - می‌شود. به مجموع این دریافتی و سود بازرگانی که طبق قوانین مربوطه توسط هیأت وزیران تعیین می‌شود حقوق ورودی اطلاق می‌گردد.

تبصــره ۱ *- نــرخ حقوقی ورودی علاوه بر رعایت ســایر قوانین و مقررات باید به نحوی تعیین گردد که:*

الف - در راستای حمایت مؤثر از اشتغال و کالای تولید یا ساخت داخل در برابر کالای وارداتی باشد؛

ب - در برگیرنده نرخ ترجیحی و تبعیض آمیز بین واردکنندگان دولتی با بخش‌های خصوصی، تعاونی و غیر دولتی نباشد؛

ج - نــرخ حقــوق ورودی قطعات، لوازم و موادی که بــرای مصرف در فرآوری یا ســاخت یا مونتاژ یا بسته‌بندی اشیاء یا مواد یا دســتگاه‌ها وارد می‌گردد از نرخ حقوق ورودی محصول فرآوری شــده یا شــیء یا ماده یا دســتگاه آماده پایین‌تر باشد.

تبصــره ۲ *- کلیه قوانین و مقررات خاص و عــام مربوط به معافیت‌های حقوق ورودی به استثناء معــــافیت‌های موضوع ماده (۶)[۱] و بندهای (۱)، (۲)، (۴) تا (۹) و (۱۲) تــا (۱۹) ماده (۳۷) قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۵۰/۳/۱۷ [۲] و ماده (۸) قانون ســاماندهی مبادلات مرزی مصــوب ۱۳۸۴/۷/۸ [۳] و قانون چگونگی اداره مناطق آزاد و اصلاحات آن و قانون تشــکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی مصوب ۱۳۸۴ و معافیت لایحه قانونی راجع به ماشــین‌آلات تولیدی که توســط واحدهای تولیدی، صنعتی و معدنی مجاز وارد می‌شود از پرداخت حقوق ورودی مصوب - ۱۳۵۹/۲/۲۴ شورای انقلاب اسلامی ایران و معافیت گمرکی لوازم امداد*

۱. رجوع شود به ماده (۶) قانون امورگمرکی.
۲. رجوع شود به ماده (۳۷) قانون امور گمرکی.
۳. رجوع شود به ماده (۸) قانون - ساماندهی مبادلات ارزی.

و نجات اهدائی به جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران و وزارت کشور و اقلام عمده صرفاً دفاعی کشور لغو می‌گردد. اقلام عمده دفاعی به پیشنهاد مشترک وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور و با تصویب هیأت وزیران تعیین می‌گردد.

تبصره ۳ *- معادل دوازده در هزار ارزش گمرکی کالاهای وارداتی که حقوق ورودی آنها وصول می‌شود از محل اعتباراتی که همه ساله در قوانین بودجه سنواتی کل کشور منظور می‌شود در اختیار وزارت کشور قرار می‌گیرد تا بر اساس مقررات تبصره (۲) ماده (۳۹) این قانون به شهرداری‌ها و دهیاری‌های سراسر کشور به عنوان کمک پرداخت و به هزینه قطعی منظور شود.*

فصل ۹. سایر مالیات‌ها و عوارض خاص

ماده ۴۲- مالیات نقل و انتقال انواع خودرو به استثناء ماشین‌های راهسازی، کارگاهی، معدنی، کشاورزی، شناورها، موتورسیکلت و سه چرخه موتوری اعم از تولید داخل یا وارداتی، حسب مورد معادل یک درصد (۱٪) قیمت فروش کارخانه (داخلی) و یا یک درصد (۱٪) مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی آنها تعیین می‌شود. مبنای محاسبه این مالیات، به ازاء سپری شدن هر سال از سال مدل خودرو و حداکثر تا شش سال به میزان سالانه ده درصد (۱۰٪) و حداکثر تا شصت درصد (۶۰٪) تقلیل می‌یابد.

تبصره ۱ *- دفاتر اسناد رسمی مکلفند قبل از تنظیم هر نوع سند بیع قطعی، صلح، هبه و وکالت برای فروش انواع خودرو مشمول مالیات، رسید و یا گواهی پرداخت عوارض تا پایان سال قبل از تنظیم سند، موضوع بند (ب) ماده (۴۳) این قانون و همچنین رسید پرداخت مالیات نقل و انتقال، موضوع این ماده را طبق جداول تنظیمی که توسط سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می‌شود، از معامل یا موکل اخذ و در اسناد تنظیمی موارد زیر را درج نمایند:*

الف- شماره فیش بانکی، تاریخ پرداخت، مبلغ و نام بانک دریافت کننده مالیات؛

ب- شماره فیش بانکی، تاریخ پرداخت مبلغ و نام بانک دریافت کننده عوارض یا شماره و تاریخ گواهی پرداخت عوارض؛

ج- مشخصات خودرو شامل نوع، سیستم، تیپ، شماره شاسی، شماره موتور و مدل؛

د- نام متعاملین، کد پستی و شماره ملی و یا شماره اقتصادی متعاملین.

دفاتر اسناد رسمی همچنین مکلفند که فهرست کامل نقل و انتقالات انجام شده در هر ماه را حداکثر تا پانزدهم ماه بعد طبق فرم یا روشی که توسط سازمان امور مالیاتی کشور پیش‌بینی خواهد شد به اداره امور مالیاتی ذی ربط ارسال نماید.

تبصره ۲ *- دفاتر اسناد رسمی مکلفند در تنظیم - وکالتنامه‌های کلی در مورد انتقال اموال، فروش خودرو را تصریح نمایند.*

تبصره ۳ *- دفاتر اسناد رسمی در صورت تخلف از مقررات تبصره‌های (۱) و (۲) این ماده مشمول جریمه به شرح زیر خواهند بود:*

الف - در صورتی که مالیات و عوارض متعلق پرداخت نگردیده و یا کمتر از میزان مقرر پرداخت شده باشد، علاوه بر پرداخت وجه معادل مالیات و عوارض و یا ما به التفاوت موارد مذکور، مشمول جریمه‌ای به میزان دو درصد (۲٪) در ماه، نسبت به مالیات و عوارض پرداخت نشده و مدت تأخیر می‌باشد. جریمه مذکور غیر قابل بخشودگی است.

ب - تخلف از درج هر یک از مشخصات و موارد مذکور در بندهای (الف)، (ب)، (ج)، و (د) تبصره (۱)، در سند تنظیمی و ارسال فهرست طبق فرم یا روش موضوع تبصره (۱) در موعد مقرر قانونی، تخلف انتظامی محسوب می‌شود و مطابق قوانین و مقررات ذی‌ربط با آنان عمل خواهد گردید.

تبصره ۴ *- فسخ و اقاله اسناد خودرو تا شش ماه بعد از معامله مشمول مالیات نقل و انتقال مجدد نخواهد بود. درصورتی که پس از پرداخت مالیات نقل و انتقال، معامله انجام نشود مالیات وصول شده با گواهی دفتر اسناد رسمی مربوط طبق ضوابطی که از طرف سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می‌شود، قابل استرداد به معامل یا موکل خواهد بود.*

تبصره ۵ *- اولین انتقال خودرو از کارخانجات سازنده و یا مونتاژکننده داخلی و یا واردکنندگان (نمایندگی‌های رسمی شرکت‌های خارجی) به خریداران و همچنین هرگونه انتقال به صورت صلح و هبه به نفع دولت، نهادهای عمومی غیر دولتی، دانشگاه‌ها و حوزه‌های علمیه مشمول پرداخت مالیات نقل و انتقال موضوع این ماده نخواهد بود.*

تبصـره ۶ *- قیمت فروش کارخانه (داخلی) و یا مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی انواع خودروهای وارداتی که مبنای محاسـبه مالیات و عوارض بندهای (ب) و (ج) ماده (۴۳) و مالیات نقل و انتقال قرار می‌گیرند، همه ساله بر اساس آخرین مدل توسـط سازمان امور مالیاتی کشور تا پانزدهم دی ماه هر سال برای اجراء در سال بعد اعلام خواهد شد. مأخذ مذکور در مورد خودروهای وارداتی از تاریخ ابلاغ قابل اجراء می‌باشد. این مهلت زمانی برای انواع جدید خودروهایی که بعد از تاریخ مزبور تولید آنها شروع یا به کشور وارد می‌شود لازم الرعایه نمی‌باشد. همچنیـن قیمت فروش یا مجموع ارزش گمرکی و حقـوق ورودی خودروهایی که تولید آنها متوقف می‌شود توسط سازمان یاد شده و متناسب با آخرین مدل ساخته شده تعیین می‌گردد.*

تبصره ۷ *- نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (ادارات راهنمایی و رانندگی) مکلف است هنگام نقل و انتقال خودروهای دولتی به اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی، نسخه پرداخت شده قبض مالیات نقل و انتقال مربوط را اخذ و سپس نسبت به ثبت انتقال در سوابق اقدام نماید.*

ماده ۴۳- مالیات و عوارض خدمات خاص به شرح زیر تعیین می‌گردد:

الف - حمل و نقل برون شـهری مسافر در داخل کشور با وسایل زمینی (به استثناء ریلی)، دریایی و هوایی پنج درصد (۵٪) بهای بلیط (به عنوان عوارض).

ب - عوارض سالیانه انواع خودروهای سواری و وانت دو کابین اعم از تولید داخلی یا وارداتی حسب مورد معادل یک در هزار قیمت فروش کارخانه (داخلی) و یا یک در هزار مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی آنها.

تبصـره *- عوارض موضوع بند (ب) این ماده در مورد خودروهای با عمر بیش از ده سال (به استثناء خودروهای گاز سوز) به ازای سپری شدن هر سال (تا مدت ده سال) به میزان سالانه ده درصد (۱۰٪) و حداکثر تا صد درصد (۱۰۰٪) عوارض موضوع بند مزبور این ماده افزایش می‌یابد.*

ج - شماره گذاری انواع خودروهای سواری و وانت دو کابین اعم از تولید داخل و یا وارداتی به استثناء خودروهای سواری عمومی درون شهری یا برون شهری حسب مورد سه در صد (۳٪) قیمت فروش کارخانه و یا مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی آنها [دو درصد (۲٪) مالیات و یک درصد (۱٪) عوارض].

حکم ماده (۱۷) این قانون و تبصره‌های آن به مالیات و عوارض این ماده قابل تسری نمی‌باشد.

ماده ۴۴- به پیشنهاد کار گروهی متشکل از وزیر امور اقتصادی و دارایی (رئیس)، وزیر بازرگانی، وزیر ذی ربط و معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری و تصویب هیأت وزیران، وجوهی بابت صدور، تمدید و یا اصلاح انواع کارت‌ها و مجوزهای مربوط به فعالیت موضوع مواد (۲۴)[۱]، (۲۶)[۲] و (۴۷)[۳] قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب۱۳۸۰/۱۱/۲۷ و ماده (۸۰)[۴] قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳/۱۲/۲۸ از متقاضیان دریافت و به حساب درآمد عمومی (نزد خزانه‌داری کل کشور) واریز می‌گردد.

ماده ۴۵ - به دولت اجازه داده می‌شود بابت خروج هر مسافر از مرزهای هوایی دویست و پنجاه هزار (۲۵۰،۰۰۰) ریال و از مرزهای دریایی و زمینی مبلغ پنجاه هزار (۵۰،۰۰۰) ریال از مسافران دریافت و به حساب درآمد عمومی (نزد خزانه‌داری کل کشور) واریز نماید. تغییرات این مبالغ هر سه سال یک بار با توجه به نرخ تورم با تصویب هیأت وزیران تعیین می‌گردد.

تبصره *- دارندگان گذرنامه‌های سیاسی و خدمت، خدمه وسایل نقلیه عمومی زمینی و دریایی و خطوط پروازی، دانشجویان شاغل به تحصیل در خارج از کشور (دارندگان اجازه خروج دانشجویی) بیمارانی که با مجوز شورای پزشکی جهت*

۱. رجوع شود به ماده (۲۴) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت.
۲. رجوع شود به ماده (۲۶) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت.
۳. رجوع شود به ماده (۴۷) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت.
۴. رجوع شود به ماده (۸۰) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین.

درمان به خارج از کشـــور اعزام می‌گردند، دارندگان پروانه گذر مرزی و جانبازان انقلاب اســـلامی که برای معالجه به کشـــورهای دیگر اعزام می‌شوند، همچنین ایرانیان مقیم خارج از کشور دارای کارنامه شغلی از وزارت کار و امور اجتماعی، در خصوص پرداخت وجوه موضوع این ماده، مستثنی می‌باشند.

ماده۴۶-

الـــف - مالیات‌های موضوع مواد (۴۲) و (۴۳) و وجوه موضوع ماده (۴۵) این قانون به حساب یا حساب‌های درآمد عمومی مربوط که توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی (خزانه‌داری کل کشور) تعیین و از طریق سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می‌شود، واریز می‌گردد.

ب - وصول عوارض موضوع بندهای (الف) و (ب) ماده (۴۳) این قانون به شهرداری محل محول می‌شود و عوارض مزبور نیز به حساب شهرداری محل فعالیت واریز - می‌گردد.

ج - عوارض موضوع بند (ج) ماده (۴۳) به حساب تمرکز وجوه، موضوع تبصره (۲) ماده (۳۹) واریز می‌شود تا حسب ترتیبات تبصره مزبور توزیع و هزینه گردد.

د - مالیات و وجوه دریافتی موضوع مواد (۴۲)، (۴۳) و (۴۵) این قانون که توســـط سازمان امور مالیاتی کشور وصول می‌گردد مشمول احکام فصل نهم باب چهارم قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ و اصلاحات بعدی آن است[۱].

هـ - اختلاف و اســـتنکاف از پرداخت وجـــوه دریافتی موضوع بندهای (الف) و (ب) ماده (۴۳) این قانون که توســـط شـــهرداری‌ها وصول می‌گردد، مشمول احکام ماده (۷۷) قانون اداره شهرداری‌ها[۲] خواهد بود.

و - پرداخت مالیات و عوارض موضوع ماده (۴۳) این قانون پس از موعد مقرر موجب تعلق جریمه‌ای معادل دو درصد (۲٪) به ازاء هر ماه نسبت به مدت تأخیر خواهد بود.

---

۱. *رجوع شود به فصل نهم باب چهارم قانون مالیات‌های مستقیم.*
۲. *رجوع شود به ماده (۷۷) قانون اداره شهرداری‌ها.*

ماده ۴۷-

الف- اشـخاصی که مبادرت به حمل و نقل برون شـهری مسـافر در داخل کشور با وسایل نقلیه زمینی، دریایی و هوایی می‌نمایند، مکلفند پنج درصد (۵٪) بهای بلیـط موضوع بند (الـف) ماده (۴۳) این قانون را بـا درج در بلیط و یا قرارداد حسب مورد، به عنوان عوارض از مسافران اخذ و عوارض مذکور مربوط به هر ماه را حداکثر تا پانزدهم ماه بعد به حساب شهرداری محل فروش بلیط واریز نمایند.

ب- مالکان خودروهای سواری و وانت دو کابین اعم از تولید داخل یا وارداتی مکلفند عوارض سـالیانه خودروهای متعلق به خود، موضوع بنـد (ب) ماده (۴۳) این قانـون را به نرخ یـک در هزار قیمت فروش کارخانه (داخلی) و یا مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی (وارداتی) براسـاس قیمت‌هـای مندرج در جداولی که توسط سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می‌گردد، محاسبه و به حساب شهرداری محل واریز نمایند.

ج- تولیدکنندگان انواع خودروهای سواری و وانت دو کابین تولید داخل (به استثناء خودروهای سـواری که به عنوان خودروهای عمومی شـماره‌گذاری می‌شـود) مکلفنـد مالیات و عوارض موضـوع بند (ج) ماده (۴۳) این قانـون را در تاریخ فـروش با درج در اسـناد فروش از خریداران اخذ و مالیـات و عوارض مذکور را حسب مقررات موضوع ماده (۲۱) به ترتیب به حساب سازمان امور مالیاتی کشور و حسـاب تمرکز وجوه به نام وزارت کشور که توسط سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می‌شود، واریز نمایند.

تبصـره ۱ *- واردکنندگان یا مالکان خودروهای سـواری وانت دو کابین وارداتی (به استثناء خودروهای سواری که به عنوان خودرو عمومی شماره‌گذاری می‌شوند) حسب مورد مکلفند قبل از شماره گذاری با مراجعه به ادارات امور مالیاتی شهر محل شماره گذاری نسبت به پرداخت مالیات و عوارض موضوع این ماده اقدام نمایند.*

تبصره۲ *- نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (معاونت راهنمایی و رانندگی) مکلف است قبل از شماره گذاری انواع خودروهای سواری و وانت دو کابین وارداتی به استثناء خودروهای سواری و عمومی درون شهری یا برون شهری، گواهی پرداخت مالیات و عوارض را از واردکنندگان یا مالکان حسب مورد اخذ و ضمیمه اسناد مربوط نموده و از شماره‌گذاری خودروهای مزبور که مالیات و عوارض آن پرداخت نشده است، خودداری نماید. گواهی مزبور توسط اداره امور مالیاتی پس از وصول وجوه متعلق صادر خواهد شد.*

ماده ۴۸- به منظور تأمین هزینه اجراء برنامه‌های نگهداری، بهسازی و امنیت پرواز و توسعه زیر بناها در فرودگاه‌ها و نیز استفاده از تجهیزات و سیستم‌های جدید فرودگاهی و هوانوردی و امنیتی، به شرکت فرودگاه‌های کشور اجازه داده می‌شود با تصویب شورای عالی هواپیمایی کشوری دو درصد (۲٪) قیمت فروش بلیط مسافران پروازهای داخلی را دریافت کند.

ماده ۴۹- آیین‌نامه اجرائی احکام مقرر در این فصل حداکثر ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

فصل ۱۰. تکلیف سایر قوانین مرتبط و تاریخ اجراء

مـاده ۵۰ - برقـراری هر گونه عوارض و سـایر وجوه برای انـواع کالاهای وارداتی و تولیـدی و همچنیـن ارائه خدمات که در این قانـون، تکلیف مالیات و عوارض آنها معین شده اسـت، همچنین برقراری عوارض به درآمدهای مأخذ محاسبه مالیات، سود سهام شرکت‌ها، سود اوراق مشارکت، سود سپرده گذاری و سایر عملیات مالی اشخاص نزد بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیر بانکی مجاز، توسط شوراهای اسلامی و سایر مراجع ممنوع می‌باشد.

تبصره ۱ *- شوراهای اسلامی شهر و بخش جهت وضع هر یک از عوارض محلی جدید، که تکلیف آنها در این قانون مشـخص نشـده باشـد، موظفند موارد را حداکثر تا پانزدهم بهمن ماه هر سال برای اجراء در سال بعد، تصویب - و اعلام عمومی نمایند.*

تبصره ۲ *- عبارت «پنج در هزار» مندرج در ماده (۲) قانون نوسـازی و عمران شهری مصوب ۱۳۴۷/۹/۷[1] به عبارت «یک درصد (۱٪)» اصلاح می‌شود.*

تبصـره ۳ *- قوانین و مقـررات مربوط به اعطاء تخفیف یـا معافیت از پرداخت عوارض یا وجوه به شهرداری‌ها و دهیاری‌ها ملغی می‌گردد.*

تبصره ۴ *- وزارت کشـور موظف است بر حسن اجراء این ماده در سراسر کشور نظارت نماید.*

ماده ۵۱ - از اول ماه پس از تاریخ تصویب این قانون، مالیات موضوع بند (هـ) ماده (۳) قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسـلامی ایـران و چگونگی برقراری و وصول عوارض و سـایر وجوه از تولیدکننـدگان کالا، ارائه دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی مصوب ۱۳۸۱ و اصلاحیه بعدی آن، حذف و عوارض موضوع این بند قانون مذکور به یک و نیم

---

۱. رجوع شود به ماده (۲) قانون نوسازی و عمران شهری.

درصد (۱/۵٪) اصلاح می‌گردد[۱].

حکم تبصره (۱) ماده (۳۹) این قانون در مورد عوارض موضوع بند (هـ) ماده (۳) قانون صدرالاشاره نیز جاری خواهد بود.

ماده ۵۲- از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون، قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری و وصول عوارض و سایر وجوه از تولیدکنندگان کالا، ارائه دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی مصوب ۱۳۸۱ و اصلاحیه بعدی آن - و سایر قوانین و مقررات خاص و عام مغایر مربوط به دریافت هرگونه مالیات غیر مستقیم و عوارض بر واردات و تولید کالاها و ارائه خدمات لغو گردیده و برقراری و دریافت هرگونه مالیات غیر مستقیم و عوارض دیگر از تولیدکنندگان و وارد کنندگان کالاها و ارائه دهندگان خدمات ممنوع می‌باشد. حکم این ماده شامل قوانین و مقررات مغایری که شمول قوانین و مقررات عمومی به آنها مستلزم ذکر نام یا تصریح نام است، نیز می‌باشد.

موارد زیر از شمول حکم این قانون مستثنی می‌باشد:

۳- قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران؛

۴- قانون مالیات‌های مستقیم مصوب اسفند ۱۳۶۶ و اصلاحیه‌های بعدی آن؛

۵- قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲/۶/۷؛

۶- قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴/۹/۵؛

۷- قانون مقررات تردد وسایل نقلیه خارجی مصوب ۱۳۷۳/۴/۱۲؛

۸- عوارض آزادراهها، عوارض موضوع ماده (۱۲) قانون حمل و نقل و عبور کالاهای

---

۱. رجوع شود به بند (هـ) ماده (۳) قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی.

خارجی از قلمرو جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۴/۱۲/۲۶؛[۱]

۹- قانــون نحوه تأمین هزینه اتاق بازرگانی و صنایع و معادن و اتاق تعاون مصوب ۱۳۷۲/۸/۱۱ و اصلاحات بعدی آن؛

۱۰- مواد (۶۳) و (۸۷) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت مصوب ۱۳۷۳/۱۲/۲۸[۲]

تبصــره *- هزینه، کارمزد و ســایر وجوهی که از درخواســت کننــده در ازاء ارائه مستقیم خدمات خاص و یا فروش کالا که طبق قوانین و مقررات مربوطه دریافت می‌شود و همچنین خسارات و جرائمی که به موجب قوانین و یا اختیارات قانونی لغو نشده دریافت می‌گردد، از شمول این ماده مستثنی می‌باشد.*

مصادیــق خدمات خاص، نحوه قیمت گذاری و میزان بهای تعیین شــده برای خدمات موضوع این تبصره به پیشنهاد دستگاه اجرائی مربوط و تصویب هیأت وزیران تعیین می‌گردد.

ماده ۵۳ - تاریخ اجرای این قانون در رابطه با مواد (۱۸)، (۲۴)، (۲۵)، (۲۸)، (۳۱)، (۳۵)، (۳۶)، (۴۲) و (۴۸) از تاریخ تصویب و در مورد ماده (۵۱) از اول ماه پس از تصویب این قانون خواهد بود و سایر مواد آن از اول مهر ماه سال ۱۳۸۷ است. ســازمان امور مالیاتی کشور موظف است ظرف مهلت‌های مقرر در مواد مربوطه پس از تصویب قانون، آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و ضوابط اجرائی مربوط را تهیه و به تصویب مراجع ذی ربط برساند.

قانون فوق مشــتمل بر پنجاه و ســه ماده و چهل و هفت تبصره درجلسه مورخ ۱۳۸۷/۲/۱۷ کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی طبق اصل هشتاد و پنجم (۸۵) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران - تصویب گردید پس از موافقت مجلس با اجراء آزمایشی آن به مدت پنج سال در تاریخ ۱۳۸۷/۳/۲ به تأیید شورای نگهبان رسید.

---

۱. رجوع شود به ماده (۱۲) قانون حمل و نقل و عبور کالاهای خارجی از قلمرو جمهوری اسلامی ایران.
۲. رجوع شود به مواد (۶۳) و (۸۷) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت.